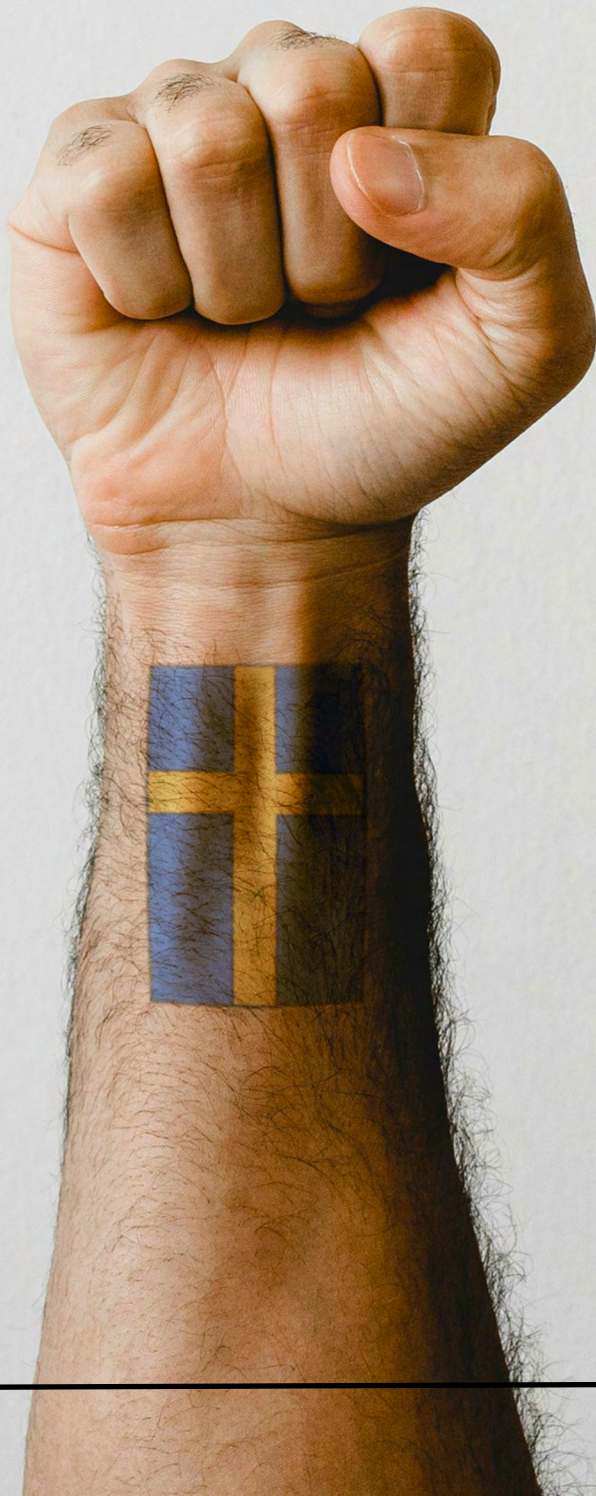

Idén om svenskfientlighet

En rapport om SD:s omvända antirasism

Tobias Hübinette
Peter Wikström

Idén om svenskfientlighet

En rapport om SD:s omvända antirasism

Författare: Tobias Hübinette & Peter Wikström

Grafisk form: Simon Karlsson, Arena Idé

Stockholm 2024

© Arena Idé och författarna

Rapporten i en mening:

Rapporten behandlar hur idén om svenskfientlighet har utvecklats och uttryckts inom den svenska extremhögern med tonvikt på SD och tiden efter partiets riksdagsinträde 2010.

Denna rapport undersöker hur idén om svenskfientlighet har växt fram och utvecklats och vad den både syftar på och syftar till för den svenska extremhögern med tonvikt på SD och tiden efter att partiet kom in i riksdagen 2010. Hur har idén om svenskfientlighet uppstått och uttryckts? Vad innebär idén om svenskfientlighet och vad har den för syfte? Hur mobiliseras idén om svenskfientlighet och vart är den på väg inför framtiden? Rapporten, som är den hittills mest omfattande undersökningen av idén om svenskfientlighet, skriver in sig i den svenska och internationella forskningen om rasism och antirasism och har en kritisk diskursanalytisk ansats vad gäller synen på det undersökta materialet. Materialet utgörs av riksdagstexter bestående av främst debattinlägg, motioner och interpellationer samt av olika medietexter.

Författarna vill med rapporten varna för att idén om svenskfientlighet utgör en strategisk underminering av den svenska antirasismen och bär på potentialen att ogiltigförklara, förskjuta och i värsta fall till och med ersätta den senare. För närvarande håller nämligen begreppet på att få sitt slutgiltiga genombrott på regeringsnivå. SD:s idé om svenskfientlighet kan snart komma att tas med in i den nationella handlingsplanen mot rasism, som i skrivande stund håller på att uppdateras, och därmed inte bara ytterligare normaliseras utan även institutionaliseras. Detta innebär att den hittills rådande synen på rasism som något som primärt drabbar invandrar- och minoritetsgrupperna håller på att utmanas på allvar av idén om svenskfientlighet, vilket SD också har kämpat för att åstadkomma under åtminstone tre årtionden. Antirasistiska och progressiva krafter och röster behöver därför bli medvetna om denna utmaning och sätta in moteld innan SD:s idé om svenskfientlighet slår igenom med full kraft.

Mer om rapportens innehåll

Rapporten behandlar hur idén om svenskfientlighet har utvecklats och uttryckts inom den svenska extremhögern med tonvikt på SD och tiden efter partiets riksdagsinträde 2010.

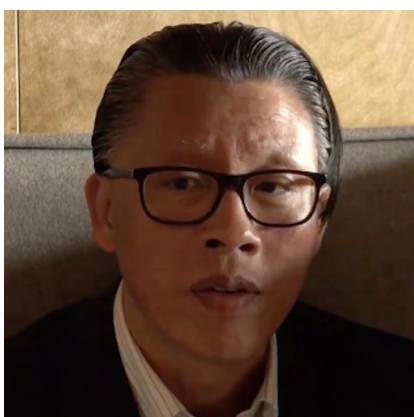
Extremhögern och SD har pekat ut vissa politiker och partier som svenskfientlighetens ideologer ända sedan idén om svenskfientlighet uppstod på 1990- och 2000-talen.

Skolans värld har framställts som något av svenskfientlighetens slagfält, men numera används framförallt narrativ om grova brott för att konstruera svenskfientligheten: majoritetssvenska ungdomar framställs som särskilt utsatta brottsoffer för överfalls- och gruppvåldtäkter och så kallade förnedringsrån från icke-vita personers sida med svenskfientlighet som förmodat motiv.

SD har vidare länge drivit olika krav på att lagstiftningen antingen ändras eller tillämpas på ett annat sätt som en metod för att bekämpa svenskfientligheten med lagens hjälp.

Rapporten argumenterar för att främjandet och spridningen av begreppet svenskfientlighet syftar till att rubba och ta över en redan etablerad antirasistisk värdegrund i Sverige.

Begreppet svenskfientlighet håller just nu på att få sitt slutgiltiga genombrott på regeringsnivå. SD:s idé om svenskfientlighet kan snart komma att tas med in i den nationella handlingsplanen mot rasism, och därmed inte bara ytterligare normaliseras utan även institutionaliseras.

Tobias Hübinette är lärare och forskare vid Karlstads universitet där han undervisar i interkulturella studier, litteratur- och genusvetenskap och studerar frågor om ras, rasism, svenskhet, vithet och minoriteter.

Peter Wikström är lärare och forskare vid Karlstads universitet. Han undervisar i engelska med språkvetenskaplig inriktning och bedriver diskursanalytisk forskning om språk och politik, språk och ideologi samt språkbruk i sociala medier.

arena idé

Arena Idé är en progressiv och partipolitiskt obunden tankesmedja med medborgar- och löntagarperspektiv. Vi finansieras av fackföreningsrörelsen och är en del av den ideella föreningen Arenagruppen. Arena Idé fokuserar på frågor som rör arbetsmarknaden, ekonomisk politik, välfärd och demokrati.

Innehåll

Inledning och disposition	5
1. Idén om svenskfientlighet	8
1.1 En introduktion till rapporten och dess innehåll.....	8
1.2 Från svenskfientliga normmän till SD:s oikofober	12
2. Svenskfientlighetens skapare och upprätthållare	20
2.1 De landsförrädiska ideologerna	20
2.2 Svenskfientlighetens kolportörer	24
3. Svenskfientlighetens offer och förövare	29
3.1 Diskriminering, trakasserier och skolan som arena	29
3.2 Svenskfientliga brottslingar och brottsoffer.....	34
4. Att erkänna och bekämpa svenskfientligheten.....	39
4.1 Att undervisa och upplysa om svenskfientligheten	39
4.2 Att förändra och tillämpa lagstiftningen.....	43
5. Mot en ny framtida antirasism.....	51
Referenser	59
Appendix 1: Riksdagsmaterial som innehåller termen svenskfientlighet 2010–2023 uppdelat på debatter, interpellationer, motioner och skriftliga frågor.....	71
Debatter 2011–2023.....	71
Interpellationer 2011–2023	74
Motioner 2012–2021	75
Skriftliga frågor 2020–2023.....	76
Appendix 2: Artiklar som innehåller termen svenskfientlighet i Svenska tidningar 1995–2023 och Mediarkivet 1997–2023.....	77
Svenska tidningar 1995–2023.....	77
Mediarkivet 1997–2023.....	77

Inledning och disposition

Denna rapport behandlar hur idén om svenskfientlighet har utvecklats och uttryckts inom den svenska extremhögern med tonvikt på SD och tiden efter partiets riksdagsinträde 2010, med riksdagsmaterial och medietexter som empiriskt underlag. Rapporten består av fem kapitel. Det efterföljande introduktionskapitlet utgörs av en presentation i två delar av kunskapsläget vad beträffar idén om svenskfientlighet och så kallad omvänd rasism. Den första delen introducerar det för studien centrala begreppet omvänd antirasism samt redogör för det insamlade och undersökta materialet. Den andra delen utgörs av en historisk bakgrund till termen svenskfientlighet med avseende på uttryckets ursprungliga betydelse runt förra sekelskiftet samt av en översiktlig redogörelse för hur den till slut kom att anammas av extremhögern och SD och successivt laddas med ett nytt innehåll.

Det andra kapitlet behandlar vilka som anses skapa och stödja svenskfientligheten. Kapitlets första del tar upp politiker och partier medan den andra delen handlar om myndighetsvärlden, civilsamhället och medierna. Det framgår att extremhögern och SD har pekat ut vissa politiker och partier som svenskfientlighetens ideologer ända sedan idén om svenskfientlighet uppstod på 1990- och 2000-talen. Efter att SD kom in i riksdagen 2010 eskalerade sedan stämplantet av vissa personer och aktörer som svenskfientliga, bland andra Fredrik Reinfeldt, Mona Sahlin, Stefan Löfven och Annie Lööf och inte minst Socialdemokraterna som politiskt parti. I sammanhanget framstår stämplingen svenskfientlig som liktydig med att vara en så kallad oikofob eller en landsförrädare, mot bakgrund av att det i stort sett enbart är majoritetssvenska politiker som benämns som svenskfientliga. Likaså har olika företrädare för myndighetsvärlden, civilsamhället och mediebranschen genom åren pekats ut som varande särskilt svenskfientliga. Det har i huvudsak handlat om myndigheter som arbetar med frågor om diskriminering och minoriteter, om antirasistiska organisationer samt om medier som bevakar rasism och extremhögern.

Det tredje kapitlet beskriver konstruktionen av svenskfientlighetens offer och förövare. Kapitlets första del avhandlar hur skolans värld framställts som något av svenskfientlighetens slagfält, och den andra delen om hur narrativ om grova brott som våldtäkt och rån används för att konstruera svenskfientligheten. Ungdomar med utländsk och framför allt utomeuropeisk bakgrund har systematiskt pekats ut som förövare, medan majoritetssvenska barn och unga alltid har framhållits som svenskfientlighetens primära offer. SD:s ungdomsförbund var därför tidigt engagerat i att lyfta fram svenskfientligheten via olika kampan-

jer, offentliga utspel och tillställningar riktade till barn och unga. Samtidigt har partiet ifrågasatt att invandrar- och minoritetslever överhuvudtaget utsätts för rasism som ett sätt att kontra när problemet med rasism i skolans värld har varit på agendan i offentligheten och politiken.

Med tiden har grova brott som våldtäkt och rån och även mord alltmer kommit att lyftas fram som konkreta svenskfientliga handlingar. Denna utveckling blommade ut för fullt efter det så kallade flyktingkrisåret 2015 när sexuella övergrepp började debatteras i offentligheten och därefter de så kallade förnedringsrånen. När 20-talet inträdde valde SD att gå på offensiven i fråga om både svenskfientliga brott och brottslingar. Detta skedde genom konstruktionen av narrativ om majoritetssvenska ungdomar som särskilt utsatta brottsoffer för överfalls- och gruppvåldtäkter och så kallade förnedringsrån från icke-vita personers sida med svenskfientlighet som förmodat motiv.

Det fjärde kapitlet redogör för kampen för att uppmärksamma svenskfientligheten och bekämpa densamma. Den första delen tar upp förslag som bland annat rör undervisning om svenskfientlighet medan det andra avsnittet går in på förslag på lagändringar. Genom åren har ett stort antal förslag väckts i både kommunfullmäktigeförsamlingar och, efter 2010, i riksdagen, som har handlat om hur samhället ska bemöta svenskfientligheten. Dit hör krav på att skolorna ska börja undervisa och upplysa om svenskfientlighet som en del i värdegrundsarbetet samt att kommunerna och staten ska inkludera eller till och med prioritera idén om svenskfientlighet i arbetet mot rasism och i samband med antirasistiska kampanjer. I riksdagen har SD-ledamöter också ställt regeringar, partiledare och ministrar mot väggen och försökt att få dem att erkänna att svenskfientligheten existerar och samtidigt krävt att den ska skrivas in i den nationella handlingsplanen mot rasism. Dessa krav från SD:s sida har intensifierats vid de tidpunkter när rasism riktad mot invandrar- och minoritetsgrupper har aktualiserats och diskuterats som allra mest.

SD har vidare länge drivit olika krav på att lagstiftningen antingen ändras eller tillämpas på ett annat sätt som en metod för att bekämpa svenskfientligheten med lagens hjälp. Utöver att kräva hårdare tag mot det som SD uppfattar som svenskfientliga grova brott och mot de brottslingar som partiet uppfattar som svenskfientliga så har det främst handlat om tre olika lagrum. En av dessa lagar är diskrimineringslagen, som SD sedan länge menar diskriminerar majoritetsbefolkningen och som partiet antingen vill avskaffa helt eller omformulera så att majoritetssvenskar också kan få upprättelse om de utsätts för svenskfientlig diskriminering.

Vidare har det handlat om lagen om hets mot folkgrupp, som extremhögern har varit kritisk till och emot ända sedan den tillkom 1948, och som SD menar inte omfattar majoritetssvenskar och därför har krävt att den antingen avskaffas eller ersätts av en lag som förbjuder svenskfientlighet. Slutligen har SD även kritiserat hatbrottslagstiftningen för att den enligt partiet inte heller skyddar och

gäller när majoritetssvenskar utsätts för vad som anses vara svenskfientliga hatbrott.

Det femte kapitlet reflekterar slutligen kring framtiden för idén om svenskfientlighet och den omvända antirasismen. I denna avslutande del argumenterar vi för att främjandet och spridningen av begreppet svenskfientlighet syftar till att rubba och ta över en redan etablerad antirasistisk värdegrund i Sverige. Kritiken av och kampen mot en förmodad svenskfientlighet handlar om en omformulering av antirasismens problembeskrivning, en omvänd antirasism med målet att få invandrar- och minoritetsgruppers rasism mot majoritetssvenskar att framstå som den främsta eller till och med enda rasism som utgör ett problem i dagens Sverige. Detta går väl i linje med att SD sedan länge medvetet har anammat ett antirasistiskt språkbruk och intagit en offerposition för att svara upp mot att de andra partierna och samhället i stort fokuserar på och bekämpar rasism riktad mot invandrar- och minoritetsgrupperna. Denna utveckling kan sägas ha kulminerat under 2020 när SD inte bara anammade talet om strukturell rasism utan också bildade en formell riksdagsgrupp mot svenskfientlighet.

Genom denna rapport vill vi varna för att idén om svenskfientlighet utgör en strategisk underminering av den svenska antirasismen och bär på potentialen att ogiltigförklara, förskjuta och i värsta fall till och med ersätta den senare. För närvarande håller nämligen begreppet på att få sitt slutgiltiga genombrott på regeringsnivå. SD:s idé om svenskfientlighet kan snart komma att tas med in i den nationella handlingsplanen mot rasism, som i skrivande stund håller på att uppdateras, och därmed inte bara ytterligare normaliseras utan även institutionaliseras. Detta innebär att den hittills rådande synen på rasism som något som primärt drabbar invandrar- och minoritetsgrupperna håller på att utmanas på allvar av idén om svenskfientlighet, vilket SD också har kämpat för att åstadkomma under åtminstone tre årtionden. Antirasistiska och progressiva krafter och röster behöver därför bli medvetna om denna utmaning och sätta in moteld innan SD:s idé om svenskfientlighet slår igenom med full kraft.

Kapitel 1:

Idén om svenskfientlighet

Erik Almqvist: Väldigt svenskfientlig.

Soran Ismail: Nej, jag älskar Sverige som få andra.¹

1.1 En introduktion till rapporten och dess innehåll

Denna rapport undersöker hur idén om svenskfientlighet har växt fram och utvecklats och vad den både syftar på och syftar till för den svenska extremhögern med tonvikt på SD och tiden efter att partiet kom in i riksdagen 2010. Hur har idén om svenskfientlighet uppstått och uttryckts? Vad innebär idén om svenskfientlighet och vad har den för syfte? Hur mobiliseras idén om svenskfientlighet och vart är den på väg inför framtiden? Rapporten, som är den hittills mest omfattande undersökningen av idén om svenskfientlighet, skriver in sig i den svenska och internationella forskningen om rasism och antirasism och har en kritisk diskursanalytisk ansats vad gäller synen på det undersökta materialet. Materialet utgörs av riksdagstexter bestående av främst debattinlägg, motioner och interpellationer samt av olika medietexter.

Vad gäller kunskapsläget rörande idén om svenskfientlighet så är kunskapen både sparsam och fragmentarisk. Den enda tidigare undersökningen som föreligger om även kandidat- och magisteruppsatser inkluderas är journalisten Annika Hamruds (2011b) kandidatuppsats i statsvetenskap *Sverigedemokraternas användning av begreppet "svenskfientlighet" – en diskursanalys*. Hamrud (2011a) har också skrivit en artikel om svenskfientlighet i tidskriften *Expo* samt en bok tillsammans med Elisabet Qvarford – *Svensk, svenskare... Ett reportage om Sverigedemokraterna* – där termen likaså berörs (Hamrud & Qvarford, 2010, s. 204–207). Hamrud menar att termen står för rasism och diskriminering mot vita majoritetssvenskar och att den därmed motsvarar hur rasism och diskriminering riktad mot olika minoriteter allmänt förstås. Termen svenskfientlighet kan med andra ord ses som synonym med uttrycket "omvänd rasism". Den tar sig enligt SD uttryck i olika lagar, mångfaldsplaner och arbetsmarknadsinsatser som missgynnar majoritetsbefolkningen samt i att majoritetssvenskar kallas för "svenne" och utsätts för olika brott.

Därutöver används begreppet enligt Hamrud också för att beteckna en nega-

¹ Denna dialog utspelade sig under den så kallade järnrörsskandalen i Stockholm i juni 2010 och citatet är hämtat från Gellert Tamas bok *Det svenska hatet* (Tamas 2016: 129).

tiv attityd till Sverige och svenskheten bland vissa majoritetssvenska personer och samhällsaktörer som tar sig uttryck i ett ointresse eller förakt för det svenska kulturarvet. Därmed blir begreppet också en synonym till *oikofobi*, som är en term som ursprungligen utvecklades av den brittiska konservativa filosofen Roger Scruton (2004, s. 33–38). Oikofobi lanserades av Scruton som ett svar på uttrycket xenofobi för att beteckna en aversion mot och ett förkastande av det egna hemmet, kulturen och nationen. SD har använt sig av och försökt lansera Scrutons term oikofobi i ett svenskspråkigt sammanhang ända sedan mitten av 00-talet, och Scruton kom också att besöka Sverige 2016 på inbjudan av SD (Svensson, 2023). Hamrud understryker vidare att termen också fungerar som ett sätt att konstruera en offerroll för både SD och majoritetssvenskarna ”såväl mot ’den andre’ som mot ’eliten’” (Hamrud 2011b, s. 23). De infödda vita majoritetssvenskarna blir genom termen nämligen både offer för invandrar- och minoritetsgruppernas förment rasistiska attityder och rasistiskt motiverade brott liksom för den majoritetssvenska elitens likaledes förment oikofobiska eller landsförrädiska politik.

Utöver Hamruds uppsats handlar det mestadels om spridda omnämningen av begreppet i olika studier och rapporter (Berndt Rasmussen & Olsson Yaouzis, 2024, s. 124; Hellström & Lodenius, 2016, s. 35; Idevall Hagren 2014; Norocel 2010; Ranstorp & Ahlin 2020, s. 152–153). Det förekommer ibland att termen kortfattat introduceras, såsom i en rapport från Statens medieråd som uppger att ”begreppet ’svenskfientlig’ är ett vanligt uttryck inom högerextrema kretsar” (Statens medieråd, 2013, s. 108). I språkvetaren Jan Svanlunds (2018) studie av nyord förekommer vidare termerna svenskfientlig och svenskfientlighet bland ett flertal andra nyord men då utan att analyseras vidare. Ett undantag från att begreppet svenskfientlighet ofta bara nämns i förbigående är Ann Towns, Erika Karlssons och Joshua Eyres (2014) genusvetenskapliga studie av SD:s syn på nationen. I trions studie knyts termen till våldtäkter och sexuella övergrepp med hänvisning till en artikel i partiorganet *SD-Kuriren*, till hur SD år 2000 uppmärksammade en gruppvåldtäkt i Rissne i Sundbyberg samt till en av SD:s första motioner i riksdagen som handlade om svenskfientlighet.

Dessutom finns det också en handfull uppsatser som omnämner termen (Edin, 2020, s. 36–37; Gruvebäck & Lundberg, 2015, s. 5; Jakobsson, 2013; Åberg, 2011). Alexander Åberg (2011) noterar till exempel i sin kandidatuppsats i medie- och kommunikationsvetenskap som studerar artiklar i *SD-Kuriren* att termen inte förekommer alls på 90-talet men att sju artiklar som berör svenskfientlighet publicerades i partiorganet bara under perioden 2008–2010. Och Lina Jakobssons kandidatuppsats i statsvetenskap som undersöker riksdagsmaterial finner att svenskfientlighet är SD:s motsvarighet till och svar på främlingsfientlighet (Jakobsson, 2013, s. 30). Utöver ovanstående rapporter, studier och uppsatser är det annars främst journalister samt författare och skribenter som inte är forskare som har tagit upp uttrycket svenskfientlighet i sina reportageböcker och

artiklar (Adami, 2024; Baas, 2014; Bjurwald, 2013, s. 229–230; Dalsbro, Lagerlöf & Nilsson, 2022; Glaad, 2023; Karlsson, 2020; Lodenius, 2006; Lundberg, 2019, s. 83; Lundberg, 2020; Priftis, 2012, s. 34; Tamas, 2016, s. 126–127; Wåg, 2011, 2012, s. 23–24).

Vår rapport ansluter sig till den internationella forskningen om idén om *omvänd rasism* då den svenska extremhögerns och SD:s användning av termen svenskfientlighet i stor utsträckning kan sägas motsvara detta begrepp i det svenska sammanhanget. Sedan 1900-talets slut har idén om omvänd rasism fått en alltmer framträdande plats i västvärlden i extremhögerns sammanhang. På senare år har idén om omvänd rasism inte minst blivit känd i form av slagordet ”White Lives Matter” och den skenbart något mindre radikala sloganen ”All Lives Matter”, vilka båda spreds som en reaktion på 2020 års globalisering av den amerikanska Black Lives Matter-rörelsen (Goodman et al., 2023).

Idén om omvänd rasism, som ibland också kallas antivit rasism, bottnar i en övertygelse eller föreställning om att en vit majoritetsbefolkning utsätts för rasism av representanter för invandrar- och minoritetsgrupper, diskrimineras på grund av antidiskrimineringslagstiftning och positiv särbehandling av minoritetsgrupper samt negligeras eller till och med föraktas av ett ”vänsterliberalt” etablisseman. Denna idéformation har observerats bland annat i engelsktalande länder som USA, Storbritannien och Australien och i europeiska länder som Finland och Frankrike (Bell, 2003; Cabrera, 2014; van Dijk, 1993; Hughey, 2014; Nelson et al., 2018; Pantti et al., 2019; Saadani, Balas & Rodhain, 2021; Sengul, 2022; Song, 2014; Stokke, 2021).

Om begreppet svenskfientlighet betecknar eller konstruerar en sorts omvänd rasism vill vi i denna rapport argumentera för att de aktörer som sprider och främjar idén om svenskfientlighet därigenom bedriver en sorts *omvänd antirasism*. Uttrycket omvänd antirasism har tidigare förekommit vid ett tillfälle i en artikel i *Fria Tidningen* författad av den dåvarande antifascistiska Researchgruppens Mathias Wåg (2011). Wåg berörde i sin text bland annat idén om svenskfientlighet, och i det sammanhanget valde tidningens redaktör att sätta underrubriken ”Mot svenskfientligheten – en omvänd antirasism”. Sedan dess har termen dock inte förekommit alls. Termen omvänd antirasism är alltså inte etablerad i forskningen eller i andra sammanhang, men vi väljer att använda den här för att lägga fokus på vad högerextrema och så kallade invandringskritiska aktörer gör genom att tala om svenskfientlighet. Det handlar nämligen inte bara om att kritisera ett etablerat och dominerande svenskt antirasistiskt etos, utan om att synbart ansluta sig till denna konsensus i syfte att förskjuta, appropriera och förvandla den, och samtidigt moraliskt normalisera den egna ideologin. Hur detta går till i praktiken kommer att framgå i de nästkommande kapitlen.

Det empiriska underlaget har begränsats till texter, och materialinsamlingen har styrts av att huvudfokus ligger på SD som aktör och tidsmässigt på tiden efter 2010 samt även på det som kommuniceras utåt i offentligheten. En avgränsning

har därför skett gentemot antirasistiska användningar av termen svenskfientlighet – till exempel har den antirasistiska folkmusikern Sara Parkman anspelat på termen. Likaså har en avgränsning gjorts när termen förekommer i insändare eller andra texter som ej går att knyta till extremhögern och SD.

Undersökningen är avgränsad enbart till material där termen svenskfientlighet förekommer explicit, vilket innebär att vi inte beaktar reportage eller politiska utspel som uttrycker angränsande teman eller perspektiv utan att använda eller diskutera begreppet svenskfientlighet i sig. En mer omfattande undersökning av idéformationen skulle även behöva omfatta texter som innehåller fraser såsom ”hatbrott mot svenskar”, ”diskriminering av svenskar”, ”omvänd diskriminering”, ”omvänd rasism”, ”rasism mot svenskar” eller ”rasism mot vita”. Slutligen har offentliga texter och budskap, till exempel uttalanden, debattartiklar och offentliga tal som riktar sig till allmänheten, prioriterats före internt organisations- och partimaterial. Sammanfattningsvis går det därför att säga att det undersökta materialet utgörs av explicita förekomster av termen svenskfientlighet i offentliggjorda texter med en tonvikt på SD samt på tiden efter 2010.

Textmaterialet kommer dels från riksdagen, dels från medier och har hämtats från riksdagens webbplats och från de två medietextdatabaserna Svenska tidningar och Mediarkivet.² Kungliga bibliotekets artikeldatabas Svenska tidningar innehåller artiklar hämtade från närmare 2000 tryckta tidningar och tidskrifter, medan företaget Retrievers Mediarkivet innehåller både tryckta tidningar och tidskrifter, digitala medier samt texter relaterade till etermedia i form av radio och tv-sändningar. Samtliga texter som innehåller sökordet ”svenskfient-” identifierades vilket resulterade i 63 riksdagstexter mellan 2010 och 2023, i 828 tryckta artiklar i Svenska tidningar mellan 1995 och 2023 och i 2246 tryckta och digitala texter i Mediarkivet mellan 1997 och 2023, varav ett flertal är desamma som förekommer i Svenska tidningar. För en kronologisk översikt över tidnings-, tidskrifts- och medietexterna, se appendix 2.

Riksdagsmaterialet har delats upp i debatter med 35 förekomster 2010–2023, interpellationer med 11 exempel 2011–2023, 10 motioner som lämnats in 2012–2021 samt sju skriftliga frågor som täcker åren 2020–2023. De har därefter ordnats kronologiskt efter debatt- respektive inlämningsdatum samt namngetts såsom debatt 4, interpellation 6 och så vidare – se appendix 1. Det är också den kategoriseringen och numreringen som anges som referens i parentes i rapporten med angivande av det år då texten ifråga lämnades in eller yttrades i en debatt.

Vår egen positionering i relation till idén om svenskfientlighet är att vi båda identifierar oss som antirasister. En av oss omnämns också i en del av de insamlade texterna och utpekats som ett exempel på en svenskfientlig person. Vår ansats kan alltså inte anses vara opartisk. Kritisk diskursanalys är dock alltid

² Se <https://www.riksdagen.se>, <https://tidningar.kb.se> och <https://www.retrievergroup.com/sv/product-mediarkivet>.

positionerad, och denna rapport ska förstås just som en kritisk genomlysning av idén om svenskfientlighet. Vi ser dock en etisk problematik med att vi riskerar att sprida och därigenom befästa extremhögerns och SD:s idé om svenskfientlighet genom att uppmärksamma och referera till olika texter och lyfta fram idén i sig. I enlighet med diskursanalytisk forskningssed är vi samtidigt måna om att inte förvanska det material som vi analyserar. Vår avsikt och förhoppning är att det insamlade och undersökta materialet ska kunna tala för sig självt i rapporten, och vi har vinnlagt oss om att återge det som de olika representanterna för extremhögern och SD uttrycker på ett korrekt sätt, medan vi själva står för den kritiska analysen och kontextualiseringen av materialet.

1.2 Från svenskfientliga normmän till SD:s oikofober

Detta andra avsnitt ger en historisk bakgrund till hur uttrycket svenskfientlighet började förekomma från och med andra halvan av 1800-talet och vad det betydde då samt när det började framträda inom den svenska extremhögern med tonvikt på SD.

Termen svenskfientlighet och dess olika böjningsformer och avledningar i form av svenskfientlig/a/t har funnits i svenska språket i åtminstone 150 år. Enligt Svenska Akademiens *Ordbok över svenska språket* (SAOB) betyder svenskfientlig att vara ”fientlig mot svenskar(na)”, mot ”allt svenskt” och mot Sverige som sådant (Svenska Akademien, 1999). Som ett exempel på hur uttrycket används anges ett citat ur *Aftonbladet* från 1905: ”När (nationalitets)rörelsen (i Finland) började antaga svenskfientliga former.” Kungliga bibliotekets tidigare nämnda artikeldatabas Svenska tidningar visar i sin tur att den första kända förekomsten hittas i ett nummer av *Stockholmsposten* från 1870.³ Samma databas visar också att termen blev mer vanligt förekommande runt förra sekelskiftet. Det handlar främst om åren 1897–1906, då termen främst åsyftade antisvenska attityder i Norge som sedan 1814 hade befunnit sig i en motvillig personalunion med Sverige.

En sökning i Googles söktjänst Google Books, som innehåller ett stort antal böcker och tidskrifter som Google har skannat in, indikerar dessutom att termen även kunde användas i tryckta skrifter från och med 1890-talet för att beteckna en fientlig politik gentemot Sverige i historien, såsom den politik som Sachsens kurfurste och Polens kung August ”den starke” bedrev på 1700-talet.⁴ Svenskfientlighet i betydelsen antisvenskhet i andra länder, som att döma av träffarna genom åren har kunnat handla om svenskfientlighet i bland annat Danmark, Nederländerna, Schweiz, USA och Västtyskland, dominerade helt under större delen av 1900-talet. Denna betydelse kan fortfarande förekomma än idag såsom i relation till högerpopulistiska Sannfinländarna.

³ Se <http://tidningar.kb.se>.

⁴ Se <https://books.google.com>.

Ett undantag är den konservativa tänkaren Teodor Holmbergs användning av uttrycket i sin tidning *Sveriges väl*, som gavs ut 1906–1926. I dess första nummer framgick det nämligen att tidningen riktade sig mot den ”svenskfientlighet, som dödar ansvarskänslan mot det egna landet” (Hammar, 2004, s. 172; Redaktionen 1906). Det innebär att Holmberg var först med att använda termen på ett sätt som närmar sig oikofobi-begreppet. Holmberg, som tillhörde den socialkonservativa unghögern som dagens SD har låtit sig inspireras av, har fått något av en renässans på senare år från att länge ha varit mer eller mindre bortglömd. Detta beror på att Holmberg har lyfts fram av just SD som en ideologisk föregångare och inspiratör, såsom i partiets idéprogram där denne omnämns (Edgren & Edgren, 2020; Sverigedemokraterna, 2019).

Ytterligare en på sin tid känd och likaledes konservativt lagd person som använde termen på sitt eget sätt är statistikern Gustav Sundbärg som var knuten till Emigrationsutredningen, som verkade 1907–1913 för att gå till botten med varför så många svenskar valde att utvandra. I den kända skriften *Det svenska folklynnnet*, som utredningen gav ut som en bilaga, berörde Sundbärg den svenskfientlighet som han menade karaktäriserade alltför många svenskamerikaner (Sundbärg, 1911, s. 100–105). Sundbärg brukade termen svenskfientlighet för att beskriva svenskamerikaner som var kritiska till hemlandet, vilket de ofta hade goda skäl att vara av politiska eller religiösa orsaker.

Med undantag för Holmberg var det annars först från och med 1960-talet som termen sakta men säkert även kom att knytas till svenska förhållanden. År 1964 handlade DN:s huvudledare om relationen mellan det svenska majoritetssamhället och invandrarna och minoriteterna: I ledarticket stod det bland annat att läsa att ”invandrarnas organisationer blir i extrema fall härdar för ofruktbar svenskfientlighet och kverulans” (Dagens Nyheter, 1964). Ledartexten var en del i den då pågående debatten om ett alltmer mångkulturellt Sverige som den stridbare polsk-judiske invandraren David Schwarz hade initierat (Román, 1994; Schwarz, 1971). År 1988 använde Schwarz själv termen på ett liknande sätt i en debattartikel där han resonerade kring det eventuella behovet av ett invandrarparti som denne samtidigt menade skulle kunna ”utvecklas i svenskfientlig riktning” (Schwarz, 1988).

I början av 90-talet skrev sedan SvD-journalisten MarieLouise Samuelsson (1993) om ”den svenskfientliga svensken” i en krönika, och hon syftade då på svenskar som klagar på och är missnöjda med det egna landet. Ett år senare använde en insändare i *Arbetet* uttrycket svenskfientlig för att beskriva när majoritetssvenskar framhåller invandrare som ”trevligare än vad svenskar är” (Ohlsson, 1994). Och Ian Wachtmeister, som var partiledare för högerpopulistiska Ny demokrati tillsammans med Bert Karlsson när partiet satt i riksdagen 1991–1994, använde uttrycket svenskfientlig i betydelsen att mistro svenskars kapacitet i en motion som handlade om att försäljningen av starköl borde släppas fri: ”Det kan inte vara så att just svenskar skulle ha större benägenhet att supa ner sig

än andra. Den negativa synen på svenskar är faktiskt i grunden fördomsfull och ’svenskfientlig’ (Wachtmeister m.fl., 1993).

Det var sedan först under det sena 1900-talet som termen sakta men säkert började få den betydelse som den har idag. Det var också vid den tiden som den svenska så kallade nationella rörelsen eller extremhögern, som här innefattar alla partier, organisationer och nätverk från SD till nazistiska Nordiska motståndsrörelsen (NMR), sakta men säkert anammade den till fullo och till slut gjorde den till sin egen. Den första kända förekomsten av termen i högerextrema sammanhang rör när SD:s direkta föregångare Bevara Sverige Svenskt 1982 skrev att ”för ett par år sedan diskuterade man i svenskfientliga kretsar huruvida det skulle vara möjligt att förbjuda rasistiska organisationer” i organisationens organ *Patrioten* (Dalsbro, Lagerlöf & Nilsson, 2022, s. 45; *Patrioten*, 1982). Bevara Sverige Svenskt försåg dessutom genomgående orden rasism, rasist, antirasism och antirasist med citattecken vilket SD sedan fortsatte att göra. Här ser vi alltså ett tidigt exempel på hur begreppet svenskfientlighet börjar associeras inte bara med ett nationellt ”självhat” eller en avsaknad av patriotism, utan även med en kongruent förståelse av rasrelationer, rasism och antirasism.

Efter 1982 verkar dock termen ha fallit i tillfällig glömska. På 1990-talet förekom istället uttryck som ”svenskhät”, ”antisvensk” och inte minst ”omvänd rasism” i SD-sammanhang liksom i motioner författade av den nydemokratiska riksdagsledamoten Karl Gustaf Sjödin (se till exempel Marie V, 1992; Sjödin m.fl., 1993). Även formuleringen ”rasism mot svenskar” förekom från SD:s sida under samma årtionde (Lindberg 2018, s. 26).

Den tidigast kända förekomsten av termen i ett offentligt sammanhang där SD är avsändare härrör från en insändare i *Arbetet* från 1995 signerad den skånska SD-politikern Paul Svensson som kritiserade ”den svenskfientliga regeringen” (Svensson, 1995). Tre år senare förekom termen antagligen för första gången i partiets interna medlemsorgan *SD-Bulletin* där partiet varnade för att det kanske inte skulle gå att ”stoppa den destruktiva och svenskfientliga trend som det kulturella, massmediala och politiska etablissemanget skapat och vidmakthållit under 30 års tid” (*SD-Bulletin*, 1998).

Under andra hälften av 1990-talet var det inte bara SD som började använda termen, utan den plockades även upp av bland andra organisationen Folkviljan och Massinvandringen och de nazistiska magasinerna *Framtid*, *Folktribunen* och *Info-14* (Aschberg & Wallin, 1999; Carlberg & Stenberg, 1998; Lernby, 1998; Wåg, 2010, s. 103). Under det efterföljande 00-talet användes termen sedan regelbundet och frekvent av nazistiska partier och organisationer som Nordiska rikspartiet, Nationell ungdom, Svenska Uppsala och Nationalsocialistisk front, som från 2008 hette Svenskarnas parti fram till partiets nedläggning 2015, och Svenska motståndsrörelsen, som sedan 2016 heter Nordiska motståndsrörelsen (Dagens Nyheter, 2009; Linderborg, 2009; Madon, 2007; Nygren, 2000; Statens

medieråd, 2013, s. 105–109; Stenrosen, 2005; Åberg, 2007).⁵

Ofta skedde bruket av termen i våldsamma sammanhang såsom i relation till det antifascistiska par som utsattes för ett bombattentat i Nacka 1999, vilka hade betecknats som just ”svenskfientliga” dessförinnan i Svenska motståndsrörelsens *Folktribunen*, samt när journalister mordhotades och kallades för detsamma och när Ung Vänster och andra vänsterorganisationer attackerades (Nord, 2007; Sundsten, 2007; Wallberg, 1999). På 90- och 00-talen blev också personer som Alexandra Pascalidou och tv-programmet *Mosaik* som hon då var programledare för samt politiker som Mona Sahlin, Maud Olofsson och Fredrik Reinfeldt betecknade som ”svenskfientliga” av extremhögern, SD och de olika nazistiska grupperna (Baas, 2010; Hammarnoff, 1999; Jacobsson, 2008; Jomshof, 2008a; Löwgren, 1997; Marmorstein, 2010).

Inte minst kom termen i större omlopp i samband med Salemmarschen eller Salemmanifestationen, som årligen ägde rum i Salem söder om Stockholm 2001–2010 i nazistiska Salemfondens regi efter att Daniel Wretström hade knivmördats där den 9 december 2000 av ett gäng som till största delen bestod av invandrarungdomar (Lisinski, 2003; Wåg 2012, s. 23–24). Arrangemanget, som vissa år samlade uppemot 2000 deltagare, lanserades som en protestmarsch mot det ”svenskfientliga våldet” och ”svenskhatet”, och 2011 genomförde även flera nazistiska och högerextrema grupper en gemensam demonstration under parollen ”Stoppa svenskfientligheten” i Stockholm som ett slags pendang till den sista Salemmarschen som hade ägt rum året dessförinnan (Poohl, 2011). Betecknande nog valde Dan Eriksson, som var en av talarna i Salem i december 2010, att på ett positivt sätt lyfta upp att SD hade börjat använda sig av termen i riksdagen efter att partiet hade kommit in där några månader dessförinnan (Tamas, 2016, s. 347–348). Erikssons budskap var att begreppet nu hade nått in i den politiska maktens hjärta tack vare SD:s politiska genombrott.

I analogi med Salemmarschen användes svenskfientlighetstermen återkommande vid denna tid i samband med att majoritetssvenskar dödades av invandrare i bland annat Filipstad, Västerås och Landskrona (Fleischer, 2004; Hudd, 2010; Nilsson, 2003; Palmqvist, 2010; Persson, 2004). Detta gjorde såväl SD som Nationaldemokraterna, som hade bildats 2001 som en utbrytning ur SD och som existerade fram till 2014, samt olika nazistiska grupper som kallade sig Fria nationalister. Även lokala högerpopulistiska partier på kommunnivå har genom åren brukat uttrycket, såsom exempelvis Åstorspartiet och Habodemokraterna (Habodemokraterna, 2017; Helsingborgs Dagblad, 2002).

Det är dock i SD-sammanhang och med SD som aktör som termen har fått sin allra största spridning. Särskilt SD:s dåvarande ungdomsförbund Sverigedemokratisk ungdom (SDU), som sedan 2015 heter Ungsvenskarna efter en utbrytning som ledde till att Alternativ för Sverige bildades 2018, använde sig både

⁵ Nordiska motståndsrörelsen brukar även det närliggande uttrycket *folkfientlig* tillsammans med termen svenskfientlig, i betydelsen fientlig mot den egna rasen eller mot vita personer.

tidigt och flitigt av termen (se till exempel Geronimo, 1999). År 2000 brukade Jimmie Åkesson, som då var nytitillträdd ordförande för SDU, uttrycket i en artikel där han varnade för ”ytterligare svenskfientliga åtgärder” från den dåvarande socialdemokratiska regeringens sida (Åkesson, 2000). Samma år inträffade en uppmärksamman gruppvåldtäkt i Rissne i Sundbyberg som SD kapitaliserade på genom att trycka upp och sprida ett uppmärksammat flygblad som namngav förövarna och deras födelseländer som ett sätt att protestera mot svenskfientligheten (Sverigedemokraterna, 2013; Wolters, 2000).

Expos Stieg Larsson och Mikael Ekman har i sin gemensamma bok *Sverigedemokraterna – Den nationella rörelsen* noterat att begreppet svenskfientlighet och uttryck som ”svenskfientlig verksamhet” var fullt etablerade inom partiet när SD under 2001 publicerade en omfattande artikelserie på sin webbplats som handlade om ”hotet mot demokratin” (Larsson & Ekman, 2001, s. 247). Under samma år inledde SD kampanjen ”Stoppa rasismen”, som riktade sig mot ”svenskföraktet” eller svenskfientligheten i skolsammanhang som ett svar på en antirasistisk kampanj som SSU hade initierat samt på att Skolverket och Brottsförebyggande rådet bedrev ett arbete mot rasism i skolan, 2002 drev SDU kampanjen ”Rör inte min mormor” som ett svar på den antirasistiska kampanjen ”Rör inte min kompis” och 2004 initierade SDU under Åkessons ledning kampanjen ”Vägra kallas rasist” i samma anda (Dalsbro, Lagerlöf & Nilsson, 2022). År 2004 förekom termen svenskfientlighet också i den interna skriften *Grundkurs för Sverigedemokrater*, vilket tyder på att den redan då uppfattades som viktig inom partiet (Milld & Norrby, 2004, s. 3–5).

På webbplatsen stopparasismen.com, som SDU lanserade i samband med sin första kampanj mot svenskfientlighet och som under flera år fylldes med allahanda texter om rasism och antirasism riktade till ungdomar, stod det bland annat att läsa att ”Sverigedemokraterna har som enda parti uppmärksammat den växande svenskfientligheten, som tar sig allt grövre uttryck”, vilket exemplifierades med gruppvåldtäkter och personrån (Stoppa rasismen, 2005). Symptomatiskt för hur begreppet även fortsatt skulle komma att användas var retoriken konsekvent utformad för att framställa svenskfientligheten som ett etablerat, välkänt och utbrett fenomen, inte som något hypotetiskt, något småskaligt eller ett möjligt motiv för vissa personer i samband med vissa incidenter. Svenskfientligheten framställdes implicit som ett redan existerande strukturellt problem i Sverige. SDU uppmanade också på samma webbplats elever att ”kräva av Din lärare att främlingsföraktet diskuteras ur ett allsidigt perspektiv”, vilket i sammanhanget kan förstås som en uppmaning att ta upp svenskfientligheten med lärare och i klassen. Implikationen, vilken senare kom att bli allt mer explicit, är både att svenskfientligheten är jämförbar med främlingsfientlighet eller rasism och att den är mörkad, ett verkligt problem som dock ignoreras av samhällsinstitutioner som skolan.

Successivt under första halvan av 00-talet anammade SD med andra ord ett

antirasistiskt språkbruk, eller i bredare mening retoriska strategier som annars känns igen från utsatta grupper som kämpar för att göra sin utsatthet synlig. Det är denna utveckling som Mathias Wåg (2011) har beskrivit som intagandet av en offerposition i sin tidigare nämnda *Fria Tidningen*-artikel. *Expos* Anders Dalsbro, David Lagerlöf och Niclas Nilsson menar också att SD började identifiera sig som antirasister under 00-talet för att ”värja sig från anklagelser om rasism” genom att ”göra sig själva till antirasister” (Dalsbro, Lagerlöf & Nilsson, 2022, s. 48).

Från och med 2006 började de första SD-motionerna att regelbundet dyka upp i olika kommunfullmäktigeförsamlingar runtom i landet. Motionerna handlade bland annat om att uppmärksamma och motverka svenskfientligheten bland invandrare och på skolorna samt om att inkludera svenskfientligheten i kommunernas arbete mot rasism (Andersberg & By, 2007; Morian, 2007; Richardson, 2007; Sydsvenskan, 2006). Motionerna, som också kunde handla om att öka polisens resurser för att motverka ”svenskfientligt våld” från invandrades sida och som bar rubriker som ”Motverka svenskfientliga attityder bland invandrare”, var snarlika och ofta helt identiska ned till minsta kommatecken samt författade av partiideologen Mattias Karlsson och andra som tillhörde partiledningen (El Mahdy & Hanson, 2006).

Under 2008–2009 genomförde SDU – då under ledning av Erik Almqvist som sedermera kom att bli rikskänd i och med järnrörsskandalen – två på varandra följande kampanjer mot svenskfientligheten som innefattade demonstrationer och möten i bland annat Stockholm, Borås, Göteborg, Södertälje, Varberg, Malmö, Landskrona och Helsingborg (Erixon, 2008; Grahn, 2009). När den första kampanjen inleddes ”i syfte att föra upp problematiken med svenskfientligheten på den politiska dagordningen” gick SDU ut med ett pressmeddelande som pekade ut vilka som SDU ansåg vara svenskfientlighetens skapare och upprätthållare samt offer och förövare (SD-Kuriren, 2008, s. 8; Sverigedemokratisk ungdom, 2008).

I pressmeddelandet framgick det att rån och våldtäkter som begås av invandrare och andragenerationare med majoritetssvenskar som offer är uttryck för svenskfientlighet, liksom att SDU ansåg att straffskärpningen i händelse av hatbrott inte gäller när majoritetssvenskar är offer. Därutöver pekade SDU ut skolan och arbetslivet som svenskfientliga arenor medan talet om ”förbud av kritik mot svenskfientligheten” möjligen syftar på diskussionen om att förbjuda rasistiska organisationer. I anslutning till den första SDU-kampanjen gick Åkesson även ut med ett eget pressmeddelande och krävde ”krafttag mot den ökande svenskfientligheten i samhället” (SD-Kuriren, 2009).

År 2009 lanserade SD sitt första arbetsmarknadspolitiska program, som bland annat syftade till att stoppa ”institutionaliserad svenskfientlighet” i form av in-stegsjobben och ”andra former av positiv särbehandling” (Svensson, 2009; Wallmander, 2010). SD-associerade grupper på Facebook använde sig vid denna tid

också gärna av uttrycket, såsom gruppen ”Stoppa svenskfientligheten”, och samtidigt fanns även den än mer radikala Facebook-gruppen ”Vi behöver hjälp mot svenskfientligheten” samt diskussionsforumet ”Anti-svenskfientlighet” på Sveriges dåtida största digitala plattform Lunarstorm (ETC, 2007; Theander, 2009). Och på internet hittades webbplatser som sverigemotsvenskfientlighet.se och stoppasvenskfientligheten.se, och den nazistiska webbportalen Nordisk.nu presenterade sig med att ”här accepterar vi ingen svenskfientlighet utan gör allt som står i vår makt för att bekämpa den” (Söderlund, 2008).

Det faktum att termen användes av hela den samlade svenska extremhögern under 00-talet, från de våldsamma och utomparlamentariska nazistgrupperna till SD, kommenterade *Expos* Daniel Poohl på följande sätt: ”Detta släktskap i retoriken skapar en gråzon mellan Sverigedemokraterna och vit makt-rörelsen” (Poohl, 2008, s. 1). Termens stora genombrott ägde sedan rum i samband med järnrörsskandalen, som utspelade sig på Kungsgatan i Stockholm natten mellan 4 juni och 5 juni 2010, några månader innan det val som resulterade i partiets inträde i riksdagen, när Erik Almqvist sade till komikern Soran Ismail att han var svenskfientlig. Även om den nazistiska Salemmarschen hade gjort termen relativt känd dessförinnan så går det inte att underskatta järnrörsskandalens betydelse vad gäller att göra termen vida känd för den breda allmänheten när skandalen väl exploderade i sin fulla omfattning i november 2012.

En månad senare, i juli 2010, och någon månad innan det årets valkampanj inleddes på allvar, höll Åkesson ett tal på ett offentligt möte i Västerås som till största delen handlade om svenskfientlighet (Hudd, 2010; Vestmanlands Läns Tidning, 2010; Sveriges Radio Västmanland, 2010). Detta skedde efter att en majoritetssvensk kvinna hade blivit rånad och kallad ”svennehora” samt hotad och rispad med kniv av en grupp invandrarungdomar. I Annika Hamruds och Elisabet Qvarfords tidigare nämnda bok, som bland annat bygger på intervjuer med SD-medlemmar, finns ett avsnitt om uttrycket svenskfientlighet där det framgår att författarna hade hört termen vid flera tillfällen i SD-sammanhang men ännu inte fått det definierat och fått klart för sig vad det stod för (Hamrud & Qvarford, 2010, s. 204–207). Det skedde sedan, framgår det i boken, när Åkesson just höll sitt tal i Västerås. I sitt tal omnämnde Åkesson våldtäkter och rån som ”den andra formen av rasism” som ”göms undan” samt menade att samhället är genomsyrat av en ”formaliserad svenskfientlighet” i form av bland annat instegsjobben och kommunernas mångfaldsplaner liksom av svenskfientliga politiker som Fredrik Reinfeldt och Maud Olofsson (Hamrud & Qvarford, 2010, s. 205–206).

I Hamruds uppsats nämns det också att de övriga partierna dagen innan hade bjudits in till Åkessons möte i Västerås för att debattera svenskfientligheten, det vill säga med mycket kort varsel (Hamrud, 2011b, s. 15). Att ingen representant för något annat parti dök upp på det torg i Västerås där mötet ägde rum gjorde Åkesson sedan ett stort nummer av i sitt tal genom att säga att svenskfientligheten vare sig tas upp eller fördöms av något parti förutom SD, och han

tillade dessutom att det är ”typiskt för etablissemang, man lägger bara locket på” (Hudd, 2010). Att anklaga de andra partierna och politikerna för att inte ta svenskfientligheten på allvar har sedan dess kommit att bli en röd tråd för SD:s del.

Åkessons Västeråstal från 2010, som följdes upp med att Åkesson (2010) efter mötet publicerade en artikel i *Vestmanlands Läns Tidning* som handlade om ”denna rasism mot den infödda befolkningen”, kan i efterhand sägas ha lagt grunden för hur SD därefter har kommit att använda sig av begreppet, inte minst efter att SD tog plats i riksdagen i och med 2010 års val. I talet, som Hamrud refererar och delvis återger i sin uppsats, sade Åkesson bland annat följande:

1. Är det så konstigt att vi har en svenskfientlighet som breder ut sig när vi har den här typen av politiska ledare? När den politiska ledningen, det politiska etablissemanget ger uttryck för ett så starkt förakt för Sverige, det svenska och svenskarna.
2. Är det så konstigt att vi har lagar som diskriminerar svenskar i Sverige när de här typerna av uttryck förekommer hos våra politiska ledare?
3. Är det så konstigt att det finns människor, vissa i det här landet, med invandrarbakgrund som tycker att det är okej att ge sig på svenskar med våld och tillmälen när vi har den här typen av politisk ledning i Sverige?
4. Han svarar sedan: Självklart så är etablissemangets svenskförakt den främsta orsaken till att svenskfientligheten kan breda ut sig i Sverige idag. Det råder det ingen som helst tvekan om. (Hamrud, 2011b, s. 18)

Efter riksdagens öppnande i början av oktober 2010 började SD:s ledamöter att ta upp idén om svenskfientlighet, vilket *Svenska Dagbladet* uppmärksammade genom att rapportera om att termen ”svenskfientlig inte användes i någon debatt under riksdagsåret 2009/10 men i 6 debatter 2010/2011” (Hanson, 2011). År 2011 genomförde SDU ännu en kampanj mot svenskfientligheten under parollen ”Vi är också ett folk – stoppa svenskfientligheten” med åtföljande demonstrationer (Teitelbaum, 2017, s. 29–32). Samma år började SD att rutinmässigt motionera och interpellera om svenskfientlighet, efter att fram till dess ha brukat termen i olika riksdagsdebatter. Fortfarande så sent som 2011 upplevdes dock termen svenskfientlighet som extrem och udda, och i det sammanhanget beskrev Maja Hagerman begreppet för DN:s läsekrets som ”ett kodord i högerextrema och rasistiska kretsar” (Hagerman, 2011).

Kapitel 2:

Svenskfientlighetens skapare och upprätthållare

SD utgör den enda oppositionen till den svenskfientliga och mångkulturella samhällsordningen.⁶

2.1 De landsförrädiska ideologerna

Idén om svenskfientlighet omfattar också en uppsättning narrativ om vem eller vilka grupper som skapar, sprider och gynnas av svenskfientligheten – narrativ som i vissa fall drar åt det konspirationsteoretiska hållet. Detta är fokus för föreliggande kapitel. I kapitlets första avsnitt behandlas partier och politiker som uppfattas vara svenskfientlighetens ideologiproducenter medan det efterföljande avsnittet tar upp ett urval myndigheter, organisationer och medier som anses kolportera svenskfientligheten.

Det är symptomatiskt att det första offentliga exemplet på bruket av uttrycket med SD som avsändare handlade om att peka ut politiker och närmare bestämt den dåvarande socialdemokratiska regeringen som varande svenskfientlig. Detta var när Paul Svensson (1995) från SD Ystad brännmärkte ”den svenskfientliga regeringen” med det kryptoantisemitiska tillägget ”med dess internationaliseringsivrare”. I likhet med den samlade extremhögern valde nämligen även SD att under både detta och nästföljande årtionde stämpla de gamla partierna som just svenskfientliga, från höger till vänster, i regering och opposition och på riks-, landstings- (och senare regions-) och kommunal nivå.

Att kalla ett visst parti och en viss politiker för svenskfientlig på ett aggressivt och konfrontativt sätt skapade också rubriker, särskilt på 00-talet då det uppfattades som både extremt och obehagligt att göra så. I en del kommuner kunde svenskfientlighetsstämplantet bli särskilt hästskt, såsom i det traditionellt socialdemokratiskt styrda Botkyrka, som var den första kommunen där andelen invånare med utländsk bakgrund översteg andelen med svensk bakgrund och där kommunen sedan länge har genomfört olika insatser för att öka det alltför låga valdeltagandet bland de förstnämnda invånarna (Hübinette & Hyltén-Cavallius, 2014). Inför 2002 års val blev demokratiutvecklare Björn Adelly utpekad som en

⁶ Citatet kommer från en artikel som är författad av den idag avlidna SD-politikern William Petzäll (2009).

”hätsk ’antirasist’” och enligt SD Botkyrka handlade dennes arbetsuppgift att öka valdeltagandet bland invånarna i kommunens miljonprogramsområden om ”ett tillfälle att utnyttja främlingars okunskap till sina egna svenskfientliga avsikter” (Nordenson, 2002). Det socialdemokratiska partiet och styret sades helt enkelt utnyttja invandrarnas röster för att kunna genomföra sin egen påstått svenskfientliga agenda.

Även i Kalmar kunde det gå hett till, när SD Kalmars dåvarande ledare Thoralf Alfsson attackerade den då S-styrda kommunen för att ge bidrag till olika invandrargrupperns kulturföreningar men inte till hembygdsföreningarna genom att uttala att ”detta kan jag inte kalla för något annat än svenskfientlig politik av de styrande socialdemokraterna” (Alfsson, 2008). Just Socialdemokraterna har under åren pekats ut som särskilt svenskfientliga. Det gjorde exempelvis Richard Jomshof i två på varandra följande hårda ordväxlingar med socialdemokratiska *Sydöstrans* politiska redaktör Hans Bülow där han bland annat beskrev ”svenskfientliga Socialdemokraterna” som ett parti som önskar ”öka invandringen till Sverige med lönedumpning som följd samt ge utlänningar fördelar och förtur på den svenska arbetsmarknaden” (Jomshof, 2008b, 2009).

Den nyss nämnda Alfsson anklagade likaså just Socialdemokraterna för svenskfientlighet i en längre artikel i Ölandsbladets samt för att stötta ”fosterlandsförnekare och deras vilja att utplåna det svenska” samtidigt som han tillade att ”detta har tydligen ersatt den tidigare mörka människosynen som socialdemokraterna har i sin historia, med rasbiologiska institut, tvångssteriliseringar och öppen beundran för nazismen under 1930- och 1940-talet” (Alfsson, 2013). Alfsson föregick därmed SD:s uppmärksammade film ”Ett folk, ett parti – Socialdemokraternas historia” som släpptes inför 2018 års val och där SD driver den historierevisionistiska och propagandistiska tesen att Socialdemokraterna både kolleborerade med Nazityskland och låg bakom rasbiologin och steriliseringarna (Andersson et al., 2018).

Vanligast genom åren har dock varit att bunta ihop samtliga gamla partier under epitet som ”etablissemanget”, ”sjuklövern”, ”de etablerade partierna”, ”det stora partiet med sju olika valsedlar”, ”de övriga partierna” eller till och med som ”utopiska svenskfientliga globalister både till höger och till vänster om oss”, som Erik Almqvist betecknade dem som i en riksdagsdebatt (Alfredsson, 2008; Andersson, 2002; Debatt 5, 2011; Debatt 9, 2012; Debatt 11, 2013; Hornbrink, 2017; Ramqvist Hallin, 2008). Det gjorde även Åkesson i en debattartikel där han beklagade att det svenska kulturarvet höll på att falla i glömska på grund av ”etablissemangets direkt svenskfientliga politik”, som enligt denne tog sig uttryck i ”massinvandring och globalisering” (Åkesson, 2008a). Samma år anklagade Åkesson också i ett tal i Sundsvall de dåvarande riksdagspartierna för att hävda att det inte längre finns ”något som kan kallas svenska folket”, vilket sannolikt syftade på en formulering i en proposition från Göran Perssons regering som sade att ”eftersom en stor grupp människor har sitt ursprung i ett annat land

saknar den svenska befolkningen en gemensam historia” (Mirjamsdotter, 2008; Regeringen, 1997, s. 23).

Inför, under och efter 2010 års val uppmärksammade media regelbundet att SD stämplade både Mona Sahlin och Fredrik Reinfeldt som svenskfientliga, vilket ledde till stor uppståndelse då termen uppfattades som hotfull och extrem vid en tidpunkt då den ökända nazistiska Salemmarschen fortfarande var i färskt minne. Redan innan valet uttalade Björn Söder att SD, om partiet skulle komma in i riksdagen, inte kunde tänka sig att på något vis stödja Sahlin som statsminister då hon sades vara ”skadlig för Sverige och Sveriges anseende i världen” på grund av ”en djup svenskfientlighet som gör henne olämplig som ledare för landet” (Marmorstein, 2010). Söder, som då verkade som partisekreterare, upprepade sedan samma sak på valnatten på partiets valvaka när han intervjuades av de församlade journalisterna i samma ögonblick som det stod klart att SD hade kommit in i riksdagen, och han lade även till att Reinfeldt var svenskfientlig (Orrenius, 2010; Rex, 2010).

De gånger då partiföreträdare motiverade varför de stämplade särskilt Sahlin och Reinfeldt som svenskfientliga hänvisade de till olika tidigare uttalanden från de båda politikerna. I ett tal i juli 2010 hävdade Åkesson att de andra partiledarna var svenskfientliga, inte minst Sahlin med hänvisning till att hon sades ha sagt att hon ”hatade det genuint svenska” (Vestmanlands Läns Tidning, 2010). Åkesson syftade antagligen på att Sahlin i en intervju från 2002 i Turkiska ungdomsförbundets magasin hade uttalat följande: ”Jag tror att det är lite det som gör många svenskar så avundsjuka på invandrargrupper. Ni har en kultur, en identitet, en historia, någonting som binder ihop er. Och vad har vi? Vi har midsommarafton och sådana ’töntiga’ saker” (Aksakai, B & Erdemgur, 2002).

Detta uttalande har den samlade extremhögern hänvisat till i en mängd olika sammanhang som ett exempel på en oikofobisk inställning till det egna folket och den egna nationen. Det andra citatet i Åkessons tal som handlar om att Sahlin sades hata det genuint svenska härstammar dock från en *Expressen*-krönika signerad Linda Skugge där hon bland annat skrev att ”jag hatar allt genuint typiskt svenskt” (Skugge, 2002). Även Skugge har stämplats som svenskfientlig av SD-företrädare på grund av att hon en gång i tiden skrev denna krönika (Motion 1, 2011).

I december 2010 anklagade Åkesson Reinfeldt, som då var statsminister, för att vara svenskfientlig efter att de båda hade munhuggits i en riksdagsdebatt. Reinfeldt sades vara svenskfientlig på grund av att han uttalat att ”det svenska är barbari” när han 2006 besökte en skola i miljonprogramsområdet Ronna i Södertälje. Det handlade sannolikt från Reinfeldts sida om en måhända något misslyckad referens till Esaias Tegnér’s tal som denne höll 1836 vid Svenska Akademiens högtidssammankomst när han sade att ”all bildning står på ofri grund till slutet, blott barbariet var en gång fosterländskt” (Wästberg, 2016). Åkesson fortsatte sedan att understryka att Reinfeldt var särskilt svenskfientlig i en in-

tervju i *Sydsvenskan* där han sade att ”han uttrycker något slags förakt för det vanliga svenska, för vanlig svenskhet” (Orrenius, 2011).

Efter riksdagsinträdet fortsatte SD att brännmärka de övriga partierna och deras representanter som varande svenskfientliga, och Sahlin och Reinfeldt fick snart sällskap av andra politiker. Inte minst gällde det Stefan Löfven och än mer Annie Lööf, som till slut valde att lämna politiken för gott efter att ha varit det tilltänkta offret för nazisten Theodor Engström som under Almedalsveckan i Visby 2022 i stället dödade Ing-Marie Wieselgren, dåvarande nationell samordnare för psykiatrirådgivning på Sveriges Kommuner och Regioner (Debatt 23, 2020; Hornbrink, 2022). År 2018 sade Björn Söder exempelvis att Lööf var svenskfientlig på grund av att ”hon säger att man är svensk bara för att man har svenskt medborgarskap” (Westin, 2018). Även Ulf Kristersson drabbades av samma stämpel när Söder pekade ut denne som ”Reinfeldts lärjunge ut i fingerspetsarna” och därmed som en företrädare för ”en aktiv svenskfientlig politik” i ett tal i Tomelilla, samtidigt som han påminde om att ”den som leder kampen mot svenskarnas intressen heter Stefan Löfven” (Sjöstrand, 2018).

Sahlin och Reinfeldt var länge ett stående radarpar i olika debattartiklar och tal när SD:are inte bara hävdade att etablissemangen var svenskfientligt utan valde att exemplifiera det genom att namnge politiker. Detta skedde även i riksdags-sammanhang. År 2014 sade Kent Ekeröth till exempel att ”Mona Sahlin, Fredrik Reinfeldt och andra har talat om det ursvenska barbariet” samt att ”Mona Sahlin har hånat svensk kultur och säger att det är jättelöjligt och fiantigt” (Debatt 17, 2014). Så sent som 2023, när både Sahlin och Reinfeldt sedan länge hade lämnat politiken bakom sig, anklagade riksdagsledamoten Pontus Andersson de båda för att ha tutat i landets befolkning och särskilt den svenska ungdomen att svensk kultur liksom svenska folket inte existerar (Debatt 35, 2023). Anderssons val att använda två exempel som går tillbaka till 00-talet är symptomatiskt i sammanhanget mot bakgrund av att SD-företrädare ofta upprepar samma exempel i år efter år vare sig det gäller citat, händelser eller mediereferenser. Vissa ”empiriska exempel” på svenskfientligheten får alltså en sorts ikonisk eller kanonisk betydelse för att ringa in vad svenskfientligheten är och vem som representerar den.

Ett återkommande drag när det gäller politiker som pekas ut som svenskfientliga är att de nästan alltid har varit majoritetssvenskar. Detta faktum har också lyfts fram från SD-håll, såsom när en grupp politiker tillhörande SD Halmstad skrev att ”vi tycker inte heller att invandrare ska skuldbeläggas för en skev invandringspolitik” samt tillade att ”skulden har de politiker” som ”företrädesvis också är etniska svenskar” (de Garay Vazquez, Hellström & Ledström, 2011). Ibland kan invandrarna och minoriteterna därför framställas som viljelösa och passiva offer för svenskfientliga majoritetssvenska ideologer i form av politiker som föreställs ha importerat dem för att fylla rollen som röstboskap. Konstruktionen av idén om svenskfientlighet tar på det viset ofta en form som liknar extremhögerns antisemitiska konspirationsteorier.

Här blir bruket av uttrycket och stämpeln svenskfientlig dessutom detsamma som att säga att de majoritetssvenska politikerna helt enkelt är landsförrädare liksom även oikofober. Att den sistnämnda termen, vilken som tidigare nämnts har importerats från den brittiska konservativa filosofen Scruton, är en synonym till svenskfientlighet, vilket i sin tur innebär att svenskfientlighet är den svenska varianten av oikofobi, framgår i en artikel författad av SD Helsingborgs Michael Rosenberg. I artikeln ifråga skrev Rosenberg till en belackare att ”du visar en total oikofobisk (svenskfientlig) inställning när du hävdar att svenskar har varit framgångsrika tack vare invandring från andra länder”, det vill säga han förklarade begreppet oikofobi med att det betyder detsamma som just svenskfientlighet (Rosenberg, 2011).

På senare tid har dock SD valt att tona ned det hårda språkbruket vad gäller att peka ut andra partier och deras politiker som svenskfientliga, och antagligen är det en medveten strategi. Att så är fallet medgav Pontus Andersson också i en riksdagsdebatt genom att hastigt rätta sig själv när han sade att ”ledande politiker ifrågasätter – eller, framför allt tidigare, ifrågasatte – svenskfientligheten” (Debatt 35, 2023). Denna nya linje har troligen att göra med att SD uppfattar att partiet får allt mer gehör för sin politik, inte minst efter 2022 års val och Tidöavtalets ingående, samt sist men inte minst med att idén om svenskfientlighet är i färd med att få sitt slutgiltiga genombrott, vilket vi återkommer till i rapportens sista kapitel. Skiftet i retorik – från att rama in idén om svenskfientlighet som något kontroversiellt och ifrågasatt till att rama in den som något uppenbart, och något som ingen längre kan eller bör förneka – kan också i sig tolkas som en strategi att åstadkomma, och performativt skapa, den normalisering och naturalisering som eftersträvas.

2.2 Svenskfientlighetens kolportörer

Följande avsnitt tar upp några av de samhällsinstitutioner, föreningar och medier som anses understödja svenskfientligheten. Vad beträffar specifika samhällsinstitutioner som inte handlar om regeringen och staten i generell mening så har flera myndigheter genom åren pekats ut av extremhögern som varande svenskfientliga. En myndighet som den så kallade nationella rörelsen och SD länge har haft ett särskilt horn i sidan till är Diskrimineringsombudsmannen (DO) som kopplas till diskrimineringslagen men också till olika antidiskrimineringsåtgärder. År 2009 hotade Åkesson DO med nedläggning genom att säga att ”en av de första åtgärder vi kommer att föreslå när vi blir representerade i riksdagen är att DO, i dess nuvarande form, skall läggas ned” (Sverigedemokraterna, 2009).

Åkessons hot uttalades i anslutning till en då pågående debatt om huruvida det var lämpligt eller ej att fira skolavslutning i en kyrka, som teologen Viktor Aldrin (2018) har undersökt och som var särskilt intensiv under 00-talets andra hälft. I det sammanhanget uttalade sig DO 2006 att ”skolavslutningar bör i första hand hållas i neutrala icke-konfessionella lokaler och inte innehålla religiösa

inslag”, men samtidigt underströk myndigheten att det inte finns något juridiskt hinder för skolor att besöka kyrkor i undervisningssyfte (Diskrimineringsombudsmannen, 2006).

Omedelbart efter att SD hade kommit in i riksdagen började partiet också att motionera om att lägga ned DO, och William Petzäll passade samtidigt på att hävda att myndigheten var känd för sina ”svenskfientliga attacker på kulturarvet” (Jacobsson, 2011). Petzäll exemplifierade det med att påstå att DO ”uttalat sig positiv till etnisk diskriminering av svenskar i samhällslivet” samt att myndigheten hade uttalat ”att julspel i kyrkan bryter mot läroplanen och att julpyssel i skolan inte ska anspela på kristendom” (Interpellation 1, 2011). Petzäll syftade på en händelse som inträffade 2006 när en skola i Göteborg ställde in ett redan inplanerat besök hos en kyrka där ett traditionellt julspel skulle äga rum med hänvisning till ett ännu ej avslutat ärende hos DO som rörde skolavslutningsfrågan (Lidén, 2006). Det var med andra inte DO som stoppade Göteborgsskolan från att besöka julspelet utan skolledningen som ville avvakta fram till dess att DO:s ovan nämnda uttalande i skolavslutningsdebatten hade offentliggjorts.

Samma år menade Erik Almqvist i en debatt i riksdagen att ”DO har antagligen blivit den samhällsaktör som kämpat mest för att med diskriminering som förevändning verka för att försvaga svenskars rättigheter i Sverige” (Debatt 3, 2011). Likt Åkesson hotade även Almqvist med att lägga ned DO om inte myndigheten också började arbeta för att motverka svenskfientligheten. Vad gäller SD:s specifika kritik av diskrimineringslagen och partiets förslag på en ny svensk diskrimineringslagstiftning, som Almqvist syftade på i citatet ovan, så tas det upp i det andra avsnittet av det fjärde kapitlet.

Utöver DO har myndigheten Språkrådet indirekt kritiserats för att ”svenska språket inte är ett officiellt språk i Sverige”, innan 2009 års språklag infördes som säger att svenskan är landets huvudspråk (Arbetaren, 2009). Skolverket har vidare fått bannor för att svenskfientligheten inte är inskriven i läroplanen och inte förekommer i någon rapport eller publikation i övrigt som härrör från myndigheten (Debatt 4, 2011; Debatt 7, 2011). Skolor i allmänhet har likaså betecknats som svenskfientliga då de bland annat sägs ”brännmärka människor som har ryggrad att inte lydigt rätta in sig i det politiskt korrekta ledet” genom att tillåta och understödja antirasistiska kampanjer (Olsson & Herrstedt, 2011). Skolan som en arena där svenskfientligheten anses vara särskilt utbredd tas upp mer utförligt i första delen av nästa kapitel.

Ytterligare en myndighet som SD har uppfattat som svenskfientlig är Forum för levande historia, som arbetar med att främja mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar med utgångspunkt i Förintelsen. Myndigheten genomför även regelbundna enkätundersökningar som mäter förekomsten av olika rasismuttryck bland barn och unga, såsom antisemitism och islamofobi. År 2011 irriterade sig Björn Söder över att Forum för levande historia inte tog med ”den omfattande svenskfientligheten” i sitt frågebatteri i den då aktuella undersök-

ningen, liksom att en enkätfråga handlade om huruvida ”invandring är bra för svensk ekonomi” eller ej, vilket Söder tolkade som att myndigheten ”utmålar all kritik mot invandringspolitiken som rasism” (Debatt 6, 2011).

Arbetsförmedlingen har också till och från anklagats för att understödja svenskfientlighet, inte minst på grund av den tidigare nämnda arbetsmarknadspolitiska åtgärden instegsjobb, som SD uppfattar som ett direkt utslag av ”diskriminering av svenskar” (Vikingson & Haggren, 2014). På ett liknande sätt har även olika kommuners arbetsmarknadspolitiska integrationsprojekt kritiserats av SD:s lokalpolitiker. Ett exempel på det är när Karlskoga kommun 2012 valde att erbjuda 25 kommunala praktikplatser, vilka SD Karlskoga menade skulle vikas för ”svenska medborgare” till 80 procent, vilket de andra partierna röstade ned, och därmed sågs beslutet som svenskfientligt (Walldén, 2012). Ytterligare ett närliggande exempel rör SD Borås som har föreslagit att kommunens mångfaldsplan ska slopas samt att arbetslivsnämnden främst ska hjälpa svenska medborgare att hitta jobb (Tilly, 2015). År 2018 menade också Mattias Karlsson på ett liknande sätt att han under uppväxten uppfattade hemkommunen Växjö som svenskfientlig på grund av ”antirasismen i kommunen”, vilket antagligen bland annat syftar på Växjö kommuns integrationsarbete (Klinga, 2018).

Ytterligare andra samhällsinstitutioner som har fått klä skott är Försvarsmakten, på grund av dess förberedande militära utbildning (FMU) som en företrädare för SD Halmstad menade handlade om svenskfientlighet och om ”rasism mot att vara svensk” (Johnson, 2014). Detsamma gäller Polismyndigheten, som SD har kritiserat för att inte ta ”hatbrott med svenskfientliga motiv” på allvar, vilket är en fråga som återkommer i den andra delen av det fjärde kapitlet (Debatt 35, 2023).

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, som förkortas MUCF och tidigare hette Ungdomsstyrelsen, och som delar ut bidrag till föreningar och projekt som motverkar rasism, är ytterligare en myndighet som SD ser som svenskfientlig. Det handlar om att myndigheten, enligt SD, inte stöttar organisationer som motverkar svenskfientlighet, ”trots myndighetens uppdrag om att verka mot rasism och diskriminering” (Skriftlig fråga 2, 2020). År 2020 frågade sig Jonas Andersson till exempel i en debatt i riksdagen varför ”de statsbidrag som delas ut av MUCF i arbetet mot intolerans och rasism inte gäller arbetet mot rasism mot svenskar och vita personer”, samtidigt som myndigheten kritiserades för att finansiera föreningar som SD anser vara svenskfientliga (Debatt 27, 2020).

Vad beträffar olika föreningar som genom åren har pekats ut som svenskfientliga så står just de som är engagerade mot rasism i en klass för sig att döma av det genomgångna materialet. Antirasister som demonstrerar mot extremhögern har betecknats som ”svenskfientlig pöbel”, och redan 2008 deklarerade SD att ”inga medel bör tilldelas antirasistiska projekt eller organisationer om de inte samtidigt förbinder sig att uttryckligen ta upp också svenskfientligheten” (SD-Kuriren, 2008; Wedberg, 2009). Samtidigt krävde Åkesson två år senare att ”ett riktat

stöd bör införas till organisationer och föreningar som motarbetar svenskfientlighet” (Åkesson, 2010b).

Dessa båda förslag, det vill säga att strypa bidragen till föreningar och projekt som inte motverkar svenskfientligheten och samtidigt särskilt finansiera föreningar och projekt som gör det, har därefter återkommit i ett flertal motioner och debattartiklar (Motion 1, 2011; Motion 5, 2012; Motion 6, 2013; Motion 7, 2014; Åkesson & Karlsson, 2012). År 2014 tvingades Mattias Karlsson dock att medge i en riksdagsdebatt att ”svenskfientligheten förnekas fortfarande och finns fortfarande inte på agendan hos någon av de offentligt finansierade antirasistiska organisationerna”, det vill säga SD hade fram till dess inte fått något gehör för detta dubbla krav (Debatt 16, 2014).

En offentligt finansierad organisation som särskilt pekades ut som svenskfientlig fram till dess att den lades ned 2021 var stiftelsen Teskedsorden, som under sin existens framhöll att den strukturella rasismen främst drabbar invandrar- och minoritetsgrupperna och inte den vita majoritetsbefolkningen. Detta faktum tog Jonas Andersson upp i en skriftlig fråga i riksdagen samtidigt som han underströk att ”det även finns andra organisationer med liknande inriktning som erhåller bidrag”, och han ifrågasatte därför att Teskedsorden och andra antirasistiska föreningar och projekt erhöll bidrag för att ”propagera för att vita personer inte kan utsättas för rasism” (Skriftlig fråga 2 2020). I praktiken har SD alltid varit kritiskt inställda till antirasistiska organisationer, vare sig de erhåller offentliga bidrag från MUCF eller andra myndigheter eller ej, och i förlängningen till hela den antirasistiska rörelsen i sig och allt som stavas antirasism.

Andra organisationer, som inte är uttalat antirasistiska, men som ändå pekats ut som svenskfientliga, är bland annat Sveriges hembygdsförbund som 2010 tvingades att temporärt stänga ned sin Facebook-sida på grund av att ett stort antal SD:are skrev arga kommentarer där (Aagård, 2010). Det skedde då förbundets dåvarande generalsekreterare Jan Nordwall hade uttalat att alla är välkomna att delta i hembygdsrörelsen oavsett bakgrund och trosuppfattning, efter det att partiet hade uppmanat sina medlemmar att gå med i hembygdsföreningarna och hembygdsrörelsen i stort för att ta över den inifrån (Boda, 2010). I samband med Sveriges hembygdsförbunds avståndstagande från SD uppmanade sedan Mattias Karlsson ”alla sverigevänner att bli medlemmar i Sveriges hembygdsförbund och rösta bort den svenskfientliga ledningen nästa år”, vilket föranledde de arga kommentarerna på förbundets Facebook-sida (Aagård, 2010). År 2018 bildade SD sedan en egen motsvarighet till Sveriges hembygdsförbund vid namn Kulturföreningen Gimle som arrangerar olika arrangemang och har lokalavdelningar runtom i landet.

Även media, som gärna kollektivt benämns som etablissemangsmedia, gammelmmedia eller mainstreammedia, har upprepade gånger benämnts som svenskfientliga. Framför allt har Sveriges Television (SVT), och delvis även Sveriges Radio (SR), i alla år varit det stora hatobjektet hos extremhögern och SD och gång

efter annan fått stå ut med att beskyllas för svenskfientlighet. SD har bland annat krävt att de tre public service-bolagen SVT, SR och Utbildningsradion (UR) ska slås ihop och samtidigt tilldelas en kraftigt nedbantad budget, och 2019 sade en representant för SD:s ungdomsförbund Ungsvenskarna att ”vi behöver mindre flum och mindre trams och mindre svenskfientlighet” och hotade samtidigt med att riva hela SVT-huset i Stockholm och därefter salta jorden som byggnaden en gång stod på (Schulin, 2020; Tidningarnas Telegrambyrå 2019). I skrivande stund ser det också ut som att SD:s planer på att förändra public service-media håller på att åtminstone delvis realiseras på grund av Tidöavtalet (Scherman, 2024).

Bredvid SVT är det, vad gäller medier, avslutningsvis den antirasistiska tidskriften *Expo* som oftast har pekats ut som varande svenskfientlig, och i flera fall har det handlat om specifika medarbetare. SD Kungsbacka hävdade till exempel att den dåvarande *Expo*-medarbetaren Alexander Bengtsson förestod en ”svenskfientlig retorik” efter att han i TV4 berättat om sin uppväxt i Frillesås och sagt att det var ”så mycket white trash det bara går”, vilket partiavdelningen uppfattade som ett uttryck för rasism (Ljungqvist, 2011). Ungsvenskarnas tidigare ordförande riksdagsledamoten Tobias Andersson har likaså pekat ut flera före detta *Expo*-anställda som svenskfientliga i en debatt i riksdagen (Debatt 27, 2020).

Liksom med partierna och politikerna så handlar det i myndigheterna, organisationerna och medierna också i huvudsak om företrädare för majoritetssamhället och i första hand om majoritetssvenskar tillhörande en sorts elit. Därmed går det att säga att även dessa samhällsfärer och sektorer ses som oikofobiska landsförrädare eller åtminstone som att de ägnar sig åt landsskadlig verksamhet när SD stämplar dem som varande svenskfientliga. I nästföljande kapitel är det i stället minoritets-Sverige och invandrar- och minoritetsgrupperna som står i centrum. Dessa grupper tenderar nämligen inte att framställas som svenskfientlighetens skapare och de som gynnas av svenskfientligheten, utan snarare som en sorts svenskfientlighetens fotsoldater, utförare och förövare.

Kapitel 3:

Svenskfientlighetens offer och förövare

Sverigedemokraterna ska göra det bra för våra ungdomar igen. De ska våga vara öppna med sin svenskhet och inte utsättas för svenskfientlig rasism.⁷

3.1 Diskriminering, trakasserier och skolan som arena

Idén om svenskfientlighet handlar inte bara om en föreställd ideologisk agenda och oikofobiska attityder, utan även, och ofta framför allt, om bilden av hat, diskriminering, trakasserier och våld i konkret, praktisk handling. Detta tredje kapitel fokuserar på vilka som framställs som svenskfientlighetens förövare och offer. Kapitlets första del fokuserar på den mer vardagliga diskrimineringen och verbala trakasserier, i synnerhet med fokus på hur skolan positioneras som en arena för svenskfientlighet och en arena där ett antal specifika förövargrupper återfinns. Den andra delen tar upp rollen som grova brott, såsom våldtäkter och rån, har i konstruktionen av idén om svenskfientlighet.

Till att börja med går det att konstatera att skolan och delvis också andra platser där barn och unga rör sig var den första platsen dit både svenskfientlighetens förövare och offer främst lokaliserades när idén om svenskfientlighet tog fart på 00-talet. Det är därför ingen slump att SD:s ungdomsförbund var tidigt ute med att adressera svenskfientligheten genom offensiva och provokativa kampanjer, möten och demonstrationer, vilket framgick i introduktionskapitlet. Det är samtidigt inte heller en slump att detta skedde under en tid när frågan om rasism mot invandrar- och minoritets elever stod i förgrunden i den allmänna debatten.

År 2008 deklarerade SDU:s ordförande Erik Almqvist att ”i skolan finns svenskfientliga attityder där de svenskfödda är offer” i en debatt som ägde rum på en skola i Lund och som bland annat handlade om rasism i skolsammanhang, och han kan därmed sägas ha satt tonen för partiets fokus på skolelever (Nathéll, 2008). Hur denna svenskfientlighet tog sig uttryck framställde Richard Jomshof i en debattartikel genom att skriva att ”våra barn och ungdomar” ”mobbas och misshandlas enkom för att de är svenskar” (Jomshof, 2009). Åkesson hänvisa-

⁷ Citatet kommer från SD-politikern Anna-Carin Brewer och härrör ursprungligen från Sverigedemokraternas ungdomspolitiska program (Helgesson & Edeberg 2022; Sverigedemokraterna 2024).

de också till mobbning av elever ”för att de varit etniskt svenska” i sitt tidigare nämnda Västeråstal som ägde rum en tid innan 2010 års val (Vestmanlands Läns Tidning, 2010). Det gjorde även William Petzäll i en intervju i *Borås Tidning* under det årets valkampanj genom att säga att ”vi är också det enda partiet som belyser att rasismen inte är enkelspårig, utan det finns en tydlig rasism som riktar sig mot svenska ungdomar” (Westerlund, 2010).

Direkt efter riksdagsinträdet började denna typ av mobbningsretorik också att göra sig gällande i riksdagen (Debatt 2, 2010). Lokala SD-avdelningar och SD-politiker på kommunal nivå valde vid denna tid att delta i möten och demonstrationer mot rasism riktad mot invandrar- och minoritets elever i skolsammanhang för att markera närvaro och understryka att svenskfientligheten också borde räknas som ett uttryck för rasism (Östra Småland, 2010). I Landskrona tog SD strid för positionen att det stora problemet är majoritetssvenska elevers utsatthet för svenskfientlighet i samband med en debatt om hur invandrar- och minoritets elever drabbades av rasism på kommunens skolor. Lokalpolitikern Stefan Olsson ifrågasatte om det ens förekom rasism på skolorna samtidigt som han och en partikamrat beklagade sig över att ”det förekommer omvänd rasism på skolorna i Landskrona, så kallad svenskfientlighet, men den uppmärksammas inte av något parti i Landskrona, förutom av Sverigedemokraterna” (Olsson & Engström, 2010; Wrethov, 2010).

I riksdagen höjdes volymen ytterligare som ett svar på att samhället i stort regelbundet tog upp problemet med rasism mot invandrar- och minoritetsbarn i skolan. Erik Almqvist sade i en debatt att ”de allra flesta svenska ungdomar som går i högstadiet eller gymnasiet någon gång har upplevt att det finns en tydlig rasism i samhället riktad mot svenskar” (Debatt 3, 2011). William Petzäll menade i en annan debatt att ”jag tycker inte att det är värdigt att man i en sund demokrati försöker indoktrinera barn på det här sättet” och syftade då på antirasistiska kampanjer i skolsammanhang, samtidigt som han argumenterade för att ”den fientlighet som svenska ungdomar utsätts för” ”torde vara minst lika utbredd om inte mer utbredd än den som riktas mot invandrare” (Debatt 7, 2011).

Många SD-representanter har genom åren just uttalat att svenskfientligheten hela tiden växer, att den är ett större problem än rasismen mot invandrare och minoriteter samt att den sistnämnda rasismen knappt ens förekommer i Sverige. År 2020 sade till exempel Aron Emilsson i en riksdagsdebatt att ”antalet fall av omvänd rasism och diskriminering som vänder sig mot majoritetsbefolkningen ökar” samtidigt som han påpekade att ”strukturell diskriminering på basis av etnicitet och kön är väldigt begränsad i Sverige” (Debatt 29, 2020). Flera sverigedemokratiska riksdagsledamöter och politiker har också valt att referera till egna minnen och erfarenheter av svenskfientlighet från skoltiden (Debatt 17, 2014; Vikingson & Haggren, 2014). En av dem är Mattias Karlsson som 2014 sade följande i riksdagen:

Jag vet personligen vad det innebär att bli misshandlad, kränkt och behandlad som mindre värd på grund av min etniska tillhörighet. En stor del av mina svenska vänner från den sena skoltiden vet det. Tusentals och åter tusentals andra över hela landet vet det. Åtminstone ett par hundra av dem har jag personligen varit i kontakt med under mina år i politiken. Den som säger till mig att svenskfientlighet inte existerar eller inte är ett stort problem betraktar jag således med förvissning som antingen dåligt informerad eller som en lögnare. (Debatt 16, 2014)

På anekdotisk grund insinuerade Karlsson alltså att ett mycket stort antal majoritetssvenska elever utsätts för svenskfientlighet i skolsammanhang men att det tystas ned. Under 2010-talet dök det också upp motioner och interpellationer i en rad kommuner som lyfte fram att kränkningar av ”elever med svensk bakgrund” ökade samtidigt som ”rasism mot invandrare” inte sågs som något större problem överhuvudtaget (Olsson, 2018; Ströberg, 2014; Sveriges Radio Jönköping, 2011).

Ett ständigt återkommande inslag kopplat till problemet med svenskfientlighet i skolans värld och bland barn och unga i gemen är epitetet *svenne*, både ensamt och i olika ordsammansättningar såsom ”svennejävel” och ”svennehora”. Epitetet ställs gärna mot benämningar som n-ordet eller ”blatte” (Johansson, 2009; Sverige Radio Jönköping, 2011). SD:s sätt att förstå uttrycket *svenne* kan sägas likna hur den amerikanska engelskans *cracker* förstås inom den amerikanska extremhögern och bland en del vita amerikaner bland vilka ordet uppfattas som – eller åtminstone retoriskt framställs som – en motsvarighet till n-ordet (Bax, 2018).

I samband med att epitetet *svenne* tas upp anförs det ofta också mer eller mindre explicit vilka grupper det är som anses stå för bruket av dylika glåpord, vilket inte alltid är fallet när exempelvis svenskfientlig mobbning omnämns i mer allmänna ordalag. ”Unga invandarmän som kallade dem för svennehoror” uppgav exempelvis Åkesson i en debattartikel och ”nysvenskar använder svenskfientliga uttryck som ’jävla svenne’” vittnade en företrädare för SD Kristianstad om vid samma tid (Nilsson, 2011; Åkesson, 2010b). I samma anda sade Johan Nissinen, som inför EU-valet 2024 gick över till Folklistan, i en radiointervju att ”invandrarna har satt det i system” att ”säga ’jävla svenne’ eller ’jävla svennehora’” (Sveriges Radio, Jönköping 2011).

På 00- och 10-talen var det vidare vanligt att enskilda uppmärksammade händelser debatterades där icke-vita personer utsattes för diskriminering och hatbrott, och därför kände sig SD-företrädarna antagligen också tvingade att konkretisera vad de menade med svenskfientlighet genom att komma med tydliga exempel. ”Jag hade kunnat dra ett otal exempel på händelser där svenska ungdomar utsätts för precis samma allvarliga kränkning som den somaliska kvinna i Tomelilla som Erik Ullenhag nämner”, sade exempelvis William Petzäll i en riksdagsdebatt med den dåvarande integrationsministern Erik Ullenhag med anledning av att en somalisk kvinna och hennes barn hade utsatts för upprepa-

de trakasserier och stenkastning från majoritetssvenska ungdomars sida i den skånska kommunen (Debatt 7, 2011).

Betecknande nog räknade Petzäll ändå inte upp något konkret exempel vid tillfället ifråga, och utöver fallet med den majoritetssvenska kvinnan i Västerås som föranledde Åkesson att hålla sitt tal där 2010 och ytterligare några liknande fall som SD har hämtat från media har det varit relativt ont om exempel som motsvarar fall som den somaliska kvinnan i Tomelilla. I nästa avsnitt kommer det dock att framgå att SD i själva verket menar sig ha synnerligen god vetskap om ett flertal exempel på motsvarande fall av svenskfientlighet, och det handlar då om grova brott som våldtäkter och rån. År 2012 nämnde i varje fall den idag bortgångna riksdagsledamoten Sven-Olof Sällström följande konkreta fall i riksdagen:

När jag under våren 2010 arbetade för Sverigedemokraterna i Jämtlands och Västernorrlands län träffade jag på en kvinna som inte bara hade egna upplevelser av svenskfientlighet och rasism mot svenskar utan också på grund av denna rasism hade tvingats fly till glesbygden i Norrlands inland. Hon och hennes tonåriga döttrar var internflyktingar i Sverige. (Debatt 10 2012)

I ovanstående anekdotliknande exempel blir det också tydligt hur SD använder sig av ett språkbruk hämtat från migrations- och minoritetssammanhang genom att kalla den majoritetssvenska kvinnan och hennes döttrar för flyktingar. Även Paula Bieler, som senare kom att lämna partiet, berättade i riksdagen en liknande anekdot genom att säga att ”jag har vänner som bor i områden där det finns många med utländsk härkomst” och som enligt henne ”funderar på att färga sitt hår mörkt för att slippa trakasserier”, det vill säga hon syftade på majoritetssvenska bekanta som bor i miljonprogramsområden (Debatt 19, 2015).

SD har även valt att referera till forskares publikationer och studentuppsatser för att hitta ett vetenskapligt stöd för att svenskfientligheten både existerar och är utbredd. I den riksdagsmotion som Mattias Karlsson och Erik Almqvist stod bakom 2011 och som sedan återkom i samma version år efter år med samma eller andra undertecknare, och vars innehåll också har återkommit i olika debattartiklar, står det att läsa följande:

Etnologen Maria Bäckman har i flera studier rapporterat om svenska flickors utsatthet i invandrartäta förorter. I en intervju med det norska vetenskapsmagasinet *Forskning.no* 2005-05-31 berättar hon bland annat om hur blonda, svenska flickor färgar håret för att se mindre svenska ut och därmed slippa sexuella trakasserier. (...) När sociologistudenten Petra Åkesson några år senare genomförde en studie där hon intervjuade unga ungdomsrånare i Malmö angående motiven bakom deras brott så fick hon enligt *Dagens Nyheter* 2006-03-25 följande svar: När vi är ute på stan och rånar så krigar vi, vi krigar mot svenskarna. På frågan om vad begreppet makt innebar för en av rånarna så fick hon svaret: För mig är det att svenskarna ska lägga sig ner på marken och pussa mina fötter.

(Motion 1 2011)

Etnologen Maria Bäckmans bok *Miljonsvennar* från 2009 studerar majoritets-svenskar som bor och lever i miljonprogramsområdena, och studentuppsatsen från 2006 har SD refererat till i årtal trots att den vid det här laget har många år på nacken. Ytterligare andra SD-politiker har hänvisat till att ”studier visar också att många svenskar tvingas utstå nedsättande tillmälen på grund av sin etniska bakgrund”, och antagligen syftar de just på Bäckmans bok samt på den ovan nämnda studentuppsatsen (Olsson & Engström, 2010; Interpellation 2, 2011).

Vad gäller de konkreta förövarna så framgår det ibland att det inte är alla in-vandrar- och minoritetsgrupper som åsyftas, utan i stället har SD-politiker som Pontus Andersson framhållit att ”personer som valt att integreras i den svenska samhällsgemenskapen” också drabbas av svenskfientligheten (Interpellation 11, 2023). I de fall då en specifik grupp pekas ut så är det muslimer som det oftast handlar om, och då kopplas svenskfientligheten gärna samman med antisemitism, och därmed framställs majoritetssvenskar och svenska judar som två offergrupper som utsätts av samma förövargrupp. Redan 2008, ett år innan den famösa *Aftonbladet*-artikeln där Åkesson pekade ut muslimer som det största ”utländska hotet” mot Sverige, skrev Åkesson exempelvis i DN att ”den omfattande muslimska invandringen till Sverige” hade resulterat i ”ökad svenskfientlighet och antisemitism” (Åkesson, 2008).

Två år senare sade William Petzäll i riksdagen att ”judar och svenskar tvingas fly inom det egna landet”, och några år senare betraktade Kent Ekeroth ”svenskfi-entlighet, kvinnofientlighet och den importerade antisemitismen” som fenomen som härrörde från samma förövargrupp (Debatt 1, 2010; Debatt 18, 2015). Även på kommunal nivå har svenskfientlighet och antisemitism kopplats samman, vilket SD Tingsryd gjorde 2019 genom att föreslå att kommunen både skulle ”ut-reda svenskfientligheten och antisemitismen” bland skolungdomarna på en och samma gång (Olsson, 2018). Samtidigt har SD-politiker ifrågasatt om det ens finns någon islamofobi eller antimuslimsk rasism i Sverige, vilket Ekeroth gjorde när han sade ”vi ser ingen islamofobi” utan ”vi ser ett stort problem som breder ut sig alltmer i samhället, och det är svenskfientligheten” (Debatt 17, 2014).

År 2020 pekades även afrosvenskar eller svarta svenskar ut som svenskfientliga i samband med att en svensk Black Lives Matter-organisation (BLM) etablerades formellt under det första pandemiåret i kölvattnet efter polismordet på George Floyd i USA. En SD-politiker uttryckte då på Twitter, som idag heter X, att ”den som uttrycker sitt stöd för BLM-protesterna i Sverige utan tydliga förbehåll stöt-tar i praktiken en kriminell svenskfientlig pöbel” (Kasurinen, 2020). I riksdagen tog Tobias Andersson vidare upp BLM-rörelsen som enligt honom präglades av ”en kollektiv skuldbeläggning av vita” medan Adam Marttinen till och med jämförde de afrosvenska aktivisterna med nazister (Debatt 27, 2020; Skriftlig fråga 1, 2020). Att jämföra BLM-rörelsen med nazister blir inte minst aningen

anmärkningsvärt mot bakgrund av SD:s eget ursprung.

I samband med SD:s så kallade landsdagar i Västerås 2023 höll Åkesson ett omdiskuterat linjetal där han talade om behovet av att ta bort ”minareter, kupoler, halvmånar eller andra attribut som tjänar som islamistiska monument” samt att riva moskéer där det bedrivs propaganda som är ”antisemitisk, svenskfientlig eller homofob”, och därmed hamnade majoritetssvenskar och judar återigen i samma båt (Torehammar, 2023). Samma år fick Åkesson frågan om varför SD går så bra bland unga i en intervju i *Mölnads-Posten*, och han återvände då till problematiken med svenskfientlighet i skolsammanhang genom att säga att SD tar upp ”problem som många ungdomar upplever – problem på skolan och svenskfientlighet” (Nyvall, 2023).

3.2 Svenskfiendliga brottslingar och brottsoffer

Under loppet av 2010-talet flyttades fokuset successivt från skolan som svenskfiendlighetens privilegierade arena till svenskfiendliga brott och särskilt grova brott som misshandel, våldtäkt och rån liksom även mord, och det är den utvecklingen som står i förgrunden i detta avsnitt.

I januari 2000 ägde som tidigare nämnts en uppmärksammas gruppvåldtäkt rum i Rissne i Sundbyberg som engagerade hela extremhögern inklusive SD och inte minst SDU, vars dåvarande ordförande Jimmy Windeskog stod bakom en demonstration och deltog i att sprida ett flygblad som angav vilka förövarna var och var de kom ifrån (Sverigedemokraterna, 2013; Wolters, 2000). SD refererade sedan i många år därefter till gruppvåldtäkten i Rissne, och partiets sätt att uppmärksamma händelsen behandlas även i Ann Towns, Erika Karlssons och Joshua Eyres (2014) genusvetenskapliga studie där det framgår att SD betraktar sexuella trakasserier av och sexuellt våld mot vita kvinnor som detsamma som ett angrepp på Sverige, svenskheten och den svenska nationen i sig.

Det finns med andra ord en lång historia av att knyta motivet bakom ett visst brott till svenskfiendlighet. Särskilt gäller det grova våldsbrott riktade mot person, som misshandelsfall, överfalls- och gruppvåldtäkter samt ungdoms- och så kallade förnedringsrån. Redan 2001 skrev exempelvis två lokala västsvenska SD-politiker om invandrare som ”våldtar och rånar våra medborgare, ofta på svenskfiendliga grunder” och samma år skrev Gabriella Johansson att “rasismen i Sverige idag utövas av en stor grupp invandrare som väljer sina rån- och våldtäktsoffer uteslutande bland svenskar” (Andersson & Clausson, 2001; Johansson, 2001, s. 5).

Det är därför betecknande att det flera gånger nämnda fallet i Västerås som Åkesson höll tal om 2010 handlade om en majoritetssvensk kvinna som hade blivit rånad. Åkesson var också tidigt ute med att hänvisa till Brottsförebyggande rådets statistik som visade ”att invandrare är överrepresenterade som gärningsmän och att svenskar är överrepresenterade som offer inom många tunga brottskategorier”, vilket SD:are har fortsatt att göra sedan dess samtidigt som

myndigheten även har kritiserats hårt för att medvetet vilja mörka statistik om invandrades brottslighet (Åkesson, 2010b). Begreppet svenskfientlighet blir på så sätt ett redskap för att framställa en sådan statistisk bild som symptomatisk för ett ideologiskt hat – en tendentiös tolkning av fakta från SD:s sida som ersätter alla andra möjliga förklaringsmodeller och blir en förgivettagen sanning.

Efter inträdet i riksdagen lyfte också Mattias Karlsson och Erik Almqvist särskilt fram vålds- och sexualbrott i sin gemensamma motion från 2011 genom att hänvisa till olika tidningsartiklar (Motion 1, 2011). Samma artiklar har SD sedan fortsatt att referera till i olika sammanhang, och återigen handlar det som med så mycket annat om omtag som återkommer gång på gång år efter år. År 2014 sade exempelvis Mattias Karlsson i en debatt att ”det finns mycket som tyder på att svenskar utses som offer i egenskap av bärare av en viss etnicitet när det gäller till exempel våldtäkt, rån och andra former av våldsbrottslighet”, med hänvisning till samma artiklar (Debatt 16, 2014).

Efter det så kallade flyktingkrisåret 2015 blev det offentliga samtalet och den politiska debatten alltmer präglad av invandramäns och i praktiken icke-vita mäns sexuella trakasserier av och övergrepp på vita flickor och kvinnor liksom, om än något senare, på samma förövargrupps så kallade förnedringsrån av företrädesvis vita pojkar och unga män. Denna utveckling är något som genusvetaren Emil Edenberg (2020) har studerat med utgångspunkt i hur diskussionen gick i de stora dagstidningarna i början av 2016, och han menar att den behöver förstås mot bakgrund av självbilden av Sverige som ett jämställt land som ”invaderades” av så kallade orientaliska icke-jämställda män samtidigt som de inhemska männen föreställs vara jämställda i sig.

Det ska dock påminnas om att det samtidigt fortfarande var i stort sett enbart extremhögern och SD som öppet drev tesen att de grova brotten som förekom i debatten var just svenskfientliga. Det faktum att debatten alltmer kom att handla om icke-vita mäns sexuella trakasserier och övergrepp på vita kvinnor var något som flera SD-företrädare också välkomnade, då de helt enkelt upplevde att partiet äntligen fick gehör för något som SD hade sagt ända sedan 90-talet (Andersson, 2018; Wallberg, 2021). I kölvattnet av denna debatt kom SD dessutom att framställa sig som ett parti som är för jämställdhet (Norocel, 2017).

Det ökade fokuset på icke-vitas brott mot vita svenskar efter 2015 är antagligen den stora förklaringen till att SD inledde en intensiv kampanjliknande offensiv under 2020 för att övertyga de övriga partierna och allmänheten i stort om att misshandels-, våldtäkts- och rånfallen och även flera mord handlade om just svenskfientliga brott. Under det år då det även pågick en offentlig diskussion om det som har kommit att benämnas som förnedringsrån handlade det också om att SD kände ett behov av att svara upp mot och motverka att BLM-rörelsen och antisvart rasism stod i centrum samtidigt som pandemin pågick.

I februari 2020 krävde Adam Marttinen att den dåvarande rödgröna regeringen skulle fördöma svenskfientligheten som ett utslag av rasism (Debatt 22,

2020). Att kräva att regeringen och de övriga partierna ska erkänna svenskfientlighetens existens inklusive att den är utbredd och växande, fördöma densamma samt verka för att bekämpa den i relation till svenskfientliga våldsbrott kom under året att bli den röda tråden för SD:s del. Mikael Strandman menade i en interpellation att de svenskfientliga brotten var så omfattande att de ”påverkar en hel generation av svenska tonåringar, unga män och kvinnor som hela tiden måste beakta det faktum att de kan bli misshandlade och rånade på grund av att de till sitt ursprung är svenskar”, och han sade samtidigt att ”varje år görs ett antal anmälningar där offren misstänks ha valts ut eftersom de är svenskar” (Interpellation 4, 2020).

Henrik Vinge uttalade i samma anda att ”aldrig i modern tid har det varit så farligt att vara ung och svensk som i dag” i en riksdagsdebatt medan partiet begärde en särskild debatt om svenskfientligheten som dock inte hörsammades av de andra partierna, vilket föranledde partiets dåvarande presschef Henrik Gustafsson att besviket konstatera att ”vi har länge som enda parti påtalat att vi måste vara uppmärksamma och skoningslösa mot all form av rasism i samhället” medan han tillade att ”återigen är vi ensamma om att stå upp för alla invånare” (Eriksson, 2020; Gustafsson, 2020). När sedan en särskild debatt om förnedringsrånen till slut kom till stånd så döpte Marttinen helt sonika om den under själva debatten genom att säga att ”vi vill kalla denna debatt en debatt om det svenskfientliga våldet” för att markera att SD inte hade fått till en särskild debatt om svenskfientlighet (Debatt 25, 2020). Detta lyckades dock SD med några år senare, närmare bestämt i maj 2024, vilket kommer att framgå i det avslutande kapitlet.

I juni höjde Ungsvenskarnas dåvarande ordförande Tobias Andersson tonläget till max, och den upphetsade stämningen skulle senare under året kulminera i bildandet av ett riksdagsnätverk mot svenskfientlighet som Andersson själv kom att leda. I juni 2020, samtidigt som BLM-rörelsen stod i centrum för den politiska debatten, valde Andersson att både angripa densamma och de som stöttade kampen mot den antisvarta rasismen och samtidigt säga följande:

Tommie Lindh kan inte andas. Wilma Andersson kan inte andas. Ebba Åkerlund kan inte andas. Carola och Emil Herlin kan inte andas. Elin Krantz kan inte andas. Detta är endast ett axplock av alla dem som i dag inte kan andas men som kanske hade kunnat göra det om det hade förts en annan politik. Därutöver tillkommer alla de som överfallits, misshandlats eller våldtagits av personer som inte borde ha varit i Sverige från första början. Det går inte att undvika att tro att flera av offren valts ut just för att de är svenskar. (Debatt 27, 2020)

Andersson hänvisade i sitt inlägg till George Floyds sista ord ”jag kan inte andas”, samtidigt som han räknade upp namnen på majoritetssvenskar som har dödats av icke-vita personer, såsom Ebba Åkerlund som 2017 blev ihjälkörd av den islamistiska terroristen Rakhmat Akilov på Drottninggatan i Stockholm. Han men-

ade också att de hade mist livet på grund av svenskfientliga motiv, och framställde detta som den påbudna och självklara förklaringsmodellen: ”Det går inte att undvika att tro” något annat. Framför allt den omnämnda Tommie Lindh, som knivhöggs till döds i Härnösand i maj 2020, framhölls av hela extremhögern som en svensk motsvarighet till George Floyd då han ägde en SD-keps och uppfattades ha varit så kallat nationellt sinnad.

Alternativ för Sverige hävdade i sin tur att Lindh hade varit deras sympatisör, medan nazistiska Nordiska motståndsrörelsen anordnade en minnesmanifestation i Härnösand, och SD, organisationen Det fria Sverige och de andra grupperingarna som ingår i extremhögern i stort har därefter i maj månad spridit budskapet ”Hans namn är Tommie Lindh” som ett svar på BLM-rörelsens slogan ”Hans namn är George Floyd” (Cantwell, 2020). Andersson återkom också till Lindh i ännu en debatt i oktober 2020 då han också läste upp ett meddelande i riksdagen från dennes far och pekade ut den dåvarande rödgröna regeringen som skyldig till mordet på grund av den rådande migrationspolitiken (Debatt 28, 2020).

En tid därefter, den 9 november, vilket *Expo* konstaterade sammanföll med minnesdagen för novemberpogromen 1938, den så kallade kristallnatten, bildade SD ett officiellt nätverk i riksdagen, Riksdagens nätverk mot svenskfientlighet, som sedermera kom att döpas om till Nätverket i riksdagen mot förringande av svensk historia, tradition och kultur på grund av att den förstnämnda beteckningen inte godkändes av riksdagen (Vergara, 2020). Fortfarande 2020 uppfattades med andra ord själva termen svenskfientlighet som extrem i riksdagssammanhang. Nätverket valde att främst lyfta fram vålds- och sexualbrotten, såsom SD alltid har gjort, och året därpå i november 2021 anordnade nätverket, som i praktiken består av SD:s riksdagsgrupp, ett seminarium om svenskfientlighet i riksdagen som de SD-associerade alternativmedierna rapporterade ifrån (Dagerlind, 2021). Seminariet, som bestod av att tre majoritetssvenska pojkar vittnade om att de hade förnedringsrånats, leddes av Andersson och Björn Söder och framställdes som ett antirasistiskt arrangemang, och SD gjorde ett stort nummer av att även om de andra riksdagspartierna hade bjudits in så deltog enbart SD:s ledamöter på plats.

Det synnerligen händelserika året 2020, vad beträffar frågan om svenskfientlighet, avslutades sedan med ytterligare en interpellation och en skriftlig fråga från SD:s sida som handlade om svenskfientlighet i relation till grova brott, samt en sista debatt i december 2020 där Andersson återigen lyfte fram att förnedringsrånen ”bottnar i ett förakt mot det svenska majoritetssamhället och allt som uppfattas vara en del av det, däribland svenskar” (Debatt 30, 2020; Interpellation 8, 2020; Skriftlig fråga 3, 2020). Vid samma tid försökte SD:s olika kommunavdelningar att på samma sätt föra upp frågan om svenskfientliga brott på den lokalpolitiska dagordningen. I exempelvis Malmö krävde SD Malmö att kommunen skulle kartlägga förekomsten av ”hur Malmöbor utsätts för kränkningar

och våld på grund av sin svenskhet”, och kända SD-företrädare såsom kommunikationschefen Joakim Wallerstein valde att passa på att lyfta frågan om svenskfientlighet när de intervjuades i media (Fjellman, 2021; Price, 2021).

Under de efterföljande åren har SD fortsatt att envetet driva frågan om svenskfientliga brottslingar och brottsoffer med vetskap om att genombrottet för idén om svenskfientlighet antagligen kommer att uppnås just genom att koppla grova brott och våldsbrott till svenskfientlighet (Interpellation 9, 2021; Interpellation 11, 2023; Motion 9, 2021; Skriftlig fråga 4, 2021; Skriftlig fråga 5, 2021). Det är därför inte överraskande att Åkesson tog upp ”personrån och överfall som syftar till förnedring – svenskfientliga, rasistiska dåd” i sitt tal under Almedalsveckan i Visby 2022 (Almedalsveckan, 2022).

På senare tid har partiet kombinerat kravet på att erkänna att svenskfientligheten existerar med krav på lagändringar, alternativt att redan existerande lagar ska gälla även vad gäller svenskfientliga brott. I september 2023 skrev till exempel Pontus Andersson i en skriftlig fråga att ”i många av de förnedringsrån som uppmärksammats de senaste åren har rånarna gett uttryck för tydligt svenskfientliga budskap under rånerna” samt att de ”hade betraktats som ett hatbrott om det var ungdomar med svensk bakgrund som under ett förnedringsrån uttryckt rasism mot offret”, och han tillade sedan att ”men så har inte ansetts vara fallet när de utsatta, som utsätts för hat för sin svenska nationalitet, blivit rånade och förnedrade” (Skriftlig fråga 7, 2023). Därmed är vi framme vid nästa kapitel som handlar om hur främjandet av idén om svenskfientlighet allt mer kommit att ta formen av en sorts omvänd antirasistisk kamp.

Kapitel 4:

Att erkänna och bekämpa svenskfientligheten

Som första åtgärder föreslår vi att en utredning tillsätts med uppdrag att kartlägga svenskfientlighetens utbredning och karaktär samt att föreslå åtgärder i syfte att motverka svenskfientligheten.⁸

4.1 Att undervisa och upplysa om svenskfientligheten

Detta fjärde kapitel behandlar kampen som har bedrivits för att få till ett slutgiltigt genombrott för idén om svenskfientlighet samt på vilka sätt idéns främjare menar att svenskfientligheten både ska uppmärksammas och bekämpas, genom en omvänd antirasistisk politik och aktivism. Det första avsnittet går igenom olika förslag som rör utbildning, upplysning, kartläggning och forskning, medan den andra delen koncentrerar sig på krav på hur lagstiftningen ska förändras alternativt tillämpas på ett annat sätt.

Med tanke på att utbildningsväsendet tidigt utsågs till svenskfientlighetens primära sektor så är det inte överraskande att de första konkreta förslagen på hur svenskfientligheten ska uppmärksammas och motarbetas rör just skolans värld. På 1990-talet inleddes den svenska skolans moderna värdegrundsarbete som en reaktion på den rasideologiska våldsvåg och den högerextrema skinheadsukultur som präglade detta årtionde och som SD var en del av, tillsammans med extremhögern i stort inklusive de olika nazistgrupperna (Arneback & Jämte, 2015; León Rosales & Jonsson, 2019; Nykänen, 2009). Värdegrundsarbetet kom att kretsa kring ledord som demokratiska värderingar, tolerans för minoriteter och inte minst antirasism, vilket extremhögern och SD uppfattade som djupt provocerande.

Värdegrundsarbetet föranledde SDU att hävda att ”svenskfientligheten märks också i skolan t ex genom att sverigevänliga åsikter och svenska symboler bestraffas” samt att ”utländsk symbolik och antisvenska åsikter ses som fullt legitima och ibland t o m uppmuntras” (Sverigedemokratisk ungdom, 2008). De unga SD:arna kände sig uppenbarligen direkt utpekade liksom stigmatiserade och marginaliserade, och skolans värdegrundsarbete uppfattades som ren hjärntvätt från samhällets sida. SD kom dock trots denna kraftiga motreaktion från sam-

⁸ Citatet kommer från en artikel som är samförfattad av Jimmie Åkesson och Mattias Karlsson (2012).

hällets och skolans sida – eller kanske snarare just därför – att anamma värdegrundsretoriken genom att kräva att svenskfientligheten skulle uppmärksammas i skolan som en del av skolans värdegrundsarbete (SD-Kuriren, 2008; Åkesson, 2010b). I och med SD:s inträde i riksdagen började detta förslag snart också att höras i motionstexterna och även i olika kommunfullmäktigeförsamlingar, såsom i bland annat Landskrona, Karlshamn och Högsby (Flemk, 2011; Motion 1, 2011; Nyberg, 2011; Olsson & Engström, 2010). Sett som ett maktmedel kunde alltså värdegrundsarbetet övertas för att vända upp och ner på antirasismen.

SD Värnamo kritiserade vid samma tid att ”miljoner satsas på att motverka rasism mot barn med utländsk bakgrund i skolan” samtidigt som svenskfientligheten inte togs upp i undervisningen (Sverige Radio Jönköping, 2011). Även riksdagsledamoten William Petzäll menade att ”mångmiljonbelopp” satsas på ”arbetet med att motverka den fientlighet som riktas mot invandrare” i skolans värld, och därför skulle skolan också ”uppmärksamma och motverka svenskfientliga attityder”, framför allt ”i sitt värdegrundsarbete” (Interpellation 2, 2011).

Utöver kritiken mot skolans värdegrundsarbete och mot att arbetet mot rasism inte innefattar svenskfientligheten, har det också genom åren gärna hetat att svenskfientligheten är det mest omfattande rasismproblemet bland barn och unga. Ett exempel på det är följande citat som är hämtat från en debattartikel som har Gisela Carstinge och Caroline Frisk från SD Västerås som avsändare:

Arbetet med skolans värdegrund ska bli tydligare. Till stor del har arbetet inriktats på att motverka rasism. Rasism ska absolut inte förekomma, men rasism mot barn/ungdomar med invandrarbakgrund är inte den största formen av rasism i våra skolor. Flera rapporter visar att fler barn/ungdomar med svensk bakgrund utsätts för rasism. Det här måste förstås ingå i skolans värdegrund och skolan ska självklart arbeta aktivt även mot detta. Precis som vid andra extremistiska uttryck ska svenskfientlighet stävjas direkt. (Carstinge & Frisk, 2021)

Denna debattartikel exemplifierar hur svenskfientlighetsretoriken med åren har kommit att finslipas. Argumentationen är förment moralisk men med vissa subtila finesser. Svenskfientligheten framskrivs inte bara som något som kan liknas vid rasism, utan som rasismens mest angelägna uttryck i Sverige, inte bara enligt författarna utan enligt ”flera rapporter” – en vag hänvisning till forskningsunderlag som ska antyda fakticitet. Det blir därmed inte bara möjligt utan ”självklart” att läsaren ska sälla sig till den moraliska gemenskap som representerar motståndet mot svenskfientligheten. Detta ska i sin tur uppfattas som fullt förenligt med, inte motsatt utan kompletterande till, det redan etablerade arbetet mot rasism.

Mellan raderna blir det vidare också tydligt att svenskhet betyder vithet, då barn och unga med svensk bakgrund konstrueras specifikt som en diskriminerad grupp. Genom att svenskfientligheten ska förstås och bekämpas som en extremism likvärdig med, eller än värre än, andra konstrueras arbetet mot den

inte heller som en revolt mot eller ett radikalt brott med värdegrundsarbetet, utan som ett sätt att göra värdegrundsarbetet ”tydligare” – sakligt, rimligt och självklart. Idén om svenskfientlighet är här helt legitimerad och naturaliserad, det vill säga den inte bara hör hemma i, utan bör ges högsta prioritet i skolans arbete mot rasism.

Förutom att referera till värdegrundsarbetet och kräva att skolan ska börja undervisa och upplysa om svenskfientligheten har SD-representanter också önskat att Skolverket och aktuell skolminister ska initiera riktade kampanjer mot svenskfientligheten i skolorna (Debatt 4, 2011; Debatt 16, 2014). I sammanhanget har SD Tibro även krävt att skolan ska införa särskilda jourklasser för elever som bland annat ägnar sig åt svenskfientlighet dit de kan förpassas om de uppfattas störa undervisningen (Sydhagen, 2014).

Parallellt med att komma med olika förslag som rör skelsektorn har SD också regelbundet ifrågasatt olika utredningar och handlingsplaner som rör rasism, vilka ofta också har riktat sig till skolungdomen. År 2011 tillsattes exempelvis en statlig utredning som behandlade arbetet mot rasism och främlingsfientlighet och som kom att ledas av Bengt Westerberg. I samband med tillsättandet av kommittén påpekade SD att ”regeringen tycks tyvärr inte heller ha för avsikt att med denna utredning belysa eller uppmärksamma den utbredda etniskt motiverade fientlighet som svenskar får utstå, trots att denna fientlighet torde vara minst lika utbredd” (Interpellation 3, 2011). Även Björn Söder frågade i en riksdagsdebatt ”varför nämns över huvud taget inte den omfattande svenskfientligheten i utredningsdirektivet?” (Debatt 6, 2011).

Westerbergs utredning och dess slutbetänkande inkluderade samtidigt frågor om negativa attityder till majoritetssvenskar bland högstadieelever med utländsk bakgrund i en enkätundersökning. Undersökningen konstaterade att ”det inte finns några utbredda negativa attityder gentemot svenskar i minoritetsbefolkningen – tvärtom, ytterst få (cirka 5 procent) uppger sådana” samt tillade att ”till detta kan vi ju lägga den stora andelen (78 procent, i Figur 9.2) som uttrycker positiva attityder” (Jonsson et al., 2012, s. 328). I en tidigare undersökning bland skolungdomar från 2003 framgick det även att medan närmare 40 procent av eleverna med utländsk bakgrund hade erfarit att någon hade kallat dem ”jävla svartskalle”, ”jävla blatte” eller liknande, så hade 14 procent av eleverna med svensk bakgrund upplevt att någon hade kallat dem ”svenskjävel” eller ”jävla svenne” (Ring & Morgentau, 2004, s. 74–75).

På grund av att Westerbergs utredning enligt SD inte kartlade svenskfientligheten i tillräckligt hög grad så började partiet att under samma tid motionera om att ”en utredning tillsätts med uppdrag att kartlägga svenskfientlighetens utbredning och karaktär samt att föreslå åtgärder i syfte att motverka svenskfientligheten” (Motion 1, 2011; Åkesson & Karlsson, 2012). På 2010-talet beställde den dåvarande alliansregeringen därefter olika kartläggande utredningar om förekomsten av bland annat antisvart rasism eller afrofobi kopplade till den na-

tionella handlingsplanen mot rasism (Hübinette, Beshir & Kawesa, 2014). Detta föranledde SD att börja kräva att även svenskfientligheten skulle tas in i samma plan samt bli ämne för en egen rapport. ”Regeringen bör även redovisa en del i handlingsplanen för hur regeringen avser att utreda och motverka rasism och fientlighet riktad mot vanliga svenskar, dvs. svenskfientlighet”, motionerade exempelvis Kent Ekeröth om (Motion 3, 2012). En utredning om svenskfientligheten som ett av flera uttryck för rasism har dock ännu ej sett dagens ljus trots SD:s envetna krav på det.

Från millennieskiftet och framåt började också en ny typ av forskning om olika uttryck för rasism att ta form, liksom en ny typ av studier om svensk kolonialism och rasism i historien inklusive i närhistorien (Ericsson, 2024, s. 226–228). År 2010 krävde Åkesson i en debattartikel att ”vi måste satsa resurser på forskning för att förbättra våra kunskaper om svenskfientlighetens orsaker och utbredning” och även detta krav skulle sedan återkomma i motionsform (Motion 1, 2011; Motion 7, 2014; Åkesson, 2010b). Att öronmärka särskilda resurser till forskning om svenskfientlighet har dock ännu inte gjorts, och det pågår heller inget avhandlings- eller forskningsprojekt som studerar svenskfientlighet i enlighet med SD:s önskan.

Därutöver har en allmän kamp pågått sedan riksdagsinträdet som handlar om att försöka få de olika regeringspartierna och i förlängningen samtliga övriga partier och det svenska samhället i stort att erkänna att svenskfientligheten existerar. Även kampen för att få till ett officiellt erkännande har ägt rum på både riks- och lokalplanet. År 2011 begärde exempelvis SDU att ”övriga partier ska erkänna att likväl som det finns främlingsfientlighet så finns det svenskfientlighet”, och 2019 föreslog SD Älmhult att de andra partierna i kommunen skulle börja motarbeta svenskfientligheten, och ungefär samtidigt krävde både SD Upplands Väsby och SD Malmö detsamma (Olsson, 2020; Ottosson, 2019; Wiik, 2011; Östling, 2021). Och 2015 sade Paula Bieler följande i riksdagen:

Ofta tolkas det faktum att vi lyfter fram svenskfientligheten som att det är det enda vi ser, men i själva verket är det tvärtom så att andra ser allt utom detta. När vi talar om svenskfientlighet handlar det om att precis som andra etniska grupper kan utsättas för diskriminering på grund av sin etnicitet kan även de som anser sig ha, upplevs ha eller uppfattas ha en svensk etnicitet diskrimineras just på grund av detta. En blond hårfärg kan leda till sämre behandling likaväl som en mörkare hårfärg kan göra det i andra fall. Det handlar helt enkelt om att erkänna att främlingsfientlighet, dömande av andra individer baserat på vad de har för härkomst, kan slå åt alla håll. (Debatt 19 2015)

Bieler kan här i sin argumentation sägas ha gett uttryck för den retorik som vi beskriver i relation till Gisela Carstinges och Caroline Frisks tidigare nämnda debattartikel, vilken ramar in uppmärksammandet av svenskfientlighet som ett sakligt, verklighetsförankrat och praktiskt såväl som behövt korrektiv till det

etablerade arbetet mot rasism i landet.

På senare tid har SD drivit frågan om ett erkännande med ett allt mer offensivt och även aggressivt tonfall, särskilt i flera riksdagsdebatter. År 2020 frågade Adam Marttinen exempelvis rakt ut ”erkänner regeringen svenskfientlighet som ett påtagligt och växande problem?” (Debatt 25, 2020). Samma år konstaterade Tobias Andersson besviket att ”i denna debatt har Morgan Johansson uteslutande valt att flytta fokus, prata om för debatten totalt irrelevanta saker och konsekvent låta bli att erkänna att svenskfientlighet ens existerar – än mindre tar han avstånd från den” (Debatt 27, 2020). Ett år senare upprepade samme Andersson att samtliga partier behöver ”erkänna och agera mot den uppenbara svenskfientligheten”, men året därpå tvingades han åter att upprepa att den dåvarande socialdemokratiske justitieministern Morgan Johansson ”genomgående har avstått från att erkänna” att svenskfientligheten existerar och är utbredd (Debatt 32, 2022; Interpellation 9, 2021).

År 2021 begärde SD vidare att svenskfientligheten skulle tas med i regeringens ungdomspolitik i relation till frågan om förnedringsrån, med motiveringen ”att svenskfientlighet drabbar barn och ungdomar i det svenska samhället har dessvärre förtigits och osynliggjorts alltför länge av många etablerade aktörer” (Skriftlig fråga 4, 2021). Det var också i anslutning till frågan om förnedringsrån som SD:s Pontus Andersson lyckades få justitieminister Gunnar Strömmer att enligt denne åtminstone se ”problemet” ”att det finns rasism mot svenskar” i en debatt som ägde rum i april 2023, även om detta uppfattade erkännande inte var något som Strömmer själv höll med om då han replikerade att ”när Pontus Andersson drar iväg i breda resonemang om påstådd svenskfientlighet och förnekelse av svensk kultur och svenska traditioner är jag inte med honom” (Debatt 35, 2023). Strömmers uttalande rörde konkret hatbrottslagstiftningen som Andersson och SD menar bör tillämpas i domar som rör förnedringsrån när offret är en vit person och förövaren en icke-vit person. Därmed vidtar den andra delen av kapitlet som rör den successiva juridifieringen av SD:s kamp för att få gehör för idén om svenskfientlighet och bekämpa dess påstådda uttryck.

4.2 Att förändra och tillämpa lagstiftningen

Utöver de ovan nämnda förslagen, som handlar om att undervisa och upplysa om samt att forska om och kartlägga svenskfientligheten och även att inkludera densamma i olika handlingsplaner mot rasism, har upprepade krav också rests på att förändra lagstiftningen eller att tillämpa den på ett annat sätt.

Vad gäller juridiska spørsmål så förekom det tidigt krav från SD-håll på att utvisa personer som begår olika typer av grova brott ”på svenskfientliga grunder” (Andersson & Clausson, 2001). När Åkesson föreslog i en omdebatterad debattartikel i *Aftonbladet* i mars 2024 att ”personer som invandrat hit, som är gäster i vårt land, men som missbrukar våra friheter och rättigheter i direkt svenskfientliga syften” ska kunna utvisas, går det med andra ord att konstatera att denna typ

av förslag har en lång historia i SD-sammanhang (Åkesson, 2024). Därutöver har SD länge krävt hårdare tag mot unga kriminella, och det är tydligt att den typen av krav eskalerade i samband med diskussionen om förnedringsrånen (se till exempel Debatt 25, 2020; Interpellation 9, 2021). Efter Tidöavtalets ingående som följde på 2022 års val har partiet sedan fått gehör för sina förslag och fått igenom ett fullskaligt så kallat paradigmskifte i kriminalpolitiken liksom inom migrations- och integrationspolitiken.

Det är dock i huvudsak tre olika lagrum som genom åren har stått i fokus när SD har aktualiserat idén om svenskfientlighet och samtidigt begärt att lagstiftningen ska ändras eller tillämpas på ett nytt sätt för att kunna bekämpa densamma. Det handlar dels om diskrimineringslagen, dels om lagen om hets mot folkgrupp och dels om hatbrottslagen som i praktiken är en straffskärpningslag. År 1986 utfärdades en lag mot etnisk diskriminering som sedan 2008 är hopslagen med andra tidigare lagar som bland annat rörde könsdiskriminering, och den nuvarande lagtexten från 2008 innefattar sju diskrimineringsgrunder (Lappalainen, 2022). Det handlar om diskriminering utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, nationellt och etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder.

År 2008 sade Åkesson i en intervju i *Sundsvalls Tidning* att diskrimineringslagen "diskriminerar alla svenskar", och han tillade att "enligt riksdagen finns inte längre något som kan kallas svenska folket" vilket kan tolkas som ett slags förklaring till påståendet (Mirjamsdotter, 2008). Samma sak upprepade sedan SDU:s Erik Almqvist när han ett år senare deltog i ett panelsamtal i Stockholm och då uttalade att "svenskar i dagens Sverige blir särbehandlade genom lagstiftning som diskrimineringslagen" på grund av att den "inte appliceras på etniska svenskar" (Arbetaren, 2009). Både Åkesson och Almqvist menade i sak att så länge diskrimineringsgrunden svenskfientlighet saknas i lagen så diskriminerar den majoritetssvenskarna. Efter 2010 års inträde i riksdagen har SD-ledamöterna sedan fortsatt att framhålla att majoritetssvenskar inte skyddas av diskrimineringslagen, som ofta uttryckligen betecknas som svenskfientlig, samt krävt att "befintliga lagtexter som medger negativ särbehandling av infödda svenskar ska ses över och ändras" (Debatt 3, 2011; Motion 1, 2011; Motion 5, 2012; Motion 6, 2013; Motion 7, 2014).

Tidvis har SD också talat om diskriminering av svenskar i anslutning till olika samhällsinsatser som rör integration och invandrare, såsom de tidigare nämnda instegsjobben som SD har betecknat som "diskriminerande anställningspreferens", "institutionaliserad svenskfientlighet", "institutionaliserad diskriminering av svenskar" och som ett utslag för "positiv särbehandling och etnisk kvotering", vilket SD har velat förbjuda (Debatt 2, 2010; Debatt 8, 2011; Kihlström, 2009, Lund, 2012). År 2012 skrev till exempel Åkesson och flera partikamrater i en motion att instegsjobben var detsamma som en "lagstadgad diskriminering"

och som en ”skattefinansierad svenskfientlighet” och samma år sade Erik Almqvist i en riksdagsdebatt att ”det är vad jag kallar rasism” (Debatt 9, 2012; Motion 4, 2012).

En tid därefter kritiserade SD sedan införandet av vård till papperslösa som ännu ett exempel på diskriminering av den infödda majoritetsbefolkningen och ”en djupt orättvis, orättfärdig, svenskfientlig och skamlig politik”, som Björn Söder uttryckte det, medan Mattias Karlsson talade om en ”omvänd diskriminering” (Debatt 11, 2013; Debatt 13, 2013). År 2014 menade Karlsson också att ”svenskarna är fortfarande den enda folkgrupp som det enligt lag är tillåtet att diskriminera” i en debatt i riksdagen och han tillade att han och SD egentligen bara vill åstadkomma ”likabehandling, konsekvent antirasism och icke-diskriminering” (Debatt 16, 2014).

Konkret vill SD antingen avskaffa diskrimineringslagen helt eller bredda den så att den rör ”otillbörlig särbehandling” utan att några specifika diskrimineringsgrunder nämns (Lund, 2022). SD vill också skriva in att även majoritetsvenskar kan diskrimineras samt också införa politisk tillhörighet som en ny diskrimineringsgrund mot bakgrund av att flera SD-politiker har blivit av med jobbet på grund av sitt politiska engagemang. Detta kommenterade SD-riksdagsledamoten Matheus Enholm, ledamot i konstitutionsutskottet, utförligt i en intervju:

I grundlagen finns flera grunder för diskriminering, bland annat kön och hudfärg. Men enligt SD borde politisk åsikt läggas till.

– Söker jag arbete och inte får det på grund av vilket parti jag har varit aktiv i, eller att någon sätter upp en skylt på en restaurang med ”Alla är välkomna, men inte Sverigedemokrater”, så är det inte diskriminering i dag. Men hade det satts upp en skylt med att kristna inte är välkomna, så hade det varit det. Dessutom vill SD se på möjligheterna att skydda etniska svenskar som blir diskriminerade. (Bönke, 2023)

I april 2023 sammanfattade Pontus Andersson SD:s syn på både diskrimineringslagen, lagen om hets mot folkgrupp och hatbrottslagstiftningen i en debatt i riksdagen genom att understryka att det är ”av yttersta vikt att det finns lagar som skyddar svenskar från att utsättas för svenskfientlighet i Sverige och inte minst att dessa lagar faktiskt följs i praktiken” (Debatt 35, 2023). Just lagen om hets mot folkgrupp, som tillkom 1948, har SD återkommande kritiserat på samma sätt som partiet har ifrågasatt diskrimineringslagen, nämligen att den inte täcker in svenskfientlighet och därmed majoritetssvenskar som offer. Lagen om hets mot folkgrupp har hela den samlade extremhögern haft ett horn i sidan till ända sedan den tillkom då den ursprungligen handlade om att skydda den judiska minoriteten, och den har därför ibland också kallats ”judelagen” i interna sammanhang (Löow & Nilsson, 2001).

Det är talande att det just var den lagen som Åkesson nämnde i ett pressmeddelande från 2008 som handlade om att ta till ”krafttag mot den ökande svensk-

fientligheten i samhället” genom att kräva att “även lagstiftningen måste ändras och bli lika för alla så att även svenskar kan få skydd av till exempel lagen om hets mot folkgrupp, vilket inte är fallet i dag” (SD-Kuriren, 2008, s. 8; Sverigedemokraterna, 2008). Två år senare sade Åkesson i en debatt i Stockholm att ”tyvärr är det så att jag som svensk inte kan utsättas för hets mot folkgrupp, och så länge det förhållandet råder betraktar jag den lagen som fullständigt trams som måste rivas upp” (Andersen, 2010).

En vecka efter 2010 års val fick Åkesson sedan frågan om hur han och partiet egentligen ställer sig till lagen om hets mot folkgrupp när han deltog i en utfrågning i SVT:s program Agenda. Även om Åkesson inte upprepade att lagen skulle avskaffas helt och hållet så sade han återigen att ”ett problem med lagen” är att den är ”orättvis eftersom ingen kan dömas för hets mot svenskar” (Åman, 2010). I en av Åkessons första riksdagsdebatter tog han sedan upp just denna lag samtidigt som han riktade sig till dåvarande statsministern Fredrik Reinfeldt genom att säga följande:

Lagen om hets mot folkgrupp infördes 1948 i syfte att förhindra spridandet av antisemitisk propaganda. Sedan dess har lagens tillämpningsområde utökats i ett antal omgångar till att idag omfatta hot mot och missaktning för folkgrupp eller annan grupp med anspelning på ras, hudfärg, nationellt ursprung, etniskt ursprung, trosbekännelse eller sexuell läggning. Med begreppet folkgrupp avses enligt Justitiekanslern varje existerande etnicitet utom den svenska. JK har i ett antal beslut konstaterat att svenskar inte träffas av straffbestämmelsen, senast alldeles nyligen i ett särskilt fall. Jag vill hävda att den mångkulturalistiska samhällsordningen leder till att principen om allas likhet inför lagen förr eller senare åsidosätts. Min fråga är: Hur ser statsministern på att det i regeringsformen å ena sidan talas om allas lika värde och att vi å andra sidan har lagar som ger vissa grupper ett särskilt skydd i Sverige i dag?
(Åkesson 2010a)

Efter debatten attackerade Åkesson Reinfeldt och kallade honom svenskfientlig på grund av att han enligt SD:s partiledare ”förnekar mig vissa rättigheter som han vill ge till andra”, då Reinfeldts ”utgångspunkt är att det finns inga svenskar och därför kan inte svenskar utsättas för hets mot folkgrupp utan det är bara andra grupper som kan det” (Baas, 2010).

Argumentet att lagen om hets mot folkgrupp inte gäller majoritetssvenskar, direkt eller indirekt på grund av att representanter för det så kallade vänsterliberala etablissemanget påstås förneka att svenska folket existerar som en egen folkgrupp, har regelbundet återkommit i SD-sammanhang. År 2011 menade den halländska SD-politikern Ronny Ledström även att ”svenskar som folkgrupp är inte inskrivna i hetslagstiftningen” på grund av att etablissemanget betraktar svenskfientligheten som ”påhitt”, det vill säga de övriga partierna anser vare sig att svenskarna är ett folk eller att svenskfientligheten existerar och därför skyddas inte svenskar av lagen ifråga (Ledström, 2011). I flera motioner har SD tagit

upp att Justitiekanslern har uttalat att ”kritik mot svenskar torde inte ha varit avsett att träffas av straffstadgandet” när lagen om hets mot folkgrupp tillkom 1948 utan att det just handlade om att skydda religiösa minoriteter, vilket motionärerna tolkar som att ”infödda svenskar omfattas alltså inte av det skydd som lagen om hets mot folkgrupp är tänkt att utgöra” (Motion 1, 2011; Motion 7, 2014).

I en riksdagsdebatt under 2011 anklagade Erik Almqvist de andra partiernas ledamöter för att sanktionera svenskfientligheten genom att hets mot folkgrupp-lagen ”inte omfattar och skyddar svenskar” vilket för denne innebar att ”som svensk är man alltså mindre värd i lagstiftarens ögon” (Debatt 8, 2011). Några år senare fyllde Mattias Karlsson i genom att säga att ”infödda svenskar är fortfarande den enda folkgrupp som man offentligt kan kränka och uppvigla mot utan att riskera att dömas för hets mot folkgrupp”. ”Justitieombudsmannen har vid flera tillfällen slagit fast att alla grupper utom just svenskar skyddas av lagen”, sade Karlsson också, vilket sannolikt syftade på det tidigare nämnda uttalandet från Justitiekanslern (Debatt 16, 2014).

Kent Ekeröth och Richard Jomshof har dessutom uttryckt att lagen bör avskaffas helt och hållet då den ”gör skillnad på folk och folk” ”för svenskar omfattas inte av lagen om hets mot folkgrupp” och inte minst då ett stort antal SD:are genom åren har lagförts för att ha brutit mot lagen (Debatt 14, 2014; Vergara, 2014). År 2016 föreslog SD Habos Lennart Karlsson inte bara att lagen skulle tas bort utan även att den skulle ersättas av ”en lag angående Svenskfientlig agenda” som dessutom ska kunna rendera ”ett långvarigt fängelsestraff” (Engberg, 2016). Och två år senare beslutade SD:s nuvarande ungdomsförbund Ungsvenskarna att förbundet ska driva frågan om att avskaffa lagen om hets mot folkgrupp (Jonsson, 2018).

På senare år, och särskilt på 20-talet, har SD mer koncentrerat sig på att lyfta fram hatbrottslagstiftningen i relation till bland annat förnedringsrånen, men till och från återkommer riksdagsledamöter fortfarande till hets mot folkgrupp-lagen. År 2020 hävdade till exempel Mikael Strandman i en interpellation att Sverige måste ”följa FN:s deklARATION om mänskliga rättigheter helt och hållet, utan undantag” med avseende på att ”det gör lika ont och är lika kränkande för en med svenskt ursprung att bli misshandlad eller hetsad mot som det gör för en med annat ursprung” (Interpellation 4, 2020). Samma år vädjade Strandman till regeringen att ”uppdatera dessa föråldrade lagar!”, och han syftade då återigen både på lagen om hets mot folkgrupp och hatbrottslagstiftningen, och ett år senare refererade Jonas Andersson till den förstnämnda lagen som ”lagstiftningen som i praktiken exkluderar personer med svensk bakgrund” (Debatt 24, 2020; Skriftlig fråga 4, 2021).

Den gradvis upptrappade juridifieringen av SD:s kamp för att bekämpa svenskfientligheten är särskilt märkbar vad gäller hatbrott. Hatbrott som begrepp uppstod i USA från och med 1980-talet och gjorde sitt inträde i svenska juridiska sammanhang från och med 1994 då det blev möjligt att utdöma ett strängare

straff i de fall då det finns ett hatbrottsmotiv bakom brottet (Assadkhan, 2023; Wigerfelt & Wigerfelt, 2017). Det handlar med andra ord i praktiken om en straffskärpningsmöjlighet, och det kan röra en mängd olika brott såsom till exempel misshandel, olaga hot eller ofredande om motivet grundar sig antingen i könsöverskridande identitet eller uttryck, nationellt och etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande, religion eller annan trosuppfattning eller sexuell läggning. Det var dock först i början av 2000-talet som hatbrottstermen gradvis fick sitt stora genombrott och det är också vid den tiden som den dyker upp i SD-sammanhang.

År 2011 påminde Erik Almqvist i riksdagen om att Sverige har ”en hatbrottslagstiftning, alltså en straffskärpningsparagraf, som säger att det betingar ett högre straff att misshandla en person med utländsk bakgrund än en person med svensk bakgrund”, och detta med att koppla hatbrott till våldsbrott har därefter varit SD:s sätt att närma sig hatbrottsfrågan (Debatt 8, 2011). Och tre år senare utvecklade Kent Ekeröth att det just handlade om våldsbrott genom att säga följande:

Vi har till exempel en hatbrottslagstiftning som gör att det är försvårande om en invandrare blir nedslagen på grund av att han är invandrare. Om man skriker rasistiska ord medan man slår ned honom är det försvårande. Men det är det inte om man slår ned en svensk för att han är svensk, till exempel. Svenskar omfattas inte av detta. Det är samma sak om någon utsätter en svensk för okvädningsord. Det omfattas inte av den lagen. Det är där insatserna bör göras, för svenskar är tyvärr inte skyddade på samma sätt som invandrare i dag, vilket är en katastrof. (Debatt 17, 2014)

I samband med debatten om förnedringsrånen valde SD att argumentera för att denna typ av person- och ungdomsrån just handlade om hatbrott och att domstolarna därför skulle döma ut extra hårda straff när offren hade svensk bakgrund och förövarna utländsk dito. Mikael Strandman skrev i två på varandra följande motioner att det finns ”till dags datum inga domar där någon fällts för hatbrott riktade mot etniska och kulturella svenskar”, och han lade till ”trots att det prövats i domstol och fallen utan tvekan skulle lett till fällande dom om det rört någon annan grupp, t ex muslimer” (Motion 8, 2020; Motion 10, 2021). Detta var också Strandmans budskap i en riksdagsdebatt när han sade att ”ingenstans, hur mycket jag än letade, fann jag en enda dom där någon fällts för hatbrott mot svenskar som etnisk grupp” och att ”aldrig någonsin i svensk rättshistoria har någon person blivit fälld för hatbrott mot svenskar” (Debatt 24, 2020).

Samma år hamnade flera SD-riksdagsledamöter i dispyt med Löfvéns rödgröna regerings justitieminister Morgan Johansson, och en av dem var Adam Martinen som sade följande efter att Johansson hade påpekat att 97 procent av alla domar som rör hatbrott handlar om representanter för majoritetsbefolkningen som utsätter en representant för någon minoritet:

Det går inte i den här debatten att bortse från att inte i ett enda fall av dessa uppmärksammade förnedringsrån som föranlett den här debatten, och som innehållit väldigt tydliga inslag av svenskfientlighet, har åklagare valt att väcka åtal för hatbrott. Om man inte ser att det är ett problem och inte är beredd att vidta några som helst åtgärder för att ens skaffa sig mer kunskap eller komma till rätta med problematiken säger man rakt ut att det är helt okej med hatbrott i Sverige så länge brottsoffren är svenskar. (Debatt 25, 2020)

Tobias Andersson, som också han hamnade i ordväxling med ministern under samma år, valde att angripa frågan från ett annat håll genom att argumentera för att majoritetssvenskar som utsätts för hatbrott avstår från att anmäla det på grund av det magra statistiska utfallet och att det är därför som den offentliga hatbrottsstatistiken ser ut som den gör (Debatt 27, 2020).

Ett givet genmäle på kraven att majoritetssvenskar inte borde åtnjuta särskilt skydd i diskrimineringslagstiftningen är förstås att majoritetssvenskarna per definition inte utgör en utsatt eller potentiellt utsatt minoritet. Över tid kan man se hur företrädare för SD också börjar införliva ett svar på en sådan kritik i sin argumentation. I en intervju menade exempelvis Joakim Wallerstein att när majoritetssvenskar befinner sig på en plats där de är i minoritet så borde det kunna räknas som hatbrott på grund av att majoritetssvenskarna just då och där tillhör en minoritetsgrupp (Price, 2021). Denna typ av numerära underläge-scenario har även Pontus Andersson tagit upp i en interpellation där det står att ”trots att svenskfientligheten är utbredd och att svenskar på många ställen i samhället är i minoritet har ingen person i Sverige dömts för hatbrott med svenskfientliga motiv” (Interpellation 11, 2023). Desto oftare är det dock snarare underförstått i argumentationen, exempelvis genom hänvisningar till idén om det mångkulturella samhället eller via ett understrykande av den upplevt stora volymen invandrare i samhället, att majoritetsbefolkningen som grupp redan är eller är på väg att bli en minoritet i Sverige.

I en skriftlig fråga återkom Adam Marttinen 2020 till att förnedringsrånen borde räknas som hatbrott, och han hänvisade samtidigt i ett utförligt statistiskt resonemang till Nationella trygghetsundersökningen som enligt dennes tolkning av siffrorna indikerade att en del majoritetssvenskar uppger att de faktiskt utsätts för hatbrott (Skriftlig fråga 3, 2020). Marttinen menade tre år senare att det handlar om ”ett strukturellt problem, kanske hos polisen, hos åklagaren eller till och med i lagstiftningen”, det vill säga han hävdade de facto att det handlar om institutionell rasism mot vita personer som är inbyggd i själva samhället och rättsväsendet (Debatt 34, 2023). Genom att anamma adjektivet strukturell i samband med hatbrottsfrågan anspelade Marttinen direkt på termen strukturell rasism, som inte minst BLM-rörelsen har gjort känd. Det finns med andra ord en tydlig rörelse mot att, åtminstone ytligt, anamma antirasismens retorik och anspråk på moralisk legitimitet, och därmed vidtar det avslutande kapitlet där vi slutligt behandlar vår analys av SD:s omvända antirasism.

Kapitel 5:

Mot en ny framtida antirasism

”Den som befinner sig i Sverige och åtnjuter svensk gästfrihet har en skyldighet att uppvisa respekt i förhållande till grundläggande svenska värderingar och inte i handling missakta befolkningen.”⁹

Detta avslutande kapitel erbjuder en framtidsprognos för idén om svenskfientlighet och inleds med ett citat ur Tidöavtalet. För SD:s del blev avtalet ett stort politiskt framsteg 34 år efter att partiet grundades och 12 år efter att SD kom in i riksdagen. För idén om svenskfientlighet kan det likaså anses utgöra ett genombrott, då formuleringen om en skyldighet att inte ”i handling missakta befolkningen” tydligt, och sannolikt avsiktligt, resonerar med retoriken om svenskfientlighet. Formuleringen har också tolkats så av *Aftonbladets* ledarredaktör Anders Lindberg (Lindberg, 2023). Idén om svenskfientlighet är med andra ord sedan Tidöavtalet ingicks i oktober 2022 på god väg mot att inte bara utgöra en populär mytbildning, utan en politiskt institutionaliserad sådan, efter 30 års kamp för att åstadkomma det från extremhögerns och SD:s sida.

Det första kapitlet inleddes med att vi ställde ett antal frågor till det insamlade och undersökta materialet som vi sedan redogjorde för i de tre empiriska kapitlen och vars huvudresultat har sammanfattats här ovan. Syftet med denna rapport är att undersöka hur idén om svenskfientlighet har växt fram över tid och uttryckts inom och av den svenska extremhögern liksom vad den står för och innebär för denna politiska rörelse med fokus på SD och tiden efter partiets riksdagsinträde 2010. I detta avslutande kapitel återvänder vi till att idén om svenskfientlighet lånar in tankegoods som högerextrema och högerpopulistiska tänkare och rörelser i andra västländer benämner oikofobi, men också, och inte minst, idén om omvänd rasism. Mobiliseringen kring idén om svenskfientlighet som SD och svenska högerextremister försöker, och till stor del redan har rönt framgångar med, att åstadkomma benämner vi en omvänd antirasism, det vill säga en appropriering av den existerande antirasismens moraliska legitimitet och effektiva retorik. Då det finns en stark antirasistisk värdegrund och självbild av fördomsfrihet i dagens Sverige utgör denna omvända antirasism en framkomlig väg och en ideologisk genomslagskraft för främlingsfientliga idéer som annars är svåra att saluföra i offentligheten.

⁹ Citatet är hämtat ur *Tidöavtalet* (Sverigedemokraterna, Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna & Liberalerna 2022: 37).

Vi menar alltså att det just i Sverige råder en allmän konsensus kring en antirasistisk värdegrund som i det närmaste säger att det att vara svensk är detsamma som att vara antirasist. Utifrån forskningsläget hävdar vi att denna antirasistiska självidentifiering sannolikt är starkare i Sverige än i något annat land i världen. Att antirasism och svenskhet har kommit att flyta samman hänger samman med det starka svenska engagemanget för avkolonisering och mot rasförtryck i andra länder som inleddes under efterkrigstiden och som under det senare 1900-talet kom att överflyttas till ett antirasistiskt engagemang för invandrar- och minoritetsgrupper inom landet (Hübinette, 2021, 2023; Jämte, 2013; Thörn, 2010). Redaktörerna för antologin *Antirasism och antirasister* skriver exempelvis att ”i den officiella historieskrivningen finns en betydande svensk självidentifikation som en nation som är solidarisk i antirasistisk kamp på andra platser – mot Europas fascism, i solidaritet med antikoloniala självständighetskamper, medborgarrättsrörelsen i USA och antiapartheidrörelsen i Sydafrika” (Krifors, Sältenberg, Mulinari & Neergaard 2024, s. 15).

Detta specifikt svenska, antirasistiska etos, som med åren har blivit en del av den svenska självidentiteten liksom även omvärldsbilden av Sverige, har fått till följd att SD både har tvingats ta avstånd från rasism samt infört nolltolerans mot rasism, som det troligen enda partiet i sitt slag i världen att ha gjort det. Det är därför inte en slump att SD:s tidigare nämnda kulturförening Gimle beskriver sig som en ”antirasistisk” organisation (Kulturföreningen Gimle, 2024).

Enligt vår analys är syftet med idén om svenskfientlighet att både avlegitimera och konkurrera ut den etablerade förståelsen av rasism som något som invandrar- och minoritetsgrupperna primärt drabbas av och den etablerade antirasismen som solidariserar sig med dessa grupper. Ursprungligen kan det ha handlat om ett sätt att undvika rasiststämpeln genom att själv börja kalla sig för antirasist, vilket *Expos* Anders Dalsbro, David Lagerlöf och Niclas Nilsson (2022) har argumenterat för, men med tiden har det enligt oss kommit att handla om mer än så. Målet är inte att underminera den svenska antirasistiska värdegrunden och bryta upp likhetstecknet mellan antirasism och svenskhet, utan i stället handlar det om att annektera detta antirasistiska etos. Det är det som förklarar att SD har valt att delta i antirasistiska manifestationer liksom att partiet har anammat talet om ett antirasistiskt värdegrundsarbete i skolan och gentemot barn och unga. Dessutom försöker SD att ta över det svenska antirasistiska etoset på alla nivåer genom att ta upp det som partiet uppfattar som vardagsrasism och strukturell rasism i relation till idén om svenskfientlighet.

På en språklig nivå kan strategin att etablera idén om svenskfientlighet beskrivas som ett slags metapolitisk språkaktivism, som är en term som härrör från språkvetaren Daniel Wojahn (2015) som har studerat hur hbtq-personer och feminister använder sig av språkaktivistiska strategier för att förändra den allmänna synen på könsrelationer och jämställdhet. Wojahn introducerar termen språkaktivism som ett ”motstånd som riktar sig mot diskriminerande strukturer

och som realiseras på en språklig nivå”, och på längre sikt syftar språkaktivismen till att åstadkomma ”en transformering av hegemoniska diskurser” samt ”ett försök att förändra strukturer i den icke-språkliga verkligheten” (Wojahn, 2015: 24). Vår intention här är givetvis inte att jämföra hbtq-aktivister och feminister med extremhögern och SD, utan snarare att uppmärksamma att de senare har en självuppfattning, och därmed en retorik, som säger att de bedriver en motståndskamp mot diskrimineringen av majoritetssvenskarna såväl som en motståndskamp mot ett etablissemang och en ideologisk hegemoni som mörklägger, om inte rentav främjar, denna diskriminering.

SD:s språkaktivism tar sig inte minst uttryck i att ständigt hamra in begreppet svenskfientlighet som en svensk motsvarighet till omvänd rasism, rasism mot vita eller antivita rasism samt genom att ställa svenskfientlighet mot främlingsfientlighet och samtidigt skapa en svensk motsvarighet till den tidigare nämnda brittiska filosofen Roger Scrutons motsatspar oikofobi–xenofobi. Så fort främlingsfientlighet och rasism, och inte minst strukturell diskriminering och strukturell rasism, kommer på tal svarar SD med att aktualisera svenskfientlighet och säger sig samtidigt vara det enda så kallade Sverigevänliga partiet. SD:s bruk av termen svenskfientlig liknar på så sätt hur arbetarrörelsen historiskt har stämplat olika företeelser som arbetarfientliga liksom hur kvinnorörelsen har bränmärkt olika företeelser som kvinnofientliga.

I idén om svenskfientlighet ingår vidare en etnonationalistisk förståelse av svenskheten som inte bara går ut på att upprätthålla en medvetenhet om att svenskarna är ett eget distinkt folk utan också att svenskheten är intimt sammankopplad med vithet. På så sätt blir idén om svenskfientlighet ett sätt för SD att fortfarande kunna tala om ras, om än implicit. Detta görs genom att hela tiden understryka att svenskfientlighetens förövare har utländsk bakgrund och implicit är icke-vita och än mer att dess offer utgörs av inte bara majoritetssvenskar utan implicit av vita personer överlag samt av vissa invandrare och deras barn och efterkommande som enligt SD har integrerat sig och därmed också räknas in i svenskheten. I förlängningen förstärker idén om svenskfientligheten däri- genom den redan existerande sammankopplingen mellan svenskhet och vithet.

Idén om svenskfientlighet innehåller också ett stråk av etnopluralism eller så kallad identitär nationalism, som tidigare förknippades med det numera nedlagda utbrytarpartiet Nationaldemokraterna samt inte minst med SDU innan den brytning med moderpartiet som ledde till att Alternativ för Sverige bildades 2018, vad gäller att anamma ett antirasistiskt språkbruk (Dahl, 2018; Rueda, 2021). Den tyska statsvetaren Ralf Havertz beskriver hur denna etnopluralistiska och identitära strömning, som tar avstånd från det gamla rastänkandet och i stället talar om alla folks lika rätt att få existera liksom att även majoritetsbefolkningen kan diskrimineras och utsättas för rasism, övertar den klassiska förståelsen av antirasism. Att kapa och samtidigt vända på en antirasistisk retorik har dessutom en längre tradition inom den svenska extremhögern som går tillbaka

till 1960-talet och fascistiska Nysvenska rörelsen och dess ledare Per Engdahl, och det är möjligt att idén om svenskfientlighet är ett ideologiskt arv från både Engdahl och det gamla, etnopluralistiska och identitära SDU som dagens SD har kommit att överta och förvalta.

En konsekvens av att ansluta sig till och i slutänden ta över den svenska antirasistiska värdegrunden är att idén om svenskfientlighet också innehåller en självviktisering, alltså ett intagande av en offerposition. Tidigare genomtycktes extremhögern och SD nämligen av en triumfatorisk vithet som befann sig i ett överläge och var på offensiven, och det går att anta att den tilltagande identifieringen med att vara ett offer även sammanföll med att den demografiska sammansättningen i landet blev alltmer heterogen. Att välja viktiseringen väg och identifiera sig med offerpositionen, såsom SD har gjort, är en särskilt effektiv strategi i en svensk politisk kontext, mot bakgrund av den långa traditionen av folkrörelser underifrån, med arbetarrörelsen som det stora paradexemplet på att denna position vinner både moralisk legitimitet och solidaritet i handling.

Även i en del andra västländer finns det numera en tendens bland majoritetsgrupper att sträva efter en offerposition i politikens värld, såsom i USA på grund av arvet efter 1960-talets svarta medborgarrättsrörelse och den andra vågens kvinnorörelse (Horwitz, 2018). Ett exempel är den antifeministiska mans- och incelrörelsen som använder sig av termer och teorier hämtade från genusforskningen som ett sätt att framställa sig som underordnade (Ging, 2019; Rothermel, 2023). Ytterligare ett exempel på det är när extremhögern använder sig av ett så kallat homonationalistiskt språkbruk och identifierar sig med homofobins offer (Lagerman, 2023; Sörberg, 2017).

Den viktiserade vithet som SD konstruerar med hjälp av idén om svenskfientlighet handlar vidare om att på sikt konkurrera ut de traditionella offergrupperna för rasism, inte minst svenska muslimer, afrosvenskar, romer och icke-vita generellt. Det handlar också om att jämställa sig med och identifiera sig med judar som offergrupp genom att regelbundet koppla samman svenskfientlighet med antisemitism, vilket blir särskilt delikat för SD:s del mot bakgrund av att partiet har sitt ursprung i den historiska svenska nazist- och fasciströrelsen och därmed också i rasideologin och antisemitismen.

Den amerikanska lingvisten Mary Bucholtz (2019) menar att den amerikanska extremhögern, och i en alltmer ökad utsträckning många vita amerikaner generellt, har utvecklat fem affektiva strategier för att bemöta den nya mångrasliga demografi som gäller i dagens USA och det faktum att de amerikanska minoritetsgrupperna har en starkare position i samhället idag än för 30–40 år sedan. Strategierna är att i färgblindhetens namn försöka tysta allt tal om ras och rasism (och hävda att de som fortsätter att tala om dessa frågor i själva verket är de egentliga rasisterna), att ifrågasätta om rasism riktad mot minoriteterna egentligen är utbredd eller ens existerar, att överta ett antirasistiskt språkbruk, att framställa sig som utsatt och som ett offer samt att framhäva att rasism mot

vita är ett stort problem eller kanske till och med det största rasismproblemet. Även om det är viktigt att understryka att de amerikanska och de svenska rasrelationskontexterna är långt ifrån helt jämförbara är det slående att alla fem strategier som Bucholtz beskriver återfinns i svenskfientlighetsdiskursen så som vi analyserar den.

Dessutom innebär idén om svenskfientlighet en tydlig antagonisering gentemot två förövargrupper. I trianguleringens och postpolitikens tid när skillnaderna på den traditionella höger-vänster-skalan har suddats ut som en effekt av den nyliberala hegemonin, finns det mycket som tyder på att SD och motsvarande partier runtom i Europa har tjänat på att gå den motsatta vägen genom att just antagonisera (Bevelander & Wodak, 2019; Mouffe, 2004). Dels handlar det om att skapa antagonism gentemot det vita så kallade vänsterliberala etablissemanget och den landsförrädiska och oikofobiska majoritetssvenska eliten, dels handlar det om att slå mot förment svenskfientliga och rasistiska invandrar- och minoritetsgrupper på en och samma gång. Den dubbla antagoniseringen innefattar samtidigt en konspirationsteori som säger att det existerar en ohelig allians mellan dessa båda grupper, det vill säga de vita ideologerna och kolportörerna och de icke-vita förövarna och brottslingarna, och det som förenar dessa båda annars så demografiskt och socioekonomiskt disparata grupper är just svenskfientligheten.

Historikern Julia Håkansson har i sin avhandling, som undersöker hur SD och dess danska syskonparti Dansk Folkeparti ser på svensk respektive dansk historia, likaså kommit fram till att "förrädarna", som kommer från majoritetsbefolkningen och vilka i det närmaste har utträtt ur nationen och blivit en fiende till densamma, på något sätt samarbetar med "inkräktarna", det vill säga minoriteterna, genom att ta in dem till landet så att de ska kunna förstöra Sverige respektive Danmark (Håkansson, 2023, s. 225). Denna tankefigur har en parallell i den antisemitiska förståelsen av den utomeuropeiska invandringen som säger att judarna eller den så kallade judiska makten massimporterar icke-vita invandrare för att förstöra Sverige och västvärlden inifrån genom det så kallade folkutbytet, som är en term som SD anammade officiellt i samband med 2024 års EU-val.

En avslutande fråga som inställer sig här är i vilken utsträckning den omvända antirasismen och främjandet av svenskfientlighetsmytologin handlar om en medveten och manipulativ strategi från extremhöger och SD:s sida, och i vilken utsträckning den återspeglar en genuin uppfattning och upplevelse. Intas offerrollen och retoriken cyniskt som en ideologisk vinnande strategi, eller hyser många en ärlig övertygelse om att det faktiskt pågår ett systematiskt förtryck av Sveriges majoritetsbefolkning? Vi kan inte besvara den frågan inom ramen för denna diskursanalytiska undersökning, men vår upplevelse är att bägge motiven förekommer – och att det ena motivet inte nödvändigtvis utesluter det andra vare sig inom rörelsen som helhet eller bland enskilda individers upplevelser. Enligt vår mening är dock spørsmålet om den omvända antirasismen främjas i

god tro eller i ond tro inte nödvändigtvis den mest akuta frågan att besvara: Mer angelägen är frågan om vad diskursens praktiska och politiska konsekvenser resulterar i.

Inför framtiden är det svårt att sia om vart idén om svenskfientligheten är på väg. Det är också svårt att säga hur stort genomslaget har varit för denna idé. År 2018 publicerade Forum för levande historia en enkätundersökning som visade att 7 procent av de svarande uppgav svenskar som den grupp i samhället som primärt utsätts för rasism, att jämföra med att 27 procent svarade judar, 23 procent invandrare, 14 procent muslimer, 13 procent mörkhyade och 10 procent romer (Österberg, 2018). Denna undersökning har samtidigt flera år på nacken och det är möjligt att en högre andel skulle svara svenskar om en liknande undersökning skulle genomföras idag. Under våren 2024 genomförde opinionsföretaget Novus och *Språktidningen* en enkätundersökning som handlade om svenska språkets fulaste ord, och det visade sig då att ordet svenne kom på femte plats efter bland annat det svenska n-ordet och ordet hora (Svensson 2024). Totalt uppgav fem procent av respondenterna ordet svenne men hela 21 procent av SD:s väljare gjorde detsamma. Fler framtida undersökningar av liknande slag skulle kunna ge indikationer om hur och bland vilka delar av befolkningen tankegodset vinner mark.

Hittills har ingen representant av dignitet för något annat riksdagsparti använt sig av termen svenskfientlighet i offentligheten annat än när SD:s bruk av begreppet citeras. I augusti 2023 valde dock KD:s partiledare Ebba Busch att i sitt sommartal använda sig av Scrutons term oikofobi, som SD sedan 00-talets mitt har gjort till sin i ett svenskt sammanhang. Anders Svensson (2023), chefredaktör för *Språktidningen*, påpekade i samband med Buschs tal att oikofobi kan sägas vara den finare och mer städade varianten av begreppet svenskfientlighet.

Avslutningsvis redogör vi för en serie utsagor och ställningstaganden från jämställdhetsminister Paulina Brandberg, vilka yttrades samtidigt som vi arbetade med denna rapport. Brandberg, som ansvarar för regeringen KristerSSons arbete mot rasism, svarade på en skriftlig fråga från SD i april 2024 om regeringen kommer att inkludera svenskfientligheten i den kommande, uppdaterade handlingsplanen mot rasism. Brandberg undvek att själv använda begreppet i sitt svar, men samtidigt tillade hon att ”oavsett vem det riktas mot är rasism eller liknande fientlighet aldrig acceptabelt” (Brandberg, 2024).¹⁰ Brandbergs tillägg kan tolkas som en ansats till ett överslätande icke-svar, men kan också läsas som ett implicit erkännande av frågans premisser att det just finns en ”fientlighet” ”liknande” rasism att beakta i sammanhanget. Svaret liknar därmed justitieminister Gunnar Strömmers tidigare nämnda uttalande i riksdagen i april 2023 som SD uppfattade som ett erkännande från dennes sida av att svenskfientligheten exis-

¹⁰ Betecknande nog försökte SD att få till en avveckling av bidragen till arbetet mot rasism ett år dessförinnan i samband med budgetarbetet, vilket de tre regeringspartierna dock inte gick med på, utan i stället ska handlingsplanen mot rasism fortsätta att existera men i reviderad form (Jarestedt et al., 2023).

terar (Debatt 35, 2023).

I april 2024 valde både *Göteborgs-Postens* Adam Cwejman och *Svenska Dagbladets* Paulina Neuding att på ledarplats aktualisera frågan om rasism mot svenskar, som också benämns som svenskhat, bland annat i relation till förnedringsrånen liksom till åldringsrånen (Cwejman, 2024; Neuding, 2024a, 2024b). I samband med det uttalade sig Brandberg i *Svenska Dagbladet*, och hon var då mer explicit i att erkänna en ekvivalens mellan ett påstått hat mot ”svenskar för att de är svenskar” och rasistiska hatbrott mot minoriteter:

I slutet av mars meddelade jämställdhetsminister Paulina Brandberg att regeringen skärper arbetet mot rasism och hatbrott med mer pengar och en ny handlingsplan.

– Som åklagare har jag själv sett att ungdomsrån riktas mot svenskar för att de är svenskar, säger hon till mig på telefon när jag frågar om sådana hatbrott.

– Vi ser det också i hederskontexten. Framför allt flickor kan ha krav på sig att gifta sig med någon från samma bakgrund, och då kan det vara ett problem att träffa en svensk kille. Så det här är något vi behöver få ljuset på bättre än hittills.

När det gäller frågan om att domstolar inte tycks uppmärksamma hatbrott mot svenskar – och inte använda sig av påföljdsskärpning vid hatbrott – säger Brandberg:

– Det kan finnas svårigheter att bevisa att etnicitet är motivet. Med det sagt utesluter jag inte att det här kan missas och kan upplevas som känsligt ibland.

Så vad tänker regeringen göra?

– Vi har ett pågående arbete med olika former av rasism och hatbrott. Jag har inget besked att lämna idag exakt var vi landar men vår linje är tydlig: Man ska inte behöva tolerera något som helst angrepp just för att man är svensk eller tillhör en annan grupp. (Neuding, 2024b)

Kort efter Neudings båda artiklar, vilka rönste stor uppmärksamhet, lämnade Tobias Andersson och Pontus Andersson Garpvall in varsin interpellation med en dags mellanrum för att få Brandberg att uttala sig om svenskfientligheten även i riksdagen (Andersson, 2024; Andersson Garpvall, 2024). Den ena interpellationen handlade om att försöka få Brandberg och regeringen att en gång för alla erkänna att svenskfientligheten existerar, medan den andra begärde att svenskfientligheten ska föras in i den nya handlingsplanen mot rasism samt att ett särskilt åtgärdsprogram mot svenskfientligheten också ska formuleras och antas. De båda riksdagsledamöterna författade också en gemensam debattartikel där de berömde SvD:s ledarredaktion och även migrationsminister Maria Malmer Stenergard, som på den sociala medieplattformen X hade valt att lyfta fram Neudings första ledarartikel, samtidigt som de påminde om att Gunnar Strömmer inte hade omfamnat SD:s idé om svenskfientlighet till fullo så sent som för ett år sedan (Andersson & Andersson, 2024). Huvudbudskapet i artikeln var att SD ”kommer att få rätt även här”.

Den 17 maj 2024 ägde sedan en riksdagsdebatt rum om svenskfientligheten, där termen i sig fanns upptagen som huvudämne på själva dagordningen, då jämställdhetsminister Paulina Brandberg svarade på Tobias Anderssons och

Pontus Andersson Garpvalls båda interpellationer (Riksdagen, 2024). Brandberg sade att den kommande reviderade handlingsplanen ska omfatta alla som drabbas av rasism, liksom diskrimineringslagen och hatbrottslagstiftningen ska göra, samt att det finns ett stort mörkertal vad gäller hatbrott mot majoritetsvenskar. Även om ministern sade nej till att ta fram ett särskilt åtgärdsprogram mot svenskfientligheten så sade hon samtidigt att ”förekomsten av svenskfientlighet ifrågasätter inte jag eller regeringen” och att den bäst bekämpas genom att ”växla upp arbetet med integrationen” och ”mot hedersförtrycket”. Detta gjorde hon med hänvisning till att ”parallella samhällsstrukturer” är en ”grogrund för olika typer av hatbrott, bland annat mot svenskar” och att det handlar om svenskfientlighet när flickor och kvinnor med utländsk bakgrund straffas för att de blir tillsammans med majoritetssvenska pojkar och män.

Allt detta innebär sammanfattningsvis att Ulf Kristerssons regering, representerad av jämställdhetsministern, inte ifrågasätter förekomsten av svenskfientlighet, utan tvärtom skriver under på extremhögerns och SD:s uppfattning att det sker ett stort antal hatbrott mot svenskar som det dock bortses från, det vill säga det sägs handla om ett stort mörkertal. Brandbergs replikväxling med Tobias Andersson och Pontus Andersson Garpvall i denna riksdagsdebatt går nämligen inte att tolka som något annat än att SD nu äntligen har fått sitt efterlängtrade erkännande att svenskfientligheten existerar, och är att jämställa med hat mot invandrare och minoriteter, och detta av den regeringsföreträdare som ansvarar för arbetet mot rasism. *ETC:s* politiska redaktör Annie Croona kommenterade också debatten på samma sätt genom att skriva: ”Och svenskfientligheten är nu erkänd. För SD är det en stor seger” (Croona, 2024). Det som återstår i framtiden för partiets del, efter att ha uppnått detta officiella erkännande från regeringens sida, är nu att försöka få igenom särskilda åtgärder mot svenskfientligheten. Det går avslutningsvis därmed inte att säga något annat än att SD:s omvända antirasism definitivt har framtiden för sig och snart kan komma att uppfattas som den viktigaste, riktiga och kanske till och med enda antirasismen. Därför är det nu hög tid att sätta in moteld och därigenom stävja den pågående institutionella legitimeringen av idén om svenskfientlighet innan den börjar uppfattas som en sanning.

Referenser

- Aagård, M. (2010). SD:s taktik har vi sett förut. *Aftonbladet*, 7 oktober.
- Adami, Z. (2024). Sverige styrs av en auktoritär ledare – och han heter inte Ulf Kristersson. *ETC*, 22 januari.
- Aksakai, A., Selver B. & Erdemgur, U. (2002). Göran och Mona. *Euroturk*, mars, s. 10–15.
- Aldrin, V. (2018). *Skolavslutningar i kyrkan och spelet om religion i svensk skola*. Artos.
- Alfredsson, K. (2008). Tandvård till flyktingar skapade turbulent debatt. *Trelleborgs Allehanda*, 25 november.
- Alfsson, T. (2008). Hot mot västerländska värderingar. *Barometern*, 8 februari.
- Alfsson, T. (2013). Alfsson kritisk: Svenskfientligt på 1 maj. *Ölandsbladet*, 30 april.
- Almedalsveckan (2022). *Det var en gång en kvinna...* <https://almedalsveckan.info/2373>
- Anderberg, J. & By, U. (2007). På jakt efter mer makt. *Dagens Nyheter*, 21 oktober.
- Andersen, I. (2010). SD-ledaren: avskaffa lagen om hets mot folkgrupp. *Fria Tidningen*, 19 januari. <https://www.fria.nu/artikel/82175>
- Andersson, J. (2018). Spiken i kistan för alla bortförklaringar. *Dagens Samhälle*, 22 augusti. <https://www.dagenssamhalle.se/chef-och-arbetsgivare/arbetsvillkor/spiken-i-kistan-for-alla-bortforklaringar>
- Andersson, L.M., Barow, T., Bommenel, E., Bruchfeld, S., Engwall, K., Kvist Geverts, K., Tydén, M. & Åmark, K. (2018). Sverigedemokraternas valfilm förvanskar historien. *Dagens Nyheter*, 7 augusti.
- Andersson, M. & Clausson, T. (2001). Smutskastning av Sverigedemokraterna. *Borås Tidning*, 25 januari.
- Andersson, S. (2002). En asylpolitik som havererat. *Dagens Nyheter*, 9 juli.
- Andersson, T. (2024). *Erkännande av svenskfientlighet*. Interpellation 2023/24:695. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/atgardsprogram-mot-svenskfientlighet_hb10688
- Andersson, T. & Andersson, P. (2024). Debatt: SD kommer att få rätt även om svenskfientligheten. *Bulletin*, 11 april. <https://bulletin.nu/debatt-sd-kommer-att-fa-ratt-aven-om-svenskfientligheten>
- Andersson Garpvall, P. (2024). Åtgärdsprogram mot svenskfientlighet. Interpellation 2023/24:688. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/atgardsprogram-mot-svenskfientlighet_hb10688
- Arbetaren (2009). Tala med SD om klass. *Arbetaren*, 7 maj.
- Arneback, E. & Jämte, J. (2015). Rasism och antirasism i skolan. I Ljunggren, C., Unemar, I. & Englund, E. (red.) *Kontroversiella frågor. Om kunskap och politik i samhällsundervisningen*. Gleerups, s. 43–60.
- Aschberg, R. & Wallin, U. (1999). Ledaren för de nya nazisterna. *Aftonbladet*, 24 november.

- Assadkhan, D. (2023). Hatbrott och antirasistisk kriminalpolitik. I Hübinette, T. & Wikström, P. (red.) *Sveriges avrasifiering, Svenska uppfattningar om ras och rasism under efterkrigstiden*. Karlstad University Press, s. 233–258.
- Baas, D. (2010). ”Reinfeldt är svenskfientlig”. *Expressen*, 10 december.
- Baas, D. (2014). *Bevara Sverige svenskt. Ett reportage om Sverigedemokraterna*. Bonnier.
- Bax, A. (2018). ”The c-word” meets “the N-Word”: The slur-once-removed and the discursive construction of ”reverse racism”. *Journal of Linguistic Anthropology*, 28(2), s. 114–136.
- Bell, L.A. (2003). Telling tales: What stories can teach us about racism. *Race, Ethnicity and Education*, 6(1), s. 3–28.
- Berndt Rasmussen, K. & Olsson Yaouzis, N. (2024). The tyranny of political correctness? A game-theoretic model of social norms and implicit bias. *Journal of Applied Philosophy*, 41(1), s. 122–44.
- Bevelander, P. & Wodak, R. (2019). Europe at the crossroads. An introduction. I Bevelander, P. & Wodak, R. (red.) *Europe at the crossroads. Confronting populist, nationalist, and global challenges*. Nordic Academic Press, s. 7–22.
- Bjurwald, L. (2013). *Skrivbordskrigarna. Hur extrema krafter utnyttjar internet*. Natur & kultur.
- Boda, L. (2010). Folkdanslagen nobbar SD-flört. *Dagens Nyheter*, 26 september.
- Brandberg, P. (2024). Svar på fråga 2023/24:779. Regeringens medel till arbetet mot rasism. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/regeringens-medel-till-arbetet-mot-rasism_hb11779
- Bucholtz, M. (2019). The public life of white affects. *Journal of Sociolinguistics*, 23(5), s. 485–504.
- Bönke, A. (2023). Så vill Sverigedemokraterna ändra grundlagen. *Aftonbladet*, 27 januari.
- Cabrera, N.L. (2014). Exposing whiteness in higher education: White male college students minimizing racism, claiming victimization, and recreating white supremacy. *Race, Ethnicity and Education*, 17(1), s. 30–55.
- Cantwell, O. (2020). Kloksajternas historia om mordet är inte sann. *Aftonbladet*, 21 maj.
- Carlberg, I. & Stenberg, E. (1998). Hemlig plan skulle stoppa invandringen. *Dagens Nyheter*, 30 oktober.
- Carstinge, G. & Frisk, C. (2021). Vi måste ha respekt för varandra. *Vestmanlands Läns Tidning*, 2 oktober.
- Croona, A. (2024). Grattis SD – nu bekräftas den omvända rasismen. *ETC*, 25 maj.
- Cwejman, A. (2024). Den mångkulturella empatilösheten. *Göteborgs-Posten*, 24 mars.
- Dagens Nyheter (1964). Att vara utlänning. De utländska minoriteternas assimilation är detsamma som likriktning. *Dagens Nyheter*, 24 december.
- Dagens Nyheter (2009). Gör motstånd. *Dagens Nyheter*, 13 maj.
- Dagerlind, M. (2021) Alla partier utom SD nobbade antirasistiskt seminarium – ointresserade när svenskar drabbas. *Samnytt*, 20 november. <https://samnytt.se/alla-partier-utom-sd-nobbade-antirasistiskt-seminarium-ointresserade-nar-svenskar-drabbas>

- Dahl, G. (2018). *Folk och identitet. Identitarismen och dess källor*. Bokförlaget Korpen.
- Dalsbro, A., Lagerlöf, D. & Nilsson, N. (2022). De verkliga antirasisterna. *Expo*, 27(4), s. 42–49.
- van Dijk, T.A. (1993). *Elite discourse and racism*. Sage.
- Diskrimineringsombudsmannen (2006). Skolavslutning bör inte innehålla religiösa inslag. *Diskrimineringsombudsmannen* [pressmeddelande], 21 december. https://www.mynewsdesk.com/se/do__ombudsmannen_mot_etnisk_diskriminering/pressreleases/skolavslutning-boer-inte-innehaalla-religioesa-inslag-122838
- Edenborg, E. (2020). Endangered Swedish values: Immigration, gender equality and "migrants' sexual violence". I Norocel, O.C., Hellström, A. & Bak Jørgensen, M. (red.) *Nostalgia and hope. Intersections between politics of culture, welfare and migration in Europe*. Springer, s. 101–117.
- Edgren, L. & Edgren, M. (2020). Nationaldemokraterna, demokratin och kulturkampen. Om sverigedemokraternas ideologiska förebilder. I Nyzell, S. & Lindholm, S. (red.) *Människor, mening och motstånd. En vänbok till professor Mats Greiff*. Malmö universitet, s. 29–53.
- Edin, J. (2020). *Vit politik? – En diskursanalys av Sverigedemokraterna*. Kandidatuppsats, statsvetenskap. Uppsala universitet.
- El Mahdy, J. & Hanson, M.E. (2006). Stockholm nyckeln till riksdagen. *Svenska Dagbladet*, 10 december.
- Engberg, M. (2016). Kommunpolitikern med de dubbla identiteterna. *Jönköpings-Posten*, 27 april.
- Ericsson, M. (2024). *Historisk forskning om rasism och främlingsfientlighet i Sverige. En analyserande kunskapsöversikt*. 2 uppl. Forum för levande historia.
- Eriksson, C.-F. (2020). Åkessons angrepp efter Bolunds ord i riksdagen. *Expressen*, 13 februari.
- Erixon, L. (2008). SDU i kampanj mot svenskfientligheten. *SD-Kuriren*, (79), s. 9.
- ETC (2007). Extremister värvar på Lunarstorm. *ETC*, 7 september.
- Expo (2008). Protester mot Sverigedemokraterna. *Expo*, 12(4), s. 13.
- Fjellman, E. (2021). Hemlöshet, flyg och svenskfientlighet. *Sydsvenskan*, 6 februari.
- Fleischer, R. (2009). Nazister slår mynt av pojkmord. *Arbetaren*, 15 september.
- Flemk, M.B. (2011). SD vill undersöka skolsammanslagning. Östra Småland, 13 juni.
- de Garay Vazquez, R., Hellström, G. & Ledström, R. (2011). Vänsterns språk behöver också dechiffreras. *Hallandsposten*, 2 maj.
- Geronimo (1999). Indianernas öde. *Demokraten*, (november/december), s. 11.
- Ging, D. (2019). Alphas, betas, and incels: Theorizing the masculinities of the manosphere. *Men and Masculinities*, 22(4), s. 638–657.
- Glaad, E. (2023). Rasismen som 12-åringen utsattes för är den SD säger inte finns. *Expo*, 26 april. <https://expo.se/kommentar/rasismen-som-12-aringen-utsattes-for-ar-den-sd-sager-inte-finns>
- Grahn, A. (2009). 60 gripna vid SD-möte. *Svenska Dagbladet*, 26 januari.

- Gruvebäck, N. & Lundberg, R. (2015). *Hundra år av svenskhet En studie av Vidi, Den Svenske Nationalsocialisten, Nydemokraten och SD-Kuriren*. Magisteruppsats, medie- och kommunikationsvetenskap. Göteborgs universitet.
- Gustafsson, H. (2020). Din definition av rasism diskriminerar svenskar. *Aftonbladet*, 23 mars.
- Habodemokraterna (2017). Mot vilket mål ska strävan styras. *Jönköping Nu*, 16 november.
- Hagerman, M. (2011). Kulturskymningens parti. *Dagens Nyheter*, 17 oktober.
- Hammar, I. (2004). *För freden och rösträtten. Kvinnorna och den svensk-norska unionens sista dagar*. Nordic Academic Press.
- Hammarnoff, L. (1999). Är svenska flaggan otidsenlig?. *Svenska Dagbladet*, 5 februari.
- Hamrud, A. (2011a). "Svenskfientlighetens" olika betydelser. *Expo*, 9 december. <https://expo.se/nyhet/svenskfientlighetens-olika-betydelser>
- Hamrud, A. (2011b). *Sverigedemokraternas användning av begreppet "svenskfientlighet" – en diskursanalys*. Kandidatuppsats, statsvetenskap. Södertörns högskola.
- Hamrud, A. & Qvarford, E. (2010). *Svensk, svenskare... Ett reportage om Sverigedemokraterna*. Optimal.
- Hanson, M.E. (2011). SD:s språkbruk har spritt sig i riksdagen. *Svenska Dagbladet*, 15 juni.
- Havertz, R. (2023). Ethnopluralism and its ambiguities: Racism with and without race. *Journal of Political Ideologies*. <https://doi.org/10.1080/13569317.2023.2212252>
- Helgesson, F. & Edeberg, H. (2022). Hur gör ert parti för att attrahera förstagångsväljare?. *Torslanda Tidningen*, 3 september.
- Hellström, A. & Lodenius, A.-L. (2016). *Invandring, mediebilder och radikala högerpopulistiska partier i Norden*. Delegationen för migrationsstudier.
- Helsingborgs Dagblad (2002). Två partier nobbar manifestet. *Helsingborgs Dagblad*, 26 oktober.
- Hornbrink, J. (2017). SD. Den enda riktiga folkrörelsen!. *Värnamo Nyheter*, 9 september.
- Hornbrink, J. (2022). Förklaringen till Lööfs och C:s fall. *Värnamo Nyheter*, 22 september.
- Horwitz, R.B. (2021). Politics as victimhood, victimhood as politics. *Journal of Policy History*, 30(3), s. 552–574.
- Hudd, K. (2010). Åkesson: Vi tillhör inget av blocken. *Vestmanlands Läns Tidning*, 29 juli.
- Hughey, M.W. (2014). White backlash in the "post-racial" United States. *Ethnic and Racial Studies*, 37(5), s. 721–730.
- Hübinette, T. (2021). *Svensk rasism under efterkrigstiden. Rasfrågor och rasdiskussioner i Sverige 1946–1977*. Carlsson bokförlag.
- Hübinette, T. (2023). *Den svenska färgblindheten*. Verbal förlag.
- Hübinette, T. & Hyltén-Cavallius, C. (2014). *Europe's white working class communities: Stockholm*. Open Society Foundations.

- Hübinette, T., Beshir, S. & Kawesa, V. (2014). *Afrofobi. En kunskapsöversikt över afrosvenskars situation i dagens Sverige*. Mångkulturellt centrum.
- Håkansson, J. (2023). *Historia och nationalism. Sverigedemokraternas och Dansk Folkepartis historiska berättelser*. Malmö University Press.
- Idevall Hagren, K. (2014). "Politiskt korrekt" och normalisering av rasism. En diskursanalys av positioneringar och underliggande perspektiv i ett kommentarsfält. *Tidskrift för svensk språkforskning*, (24), s. 101–132.
- Jacobsson, G. (2011). Facklig protest mot petningen. *LO-tidningen*, 90(4), s. 9.
- Jacobsson, S. (2008). Ingen villig att samarbeta med SD. *Dagens Nyheter*, 10 juli. <https://www.dn.se/nyheter/politik/ingen-villig-att-samarbeta-med-sd>
- Jacobsson, L. (2013). "De som skiljer ut sig i sammanhanget, som alltid, är Sverigedemokraterna". En diskursanalys av Sverigedemokraternas försök att utforma och etablera partiets diskurs kring invandringspolitiken. Kandidatuppsats, statsvetenskap. Lunds universitet.
- Jarestedt, F., Tiberger, A., Hermanrud, P. & Sjödin, K. (2023). Avslöjar: SD vill avveckla bidrag till arbete mot rasism. *TV4 Nyheterna*, 6 april. <https://www.tv4.se/artikel/5TyAlxMqRNdEGzg13lZMG3/avsloejar-sd-vill-avveckla-bidrag-till-arbete-mot-rasism>
- Johansson, G. (2001). Bekämpa rasismen på allvar!. *SD-Kuriren*, (44), s. 5.
- Johansson, L. (2009). Fel att kalla SD för främlingsfientliga. *Norra Skåne*, 26 oktober.
- Johnson, A. (2014). Catharina Strandquist. SD Halmstads förstanamn. *Halmstad 7 Dagar*, 2 juli.
- Jomshof, R. (2008a). Svenskfientliga Maud Olofsson. *SD-Kuriren*, (75), s. 6.
- Jomshof, R. (2008b). Sverigedemokraterna stöder en stark fackföreningsrörelse. *Sydöstran*, 27 september.
- Jomshof, R. (2009). Strutsmetoden är dömd att misslyckas, Hans Bülow. *Sydöstran*, 18 november.
- Jonsson, J.O., Brolin Låftman, S., Rudolphi, F. & Engzell Waldén, P. (2012). *Integration, etnisk mångfald och attityder bland högstadieelever. Resultat från enkätstudien YES! inom projektet CILS4EU*. Stockholms universitet.
- Jonsson, L. (2018). "Avskaffa lagen hets mot folkgrupp". *Skaraborgs Allehanda*, 24 november.
- Jämte, J. (2013). *Antirasismens många ansikten*. Diss. Umeå universitet.
- Karlsson, M. (2020). Fegisar, säg bara att det ni menar är vita svenskar. *ETC*, 5 november.
- Kasurinen, A. (2020). SD-politikernas angrepp mot Black lives matter. *Expo*, 17 juni. <https://expo.se/nyhet/sd-politikernas-harda-angrepp-mot-blm>
- Kihlström, S. (2009). SD vill begränsa invandring av arbetskraft. *Dagens Nyheter*, 18 oktober.
- Klinga, R. (2018). "Svensk identitet står mot det mångkulturella". *Östgöta Correspondenten*, 30 april.
- Krifors, K., Sältenberg, H., Mulinari, D. & Neergaard, A. (red.). 2024. *Antirasismen och antirasister. Realistiska utopier, spänningar och vardagserfarenheter*. Atlas.
- Kulturföreningen Gimle (2024). *Om oss*. <https://gimlekultur.se/om>

- Lagerman, J. (2023). *A nationalist contradiction. Homonationalism and nationalist anti- LGBTQ politics and activism in Sweden*. Diss. Uppsala University.
- Lappalainen, P. (2021). *Country report. Non-discrimination. Sweden 2022 including summary*. European Commission & Directorate-General for Justice and Consumers.
- Larsson, S. & Ekman, M. (2001). *Sverigedemokraterna – Den nationella rörelsen*. Ordfront.
- Ledström, R. (2011). Ordet rasism används ofta fel. *Hallandsposten*, 19 maj.
- León Rosales, R. & Jonsson, R. (2019). Skolan som antirasistiskt rum?. *Educare*, 4(1), s. 1–15.
- Lerney, M. (1998). Rasistisk tidskrift sprids till studenter. *Göteborgs-Posten*, 30 juli.
- Lidén, B. (2006). Skolan stoppar barnens julspel. *Göteborgs-Tidningen*, 28 november.
- Lindberg, A. (2023). Gott nytt 2023, snart är Jimmie Åkesson minister. *Aftonbladet*, 1 januari.
- Lindberg, S. (2018). *Valbroschyrernas modelläsare*. Kandidatuppsats, nordiska språk. Uppsala universitet.
- Linderborg, Å. (2009). Stoppa våldet mot vänstern. *Aftonbladet*, 31 mars.
- Lisinski, S. (2003). Högerextremister mer aktiva än på länge. *Dagens Nyheter*, 6 december.
- Lodenius, A.L. (2006). *Gatans parlament. Om politiska våldsverkare i Sverige*. Ordfront.
- Lund, S. (2012). ”Jag är ingen politisk fanatiker”. *Arbetet*, 5 april.
- Lund, S. (2022). SD vill ha bort diskrimineringslagen. *Arbetsvärlden*, 3 oktober. <https://www.arbetsvarlden.se/sd-vill-ha-bort-diskrimineringslagen>
- Lundberg, J. (2019). *Sverigevänner. Ett reportage om det svenska nätkriget*. Stockholm: Piratförlaget.
- Lundberg, P. (2020). Därför vill Vinge debattera om ”svenskfientlighet”. *Expressen*, 3 mars.
- Löwgren, S. (1997). Folkviljans egendomliga argumentation. *Svenska Dagbladet*, 26 maj.
- Lööw, H. & Nilsson, L. (2001). *Hets mot folkgrupp*. Brottsförebyggande rådet.
- Madon, S. (2007). Fritt fram för extremistvåld?. *Expressen*, 28 augusti.
- Madon, S. (2024). Självklart finns rasism även mot svenskar. *Upsala Nya Tidning*, 21 april.
- Marie V. (1992). Och så var vi där igen... *SD-Kuriren*, (16–17), s. 8.
- Marmorstein, E. (2010). SD kan fälla Fredrik. *Aftonbladet*, 22 juni.
- Milld, J. & Norrby, P. (2004). *Med hjärta för Sverige: Grundkurs för Sverigedemokrater*. [broschyr].
- Mirjamsdotter, S. (2008). Med riksdagen som mål. *Sundsvalls Tidning*, 24 maj.
- Morian, S. (2007). Det blågula rättesnöret. *Allehanda*, 22 oktober.
- Mouffe, C. (2005). The ”end of politics” and the challenge of right-wing populism. I Panizza, F. (red.) *Populism and the mirror of democracy*. Verso, s. 50–71.

- Nathéll, I. (2008). SD:s tal om ”svenskfiendlighet” stack ut i debatt om ditt och datt. *Sydsvenskan*, 13 juni.
- Nelson, J.K., Hynes, M., Sharpe, S., Paradies, Y. & Dunne, K. (2018). Witnessing anti-white ”racism”. White victimhood and ”reverse racism” in Australia. *Journal of Intercultural Studies*, 39(3), s. 339–358.
- Neuding, P. (2024a). Hatet mot svenskar måste stoppas. *Svenska Dagbladet*, 5 april.
- Neuding, P. (2024b). Svenskhatet är på riktigt. *Svenska Dagbladet*, 10 april.
- Nilsson, N. (2010). Tommys felkalibrerade nassedetektor. *Kristianstadsbladet*, 17 augusti.
- Nilsson, O. (2003). Extremt fackeltåg i Filipstad. *Värmlands Folkblad*, 18 februari.
- Nord, Å. (2007). Skribenter på ÖP mordhotade – Chefen: ”Vi låter oss inte tystas”. *Länstidningen Östersund*, 13 juni.
- Nordenson, M. (2002). Självförsvar i valbåset. *Dagens Nyheter*, 5 augusti.
- Norocel, O.C. (2010). Constructing radical right populist resistance. Metaphors of heterosexist masculinities and the family question in Sweden. *NORMA – Nordic Journal for Masculinity Studies*, 5(2), s. 169–183.
- Norocel, O.C. (2017). Åkesson at Almedalen: Intersectional tensions and normalization of populist radical right discourse in Sweden. *NORA – Nordic Journal of Feminist and Gender Research*, 25(2), s. 91–106.
- Nyberg, P. (2011). SD lämnade en invandrarkritisk budget. *Blekinge Läns Tidning*, 16 juni.
- Nygren, P. (2000). ”Nationell ungdom är patriotisk”. *Göteborgs-Posten*, 30 november.
- Nykänen, P. (2009). *Värdegrund, demokrati och tolerans. Om skolans fostran i ett mångkulturellt samhälle*. Thales.
- Nyvall, L. (2023). Jimmie Åkessons valturné stannade till på The Weaver. *Mölnbalds-Posten*, 14 september.
- Ohlsson, B. (1994). Alla har vi rätt till denna vår jord. *Arbetet*, 29 oktober.
- Olsson, E. (2018). SD-förslag: ”Inrätta ett återvändarcentrum”. *Smålandsposten*, 10 november.
- Olsson, M. (2020). Malmö ska bli en arbetarstad. *Kvällsposten*, 11 november.
- Olsson, S. & Engström, D. (2010). Ge skolorna skärpta direktiv om att bekämpa svenskfiendlighet. *Landskrona Posten*, 18 december.
- Olsson, S. & Herrstedt, C. (2011). Skolungdomar fostras till SD. *Landskrona Posten*, 20 maj.
- Orrenius, N. (2010). Segerrus hos vågmästarna. *Sydsvenskan*, 20 september.
- Orrenius, N. (2011). Åkesson: Reinfeldt feg och föraktfull. *Sydsvenskan*, 22 november.
- Ottosson, P. (2019). SD:s nya politik: Tiggeriförbud, slöjförbud och assimilering. *Smålandsposten*, 23 november.
- Palmkvist, P. (2010). P-platsdådet i Landskrona slagträ i debatt. *Dagens Nyheter*, 9 april.
- Pantti, M., Nelimarkka, M., Nikunen, K. & Titley, G. (2019). The meanings of racism: Public discourses about racism in Finnish news media and online discussion forums. *European Journal of Communication*, 34(5), s. 503–519.

- Patrioten (1982). Förbjuda rasismen?. *Patrioten*, 1(2), s. 2–3.
- Persson, A. (2004). Dödsmisshandel utnyttjas politiskt. *Dagens Nyheter*, 7 februari.
- Petzäll, W. (2009). Misslyckad utveckling. *Borås Tidning*, 21 september.
- Poohl, D. (2009). Utan demokratisk ryggrad. *Expo*, 13(1), s. 1.
- Poohl, D. (2011). Riksdagsledamot talar för nazister i Stockholm. *Dagens Nyheter*, 1 december.
- Price, A. (2021). Stor intervju med SD om Youtube-strategin inför valet: ”Vi trumfar reklambyråerna”. *Resumé*, 9 oktober. <https://www.resume.se/insikt/helgintervjuer/stor-intervju-med-sd-om-youtube-strategin-infor-valet-vi-trumfar-reklambyraerna>
- Priftis, M. (2012). *Främling, vad följer du för mig? En bok om rasism*. Leopard.
- Ramqvist Hallin, J., Larsson, J. & Petersén, S. (2008). Sverigedemokraterna är inte alls passiva. *Upsala Nya Tidning*, 18 juni.
- Ranstorp, M. & Ahlin, F. (red.) (2020). *Från Nordiska motståndsrörelsen till alternativhögern En studie om den svenska radikalnationalistiska miljön*. Försvarshögskolan.
- Regeringen (1997). *Sverige, framtiden och mångfalden – från invandrapolitik till integrationspolitik. Regeringens proposition 1997/98:16*. <https://www.regeringen.se/contentassets/6cf1db3cc2254ab8a3e70038272f09e4/sverige-framtiden-och-mangfalden---fran-invandrapolitik-till-integrationspolitik>
- Rex, M. (2010). Festande SD jagar makt. *Dagens Industri*, 20 september.
- Richardson, L. (2007). Mothugg för SD i fullmäktige. *Nya Wermlands-Tidningen*, 19 mars.
- Riksdagen (2024). *Svenskfientlighet. Interpellationsdebatt 2023/24:719 17 maj*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/svenskfientlighet_hb10719
- Ring, J. & Morgentau, S. (2004). *Intolerans. Antisemitiska, homofobiska, islamofobiska och invandrarfientliga tendenser bland unga*. Brottsförebyggande rådet.
- Román, H. (1994). *En invandrapolitisk oppositionell. Debattören David Schwarz syn på svensk invandrapolitik åren 1964–1993*. Centre for Multiethnic Research.
- Rosenberg, M. (2011). Vi kan göra stora besparingar. *Helsingborgs Dagblad*, 9 oktober.
- Rothermel, A.-K. (2023). The role of evidence-based misogyny in antifeminist online communities of the “manosphere”. *Big Data & Society*, 10(1). <https://doi.org/10.1177/20539517221145671>
- Rueda, D. (2021). Alain de Benoist, ethnopluralism and the cultural turn in racism. *Patterns of Prejudice*, 55(3), s. 213–235.
- Saadani, S., Balas, N. & Rodhain, F. (2021). Manufacturing controversy: ”Reverse racism” as backlash to antiracist interventions in France. *Equality, Diversity and Inclusion*, 40(2), s. 114–133.
- Scherman, J. (2024). Regeringen vill slakta public service och inskränka dess oberoende. *Dagens Nyheter*, 26 april.
- Schulin, A. (2020). ”M och KD oroväckande tysta”. *Aktuellt i Politiken*, 28 februari.

- Schwarz, D. (1971). *Svensk invandrar- och minoritetspolitik 1945–1968*. Prisma.
- Schwarz, D. (1988). Dags för ett invandrarparti?. *Dagens Nyheter*, 10 september.
- Scruton, R. (2004). *England and the need for nations*. Civitas.
- SD-Bulletin (1998). Sverigedemokraterna behöver dig!. *SD-Bulletin*, (maj), s. 8.
- SD-Kuriren (2008). Sd kräver åtgärder mot svenskfientlighet. *SD-Kuriren*, (78), s. 8.
- SD-Kuriren (2009). Åkesson kräver åtgärder mot svenskfientlighet. *SD-Kuriren*, (januari), s. 3.
- Sengul, K. (2022). ”It’s OK to be white!: The discursive construction of victimhood, ”anti-white racism” and calculated ambivalence in Australia. *Critical Discourse Studies*, 19(6), s. 593–609.
- Sjödin, K.G. m.fl. (1993). *Brott av utlännigar. Motion 1992/93:Sf631*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/brott-av-utlannigar_gg02sf631
- Sjöstrand, F. (2018). Björn Söder talade på SD:s tåg i Tomelilla. *Ystads Allehanda*, 2 maj.
- Skugge, L. (2002). Traditioner och sånt skit. Vad ska vi ha svenska språket till?. *Expressen*, 6 juli.
- Song, M. (2014). Challenging a culture of racial equivalence. *British Journal of Sociology*, 65(1), s. 107–129.
- Statens medieråd (2013). *Våldsbejakande och antidemokratiska budskap på internet*. Statens medieråd.
- Stenrosen, M. (2005). Utrotningsmetod drev NSF från Karlskrona. *Ystads Allehanda*, 19 oktober.
- Stokke, C. 2021. Discourses of colorblind racism on an internet forum. *Journal of Multicultural Discourses*, 16(1), s. 27–41.
- Stoppa rasismen (2005). *Vad är svenskfientlighet?*. <https://web.archive.org/web/20050405190810/http://www.stopparasismen.com>
- Ströberg, B. (2014). Motdemonstranter stärker oss. *Smålandsposten*, 3 september.
- Sundbärg, G. (1911). *Det svenska folklynnnet. Aforismer*. Norstedts.
- Sundsten, P. (2007). Nazister tog på sig attack. *Metro*, 28 augusti.
- Svanlund, J. (2018). Metalinguistic comments and signals. What can they tell us about the conventionalization of neologies?. *Pragmatics & Cognition*, 25(1), s. 122–141.
- Svenska Akademien. 1999. Svenskfientlig. I *Ordbok över svenska språket*. https://www.saob.se/artikel/?seek=svenskfientlighet+&pz=1#U_S14945_7510s
- Svensson, A. (2023). Ebba Buschs medvetet laddade ordval. *Dagens Nyheter*, 27 augusti.
- Svensson, A. (2024). Här är fulaste orden i svenskan. *Språktidningen*, (4–5), s. 19–27.
- Svensson, E.-B. (2009). Sverigedemokraterna behöver motstånd. *Dala-Demokraten*, 16 november.
- Svensson, P. (1995). Låt folket i Sjöbo själva bestämma. *Arbetet*, 24 mars.

- Sverigedemokraterna (2008). *Sverigedemokraterna kräver åtgärder mot svenskfientlighet efter uppgifter om mordförsök i Södertälje* [pressmeddelande], 12 september. <https://www.mynewsdesk.com/se/sverigedemokraterna/pressreleases/sverigedemokraterna-kraever-aatgaerder-mot-svenskfientlighet-efter-uppgifter-om-mordfoersoek-i-soedertaelje-237161>
- Sverigedemokraterna (2009). *Jimmie Åkesson: ”Lägg ner DO!”* [pressmeddelande], 6 juni. <https://www.mynewsdesk.com/se/sverigedemokraterna/pressreleases/jimmie-aakesson-laegg-ner-do-300436>
- Sverigedemokraterna (2013). *Sverigedemokraterna 25 år. Jubileumsskrift 1988–2013*. Sverigedemokraterna.
- Sverigedemokraterna (2024). *Sverige för unga. Vad vi vill*. <https://sd.se/vad-vi-vill/sverige-for-unga>
- Sverigedemokraterna, Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna & Liberalerna (2022). *Tidöavtalet: Överenskommelse för Sverige*. <https://mb.cision.com/Public/4669/3648119/994c611dffa285e6.pdf>
- Sverigedemokratisk ungdom (2008). *Sverigedemokratisk Ungdom lanserar kampanj mot svenskfientligheten* [pressmeddelande], 18 september. <https://www.mynewsdesk.com/se/sverigedemokraterna/pressreleases/sverigedemokratisk-ungdom-lanserar-kampanj-mot-svenskfientligheten-238788>
- Sverige Radio Jönköping (2011). SD gör poäng av ”svenskfientlighet”. *Sveriges Radio*, 18 maj. <https://sverigesradio.se/artikel/4511863>
- Sveriges Radio Västmanland (2010). SD:s ledare talade i Västerås. *Sveriges Radio*, 29 juli. <https://sverigesradio.se/artikel/3884221>
- Redaktionen (1906). Anmälan. *Sveriges väl*, 1(1), s. 1–2.
- Sydhagen, J. (2022). SD pekar på växande otrygghet. *Skaraborgs Allehanda*, 31 augusti.
- Sydsvenskan (2006). Val 2006. *Sydsvenskan*, 23 augusti.
- Söderlund, J. (2008). Nazister rycker in. *Värnpliktsnytt*, 5 februari.
- Sörberg, A.-M. (2017). *Homonalism*. Leopard förlag.
- Tamas, G. (2016). *Det svenska hatet. En berättelse om vår tid*. Natur & kultur.
- Teitelbaum, B.R. (2017). *Lions of the North. Sounds of the new Nordic radical nationalism*. Oxford University Press.
- Theander, M. (2009). Upp till bevis!. *Sydsvenskan*, 13 november.
- Thörn, H. (2010). *Solidaritetens betydelse. Kampen mot apartheid i Sydafrika och framväxten av det globala civilsamhället*. Atlas.
- Tidningarnas Telegrambyrå (2019). SD ändrar inte sin politik om public service. *Smålandsposten*, 25 november.
- Tilly, T. (2015). SD vill satsa på varm mat. *Borås Tidning*, 12 november.
- Torehammar, H. (2023). Åkesson får applåder när han visar tänder. *Svenska Dagbladet*, 26 november.
- Towns, A., Karlsson, E. & Eyre, J. (2014). The equality conundrum: Gender and nation in the ideology of the Sweden Democrats. *Party Politics*, 20(2), s. 237–247.
- Vergara, D. (2014). Dömd SD-politiker får partiets stöd. *Expo*, 9 maj. <https://expo.se/nyhet/domd-sd-politiker-far-partiets-stod>

- Vergara, D. (2020). Nytt SD-initiativ – ”Förenar dem med vit makt-miljön”. *Expo*, 1 november. 2020: <https://expo.se/nyhet/nytt-sd-initiativ-forenarde-m-med-vit-makt-miljon>
- Vestmanlands Läns Tidning (2010). Det var ett smart drag som var ämnat att ytterligare påvisa distansen mellan Sverigedemokraterna och övriga partier. *Vestmanlands Läns Tidning*, 29 juli.
- Vikingson, B. & Haggren, K. (2014). Med fokus på invandring. *Smålandsposten*, 24 april.
- Wachtmeister m.fl., I. (1993). *Import av och partihandel med starköl. Motion 1993/94:So6*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/med-anledning-av-prop.-199293253-import-av-och_gh02so6
- Wallberg, P. (1999). Bilbomben var avsedd att döda. *Arbetet*, 30 juni.
- Wallberg, P. (2021). SD: Vi hade rätt om brottsligheten. *Svenska Dagbladet*, 25 augusti. <https://www.svd.se/a/bGXMv5/sd-vi-hade-ratt>
- Walldén, G. (2012). Irriterat i fullmäktige. *Karlskoga Tidning*, 27 september.
- Wallmander, K. (2010). SD-aktiva tillåts i Kommunal. *Arbetaren*, 7 maj.
- Wedberg, K. (2009). SD möttes av motdemonstration. *Bohusläningen*, 18 maj.
- Westerlund, P. (2010). Trygghet – central fråga för SD i valet. *Borås Tidning*, 21 augusti.
- Westin, A. (2018). Bah Kuhnke om SD-toppens uttalande: ”Fruktansvärt”. *Aftonbladet*, 16 juni.
- Wigerfelt, B. & Wigerfelt, A.S. (2017). *Hatbrott med främlingsfientliga och rasistiska motiv. En kunskapsöversikt*. Delegationen för migrationsstudier.
- Wiiik, A. (2011). ”SDU protesterar mot ’svenskfientlighet’”. *Finnveden Nu* 6 juli.
- Wojahn, D. (2015). *Språkaktivism. Diskussioner om feministiska språkförändringar i Sverige från 1960-talet till 2015*. Diss. Uppsala universitet.
- Wolters, S. (2000). Gruppvaldtakten i Rissne Sverigedemokraterna nöjda med publiciteten. *Journalisten*, 24 februari. <https://www.journalisten.se/nyheter/gruppvaldtakten-i-rissne-sverigedemokraterna-nojda-med-publiciteten>
- Wrethov, E. (2010). V gör fältstudier kring skolrasism. *Nordvästra Skånes Tidningar*, 15 december.
- Wåg, M. (2010). Nationell kulturkamp – från vit maktmusik till metapolitik. I Deland, M., Hertzberg, F. & Hvitfeldt, T. (red.) *Det vita fältet. Samtida forskning om högerextremism*. Uppsala universitet, s. 97–125.
- Wåg, M. (2011). Splittrad naziströrelse blickar mot Europa. *Fria Tidningen*, 6 oktober.
- Wåg, M. (2012). Plantskolan. *Brand*, (4), s. 22–26.
- Wästberg, O. (2016). Tycka som Tegnér. *Expressen*, 17 juli.
- Åberg, A. (2011). *På väg mot rumsren rasism. En diskursstudie av SD-Kuriren*. Kandidatuppsats, medie- och kommunikationsvetenskap. Stockholms universitet.
- Åberg, S. (2007). Rektor kallas ”lydigt redskap” i rasistbrev. *Västerbottens-Kuriren*, 29 mars.

- Åkesson, J. (2000). Så blev det då jul igen – trots allt. *Demokraten*, (december), s. 2.
- Åkesson, J. (2008a). ”Självföraktet är det värsta”. *Blekinge Läns Tidning*, 12 maj.
- Åkesson, J. (2008b). ”Vi vill värna svensk kultur”. *Dagens Nyheter*, 26 februari.
- Åkesson, J. (2010a). *Anf. 36. Frågestund i riksdagen 9 december*. https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/fragestund/fragestund_gyc120101209fs
- Åkesson, J. (2010b). Svenskfiendligheten måste bekämpas. *Vestmanlands Läns Tidning*, 6 augusti.
- Åkesson, J. (2024). Gör det enklare att utvisa enskilda personer. *Aftonbladet*, 1 mars. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/Xbv8Xo/jimmie-akesson-gor-det-enklare-att-utvisa-enskilda>
- Åkesson, J & Karlsson, M. (2012). Dags att ta svenskfiendligheten på allvar. *Skånska Dagbladet*, 10 mars.
- Åman, J. (2010). Tankefrihet: Tång och pestsmitta. *Dagens Nyheter*, 26 september.
- Österberg, O. (2018). *Med egna ögon – svenska vardagsförståelser av rasism*. Forum för levande historia.
- Östling (2021). Ställ krav på arvoderade kommunpolitiker i Väsby. *Mitt i Upplands Väsby*, 12 juni.
- Östra Småland (2010). Sverigedemokrat i fackeltåg mot rasism. Östra Småland, 1 december.

Appendix 1: Riksdagsmaterial som innehåller termen svenskfientlighet 2010–2023 uppdelat på debatter, interpellationer, motioner och skriftliga frågor

Debatter 2010–2023:	35
Interpellationer 2011–2023:	11
Motioner 2012–2021:	10
Skriftliga frågor 2020–2023:	7
Totalt =	63

Debatter 2011–2023

- Debatt 1, Riksdagens protokoll 2010/11:10 Torsdagen den 4 november 2010, Anf. 110 William Petzäll (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-20101110-torsdagen-den-4_gy0910/html
- Debatt 2, Riksdagens protokoll 2010/11:31 Torsdagen den 9 december 2010, Anf. 79 Erik Almqvist (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-20101131-torsdagen-den-9_gy0931/html
- Debatt 3, Riksdagens protokoll 2010/11:57 Torsdagen den 10 februari 2011, Anf. 105 + 107 Erik Almqvist (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-20101157-torsdagen-den-10_gy0957/html
- Debatt 4, Riksdagens protokoll 2010/11:94 Fredagen den 29 april 2011, Anf. 2 + 6 William Petzäll (SD) och Anf. 8 Sven-Olof Sällström (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-20101194-fredagen-den-29_gy0994/html
- Debatt 5, Riksdagens protokoll 2010/11:96 Onsdagen den 4 maj 2011, Anf. 43 Erik Almqvist (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-20101196-onsdagen-den-4-maj_gy0996/html
- Debatt 6, Riksdagens protokoll 2010/11:101 Torsdagen den 12 maj 2011, Anf. 45 Björn Söder (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-201011101-torsdagen-den-12_gy09101/html
- Debatt 7, Riksdagens protokoll 2010/11:118 Fredagen den 17 juni 2011, Anf. 97 + 99 William Petzäll (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-201011118-fredagen-den-17_gy09118
- Debatt 8, Riksdagens protokoll 2011/12:44 Torsdagen den 8 december 2011, Anf. 120 Erik Almqvist (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-20111244-torsdagen-den-8_gz0944/html

- Debatt 9, Riksdagens protokoll 2011/12:97 Måndagen den 16 april 2012, Anf. 84 Erik Almqvist (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-20111297-mandagen-den-16_gz0997/html
- Debatt 10, Riksdagens protokoll 2011/12:129 Onsdagen den 13 juni 2012, Anf. 239 Sven-Olof Sällström (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-201112129-onsdagen-den-13_gz09129/html
- Debatt 11, Riksdagens protokoll 2012/13:109 Onsdagen den 22 maj 2013, Anf. 2 Björn Söder (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-201213109-onsdagen-den-22_h009109/html
- Debatt 12, Riksdagens protokoll 2013/14:13 Onsdagen den 16 oktober 2013, Anf. 470 Björn Söder (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-20131413-onsdagen-den-16_h10913/html
- Debatt 13, Riksdagens protokoll 2013/14:44 Onsdagen den 11 december 2013, Anf. 55 Mattias Karlsson (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-20131444-onsdagen-den-11_h10944/html
- Debatt 14, Riksdagens protokoll 2013/14:72 Fredagen den 21 februari 2014, Anf. 2 + 4 Kent Ekeröth (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-20131472-fredagen-den-21_h10972
- Debatt 15, Riksdagens protokoll 2013/14:116 Onsdagen den 28 maj 2014, Anf. 46 David Lång (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-201314116-onsdagen-den-28_h109116/html
- Debatt 16, Riksdagens protokoll 2013/14:129 Måndagen den 23 juni 2014, Anf. 74 + 98 + 100 Mattias Karlsson (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/riksdagens-protokoll-201314129-mandagen-den-23_h109129/html
- Debatt 17, Riksdagens protokoll 2014/15:20 Onsdagen den 12 november 2014, Anf. 191 + 193 Kent Ekeröth (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20141520-onsdagen-den-12-november_h20920/html
- Debatt 18, Riksdagens protokoll 2014/15:58 Onsdagen den 11 februari 2015, Anf. 154 Kent Ekeröth (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20141558-onsdagen-den-11-februari_h20958/html
- Debatt 19, Riksdagens protokoll 2014/15:67 Torsdagen den 5 mars 2015, Anf. 101 + 126 + 128 Paula Bieler (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20141567-torsdagen-den-5-mars_h20967/html

- Debatt 20, Riksdagens protokoll 2015/16:122 Fredagen den 17 juni 2015, Anf. 12 Kent Ekeröth (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-201516122-fredagen-den-17-juni_h309122/html
- Debatt 21, Riksdagens protokoll 2017/18:114 Fredagen den 18 maj 2018, Anf. 9 Jeff Ahl (-)¹¹: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-201718114-fredagen-den-18-maj_h509114/html
- Debatt 22, Riksdagens protokoll 2019/20:74 Torsdagen den 13 februari 2020, Anf. 78 Adam Marttinen (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20192074-torsdagen-den-13-februari_h70974/html
- Debatt 23, Riksdagens protokoll 2019/20:77 Onsdagen den 19 februari 2020, Anf. 12 Oscar Sjöstedt (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20192077-onsdagen-den-19-februari_h70977/html
- Debatt 24, Riksdagens protokoll 2019/20:83 Fredagen den 6 mars 2020, Anf. 41 Mikael Strandman (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20192083-fredagen-den-6-mars_h70983/html
- Debatt 25, Riksdagens protokoll 2019/20:100 Fredagen den 3 april 2020, Anf. 13 + 24 + 41 + 47 + 49 Adam Marttinen (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-201920100-fredagen-den-3-april_h709100/html
- Debatt 26, Riksdagens protokoll 2019/20:127 Torsdagen den 28 maj 2020, Anf. 34 Adam Marttinen (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-201920127-torsdagen-den-28-maj_h709127/html
- Debatt 27, Riksdagens protokoll 2019/20:138 Fredagen den 12 juni 2020, Anf. 9 + 11 + 13 + 24 Tobias Andersson (SD) och Anf. 26 Jonas Andersson (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-201920138-fredagen-den-12-juni_h709138/html
- Debatt 28, Riksdagens protokoll 2020/21:26 Torsdagen den 22 oktober 2020, Anf. 35 Tobias Andersson (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20202126-torsdagen-den-22-oktober_h80926
- Debatt 29, Riksdagens protokoll 2020/21:40 Tisdagen den 24 november 2020, Anf. 131 Aron Emilsson (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20202140-tisdagen-den-24-november_H80940/html
- Debatt 30, Riksdagens protokoll 2020/21:47 Fredagen den 4 december 2020, Anf. 44 Tobias Andersson (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20202147-fredagen-den-4-december_h80947/html

¹¹ Jeff Ahl hade vid tillfället blivit politisk vilde efter att ha uteslutits ur SD och var i praktiken medlem i Alternativ för Sverige.

- Debatt 31, Riksdagens protokoll 2020/21:109 Fredagen den 16 april 2021, Anf. 116 Tobias Andersson (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-202021109-fredagen-den-16-april_H809109/html
- Debatt 32, Riksdagens protokoll 2021/22:69 Fredagen den 18 februari 2022, Anf. 2 Tobias Andersson (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20212269-fredagen-den-18-februari_h90969/html
- Debatt 33, Riksdagens protokoll 2021/22:139 Onsdagen den 29 juni 2022, Anf. 42 + 44 Pontus Andersson (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-202122139-onsdagen-den-29-juni_h909139/html
- Debatt 34, Riksdagens protokoll 2022/23:58 Tisdagen den 7 februari 2023, Anf. 30 Adam Marttinen (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20222358-tisdagen-den-7-februari_ha0958/html
- Debatt 35, Riksdagens protokoll 2022/23:91 Tisdagen den 18 april 2023, Anf. 72 + 74 + 76 Pontus Andersson (SD): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/protokoll/protokoll-20222391-tisdagen-den-18-april_ha0991/html

Interpellationer 2011–2023

- Interpellation 1, 2010/11:162 Effektivisering av Diskrimineringsombudsmannen, inlämnad av William Petzäll (SD) 2011-01-27: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/effektivisering-av-diskrimineringsombudsmannen_gy10162
- Interpellation 2, 2010/11:326 Motverkande av svenskfientlighet i skolan, inlämnad av William Petzäll (SD) 2011-04-15: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/motverkande-av-svenskfientlighet-i-skolan_gy10326
- Interpellation 3, 2010/11:408 Regeringens opinionskampanj för mångkultur, inlämnad av William Petzäll (SD) 2011-05-19: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/regeringens-opinionskampanj-for-mangkultur_gy10408
- Interpellation 4, 2019/20:351 Hatbrott mot svenskar, inlämnad av Mikael Strandman (SD) 2020-02-20: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/hatbrott-mot-svenskar_h710351
- Interpellation 5, 2019/20:356 Ungdomsrån och förakt mot svenskar, inlämnad av Tobias Andersson (SD) 2020-02-20: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/ungdomsran-och-forakt-mot-svenskar_h710356
- Interpellation 6 (identisk med Interpellation 5), 2019/20:410 Ungdomsrån och förakt mot svenskar, inlämnad av Tobias Andersson (SD) 2020-05-28: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/ungdomsran-och-forakt-mot-svenskar_h710410

- Interpellation 7, 2019/20:411 Bidrag som delas ut av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, inlämnad av Jonas Andersson (SD) 2020-05-29: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/bidrag-som-delas-ut-av-myndigheten-for-ungdoms-_h710411
- Interpellation 8, 2020/21:168 Tortyr- och våldtäktsrån, inlämnad av Tobias Andersson (SD) 2020-11-20: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/tortyr-och-valdtaktsran_h810168
- Interpellation 9, 2021/22:217 Bidrag som delas ut av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, inlämnad av Tobias Andersson (SD) 2021-12-15: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/brottsforebyggande-radets-rapport-om-ungdomsran_h910217
- Interpellation 10, 2021/22:502 Hatbrott mot svenskar, inlämnad av Pontus Andersson (SD) 2022-05-17: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/hatbrott-mot-svenskar_h910502
- Interpellation 11, 2022/23:250 Åtgärder mot svenskfientlighet, inlämnad av Pontus Andersson (SD) 2023-03-09: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/atgarder-mot-svenskfientlighet_ha10250

Motioner 2012–2021

- Motion 1, 2011/12:A384 Intensifierat arbete mot svenskfientlighet, inlämnad av Mattias Karlsson och Erik Almqvist (SD) 2011-10-05: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/intensifierat-arbete-mot-svenskfientlighet_gz02a384
- Motion 2, 2011/12:Sf346 Avskaffa EBO-lagen, inlämnad av Carina Herrstedt (SD) 2011-10-05: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/avskaffa-ebo-lagen_gz02sf346
- Motion 3, 2011/12:K7 Med anledning av skr. 2011/12:44 Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism, inlämnad av Kent Ekeröth (SD) 2012-01-20: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/med-anledning-av-skr.-20111244-handlingsplan-for_gz02k7
- Motion 4, 2011/12:Fi15 Med anledning av prop. 2011/12:100 2012 års ekonomiska vårproposition, inlämnad av Jimmie Åkesson m.fl. 2012-04-26: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/med-anledning-av-prop.-201112100-2012-ars_gz02fi15
- Motion 5 (identisk med Motion 1), 2012/13:A385 Intensifierat arbete mot svenskfientlighet, inlämnad av Mattias Karlsson och Erik Almqvist (SD) 2012-10-05: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/intensifierat-arbete-mot-svenskfientlighet_h002a385
- Motion 6 (identisk med Motion 1), 2013/14:A353 Intensifierat arbete mot svenskfientlighet, inlämnad av Mattias Karlsson och Erik Almqvist (SD) 2013-10-04: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/intensifierat-arbete-mot-svenskfientlighet_h102a353

- Motion 7 (identisk med Motion 1), 2014/15:2606 Intensifierat arbete mot svenskfientlighet, inlämnad av Paula Bieler och David Lång (SD) 2014-11-10: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/intensifierat-arbete-mot-svenskfientlighet_h2022606
- Motion 8, 2020/21:55 Stärk skyddet för etniska och kulturella svenskar inom hatbrottslagstiftningen, inlämnad av Mikael Strandman (SD) 2020-09-10: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/stark-skyddet-for-etniska-och-kulturella-svenskar_h80255
- Motion 9, 2020/21:3942 Med anledning av skr. 2020/21:105 Ungdomspolitisk skrivelse, inlämnad av Cassandra Sundin m.fl. (SD) 2021-04-07: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/med-anledning-av-skr.-202021105-ungdomspolitisk_h8023942
- Motion 10 (identisk med Motion 8), 2021/22:753 Stärk skyddet för etniska och kulturella svenskar inom hatbrottslagstiftningen, inlämnad av Mikael Strandman (SD) 2021-09-28: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/stark-skyddet-for-etniska-och-kulturella-svenskar_h902753

Skriftliga frågor 2020–2023

- Skriftlig fråga 1, 2019/20:1545 Åtgärder mot rasism mot svenskar, inlämnad av Björn Söder (SD) 2020-06-09: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/atgarder-mot-rasism-mot-svenskar_h7111545
- Skriftlig fråga 2, 2019/20:1638 MUCF:s arbete mot rasism och intolerans, inlämnad av Jonas Andersson (SD) 2020-06-22: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/mucfs-arbete-mot-rasism-och-intolerans_h7111638
- Skriftlig fråga 3, 2020/21:990 Förändringar i hatbrottslagstiftningen, inlämnad av Adam Marttinen (SD) 2020-12-11: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/forandringar-i-hatbrottslagstiftningen_h811990
- Skriftlig fråga 4, 2020/21:2495 Barn och ungdomar som drabbas av förakt mot svenskar, inlämnad av Jonas Andersson (SD) 2021-04-09: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/barn-och-ungdomar-som-drabbas-av-forakt-mot_h8112495
- Skriftlig fråga 5, 2021/22:634 Ungdomsrån, inlämnad av Adam Marttinen (SD) 2021-12-15: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/ungdomsran_h911634
- Skriftlig fråga 6, 2023/24:47 Regeringens medel till arbetet mot rasism, inlämnad av Pontus Andersson Garpvall (SD) 2023-09-27: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/regeringens-medel-till-arbetet-mot-rasism_hb1147
- Skriftlig fråga 7, 2022/23:391 Hatbrott mot svenskar, inlämnad av Pontus Andersson (SD) 2023-09-27: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/hatbrott-mot-svenskar_ha11391

Appendix 2: Artiklar som innehåller termen svenskfientlighet i Svenska tidningar 1995–2023 och Mediarkivet 1997–2023

Svenska tidningar 1995–2023

1995: 2
1996: 0
1997: 4
1998: 3
1999: 7
2000: 2
2001: 0
2002: 5
2003: 4
2004: 2
2005: 0
2006: 1
2007: 3
2008: 6
2009: 8
2010: 13
2011: 37
2012: 13
2013: 91
2014: 112
2015: 76
2016: 56
2017: 53
2018: 24
2019: 85
2020: 53
2021: 31
2022: 84
2023: 53
Totalt = 828

Mediarkivet 1997–2023

1997: 2
1998: 4
1999: 9
2000: 5
2001: 5
2002: 13
2003: 21
2004: 18
2005: 35

2006: 13
2007: 63
2008: 114
2009: 91
2010: 171
2011: 308
2012: 191
2013: 252
2014: 188
2015: 94
2016: 84
2017: 66
2018: 63
2019: 61
2020: 150
2021: 61
2022: 82
2023: 82
Totalt = 2246

Mediearkivet skiljer sig från Svenska tidningar, då artikeldatabasen också innehåller digitala medier, inklusive en del alternativmedier, samt då de tryckta tidningarna inte alltid överlappar med de som förekommer i den sistnämnda databasen. I båda fallen förekommer även artiklar där termen används på det gamla sättet för att exempelvis beteckna antisvenska attityder i andra länder, och en del artiklar förekommer också två eller flera gånger.

